

Η ΦΩΝΗ

του Μεγάλου Χωριού

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ • ΕΤΟΣ 43ο • ΑΡ. ΦΥΛ. 169-170
Α΄ και Β΄ Τρίμηνο 2013

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1870

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

✿ Πολιτισμός ✿ Ιστορία ✿ Παράδοση ✿ Κοινωνικός προβληματισμός ✿ Ενημέρωση

■ Περίοδος Β΄, Έτος 43ο, Αρ. Φυλ. 169-170
Α/Β Τρίμηνο 2013 • Αρ. ISBN 1106 - 420X

■ **ΓΡΑΦΕΙΑ:** Μαυροκορδάτου 6 (5ος όροφος)
106 78 Αθήνα
Τηλ. 210-3837057 - www.smap.gr

■ **ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:**
Σύνταξη: Μαίρη Καλλιάνη
Θ. Καΐρη 3, Ν. Σύμωρη, Τηλ.: 210 9333789
Κιν.: 6948 295141

■ **ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:**
Γιώργος Σταυράκης,
Σούλα Ζαχαροπούλου,
Γιώργος Δάλκος

■ **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:**
Πρόεδρος: Καλλιάνη Μαίρη
Αντιπρόεδρος: Σταυράκης Γιώργος
Γραμματέας: Πριτσιόλας Ευάγγελος του Γ.
Ταμίας: Παΐδας Ανδρέας
Βοηθός Ταμίας: Πρωτονοτάριος Ιωάννης
Μέλος: Μπούρα Ευαγγελία
Μέλος: Στασινοπούλου Ντίνα

■ **ΕΓΓΡΑΦΗ - ΣΥΝΔΡΟΜΗ**
Εγγραφή νέου μέλους: 5 ευρώ
Ετήσια Συνδρομή: 15 ευρώ
Συνδρομή εξωτερικού: 30 ευρώ

■ **ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ**
Συνεργασίες δημοσιευμένες ή όχι, δεν επιστρέφονται. Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις του υπογράφοντος και όχι κατ' ανάγκη της Διεύθυνσης του περιοδικού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Με λίγα λόγια (Δ.Σ.).....	1
Γενική Συνέλευση.....	2-9
Νέα από το Λαογραφικό Μουσείο.....	10
Ο Μπλε Σταυρός (Λ. Θανασούλα).....	11-12
Σελίδες από την Ελληνική Ιστορία (Γ. Δάλκος).....	13
Μνήμες από την 25 ^η Μαρτίου 1821 (Κ. Σηφάκης).....	14-15
Η Διοικητική και Αυτοδιοικητική Οργάνωση (Κ. Καραμέτας)..	16-17
Παλιές θύμησες (Γ. Μπακατσάς).....	18-19
Παιδικές αναμνήσεις (Γ. Πρωτονοτάριος).....	19-20
Έθιμα του τόπου μας (Ντ. Στασινοπούλου).....	21
Κοινωνικός προβληματισμός (Γ. Σταυράκης).....	22-24
Ανθολογήματα με νόημα.....	25
Γλώσσα λανθάνουσα (Γ. Δάλκος).....	26
Φωτογραφίες από την Αμερική.....	27
Μεγαλοχωρίτικα.....	28-32
Επιστολές που λάβαμε ή στείλαμε.....	33
Ιατρικά (Κ. Παΐδα).....	35-37
Βιβλία και Συγγραφείς.....	38
Προσφορές.....	39-40
Μεγαλοχωρίτικα πένθη.....	41-47

Με λίγα λόγια

Φέτος το πρώτο τεύχος της "ΦΩΝΗΣ", μαζί με τους αδελφικούς χαιρετισμούς μας, το αφιερώνουμε στους συγχωριανούς μας που άφησαν την πατρίδα και το όμορφο χωριό μας πολλές δεκαετίες πριν, για να ξενιτευτούν. Χρόνια δύσκολα και σκοτεινά για πολλούς, που δεν είχαν στον ήλιο μοίρα, βαριές πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες, έσπρωξαν ένα μεγάλο κομμάτι νέων ανθρώπων στον ξενιτεμό.

Σήμερα η πατρίδα μας και πάλι μπαίνει σε νέα δοκιμασία, αυτή τη φορά, χωρίς να έχει προκύψει κανένας πόλεμος, παρά μονάχα η αφροσύνη των πολιτικών μας.

Πήγατε στην ξενιτιά αφήνοντας πίσω γονείς και αδέρφια, το αγαπημένο πατρικό σπίτι, μόνο με ένα σκοπό· την προσωπική και οικογενειακή σας πρόοδο και το όραμα του γυρισμού στην πατρίδα. Το νόστιμον ήμαρ. Με αγωνιστικότητα, σκληρή δουλειά και αλληλεγγύη μεταξύ σας, τα καταφέρατε να δημιουργήσετε πολύ καλές συνθήκες για όλους εσάς. Να σπουδάσετε τα παιδιά σας για ένα καλύτερο μέλλον στις μεγάλες και φιλόξενες χώρες, όπως είναι η Αμερική, η Αυστραλία, ο Καναδάς.

Ύστερα από 40 και 60 χρόνια στην ξενιτιά καταφέρατε να παραμείνετε καλύτεροι Έλληνες, κρατώντας ως κόρη σφοδραίου τα ήθη και τις παραδόσεις της πατρίδας μας και του χωριού.

Αυτό το βλέπουμε μέσα από τις συλλογικές-πολιτιστικές δραστηριότητες και τα έντυπα, όπως είναι το περιοδικό "ΕΝΟΣΙΣ", μέσα από το οποίο φαίνεται η νοσταλγία και το ενδιαφέρον όλων σας για το χωριό μας και την πατρίδα. Σε μερικά πράγματα, δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι μας εμπνέετε με το παράδειγμά σας. Η επικοινωνία μαζί σας μας δυναμώνει και μας κάνει αισιόδοξους στις δύσκολες μέρες που ξαναμπαίνει η πατρίδα μας, γιατί αποτελείτε αναπόσπαστο κομμάτι του Ελληνισμού. Όπως στο παρελθόν, έτσι και τώρα, στέκεστε στο ύψος των περιστάσεων με την αγωνιστικότητα, την αλληλεγγύη και τη σύμφωνη των σχέσεων ανάμεσά μας.

Η Μεγαλοχωρτική ομογένεια της Αμερικής μαζί με άλλους Ευρωπαίους βοηθήσατε βάζοντας βαθιά το χέρι στην τσέπη να ανακάμψουν τα χωριά μας, ύστερα από τις βιβλικές καταστροφές που προκάλεσε η ναζιστική Γερμανία και ο εμφύλιος πόλεμος που ακολούθησε. Ειδικότερα, οι χωριανοί μας της Αμερικής για το χωριό μας έγιναν δωρητές και μεγάλοι ευεργέτες, τα ονόματα των οποίων κοσμούν μικρά και μεγάλα έργα στο Μεγάλο Χωριό.

Όπως όλοι γνωρίζετε, πριν 4-5 χρόνια (2009) ξέσπασε η μεγάλη οικονομική κρίση στην Ελλάδα, η οποία μαζί με τη βαριά ευθύνη των πολιτικών μας είχε ως αιτία την ασύστολη σπατάλη και τη συμπεριφορά ημών των νεοελλήνων. Σήμερα (2013) νέοι άνθρωποι με πτυχία και ειδικά προσόντα, όπως γιατροί, μηχανικοί, καθηγητές κ.ά., μεταναστεύουν, καθώς η ανεργία καλπάζει. Ένα νέο κύμα μετανάστευσης βρίσκεται προ των πυλών για να συναντήσει τους μετανάστες της δικής σας γενιάς και των παππούδων σας και να αποτελέσει τη μοίρα της πατρίδας μας. Μοίρα οδυνηρή αλλά και αισιόδοξη, καθώς μέσα από αυτήν αποδεικνύεται η ανθεκτικότητα της φυλής μας. Από τα χρόνια του Όμηρου εμείς οι Έλληνες γυρεύουμε την πατρίδα μας σε ξένες πατρίδες και στις ξένες πατρίδες νοσταλγούμε τη δική μας. Έτσι και τώρα, ως ξαναγυρίζουμε νοερά στα παιδικά μας χρόνια, ως αφήσουμε τη φαντασία μας να μας πάει στη μαθητική ζωή μας, τότε που παίζαμε ανέμελα στο προαύλιο του σχολείου και τα στενά σοκάκια του χωριού. Ας ξαναθυμηθούμε τις δρασερές βρουσούλες, τις βουνοπλαγιές και τις ποταμιές, συντροφιά με τις λιγοστές γίδες και τα πρόβατα, εκεί που πλάθαμε τα όνειρά μας για τον έρωτα, τα γράμματα και την πρόοδο για να στηρίξουμε τους γονείς και τα αδέρφια μας. Εσείς φύγατε στην ξενιτιά και άλλοι έμειναν στην Ελλάδα, εσωτερικοί μετανάστες. Όλοι μαζί όμως καταφέραμε πολλά.

Φίλοι Μεγαλοχωρτίτες της Αμερικής και όπου γης, στείλτε μας και σεις τις δικές σας σύντομες ιστορίες με βιώματα και αναμνήσεις που έχουν χαραχτεί στη μνήμη σας από τα παιδικά χρόνια στο χωριό και τις πρώτες εμπειρίες στην ξενιτιά. Εμείς από την πλευρά του Συνδέσμου στην Ελλάδα θα φροντίσουμε να δημοσιευθούν στη ΦΩΝΗ του Μεγάλου Χωριού.

Καλό καλοκαίρι

Το Δ.Σ.

**ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ 07-04-2013
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ "Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ"**

Μετά από πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), η οποία κοινοποιήθηκε εμπρόθεσμα και νομότυπα, συνήλθαν σήμερα Κυριακή 7 Απριλίου 2013 και ώρα 10:30 στα γραφεία του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή» Μαυροκορδάτου αρ.6 τα μέλη σε τακτική Γενική Συνέλευση.

Η Πρόεδρος Μαίρη Καλλιάνη πήρε το λόγο και, αφού καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και τους ευχαρίστησε για την παρουσία τους, ανακοίνωσε, όπως γίνεται κάθε χρόνο, το θλιβερό κατάλογο Μεγαλοχωριτών που έφυγαν από κοντά μας από τον Ιανουάριο μέχρι σήμερα και δεν ανεγράφησαν στη ΦΜΧ:

Θρασύβουλος Χονδρός, Μαρίκα Καρβέλη, Αθανασία Πιστιόλη, Μαρίκα Αναγνωστοπούλου, Ευάγγελος Πατακιάς, Ντίνος Τουλούπας, Δημήτριος Γυφτομήτρος, και οι κόρες των Μιχάλη Αραπογιάννη και Ανδρέα Κοντομέρκου που κατοικούν στην Αμερική.

Κρατήθηκε ενός λεπτού σιγή.

Η Πρόεδρος συνέχισε λέγοντας ότι: «Η χρονιά που βιώνουμε είναι οικονομικά η δυσκολότερη των τελευταίων ετών, αυτό έχει επηρεάσει και τον Σύνδεσμό μας. Το Δ.Σ. αποφάσισε να μη γίνει αύξηση της συνδρομής και αυτή τη χρονιά, έτσι ώστε να μην επιβαρύνει τα μέλη του. Θέλουμε όμως την όποια οικονομική ενίσχυση δύναται ο καθένας από εσάς, ώστε ο Σύνδεσμος να συνεχίσει το έργο του, διότι θα πρέπει να σας ενημερώσω ότι τα μηνιαία πάγια έξοδά μας εδώ και στο χωριό ανέρχονται στο ποσό των τετρακοσίων πενήντα ευρώ (450,00 ευρώ) περίπου, χωρίς να συνυπολογίσουμε την εφορία, το περιοδικό και τις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις». Συνεχίζοντας η Πρόεδρος ενημέρωσε τα Μέλη για το έργο που επιτελέστηκε από το Σύνδεσμο τη χρονιά που πέρασε.

Μνημόσυνο Εθνομαρτύρων & Μεγαλοχωριτών: Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος τελέστηκε στον Ι. Ν. Ζωοδόχου Πηγής από τον αγαπητό σε όλους μας συγχωριανό π. Κων/νο Βαστάκη και ακολούθησε καφές στο εντευκτήριο του Συνδέσμου. Την ίδια ημέρα έγινε μνημόσυνο και στον Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής στο Μεγάλο Χωριό.

Χορός και κόψιμο Βασιλόπιτας: Την Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2013 στην κοσμική ταβέρνα "ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ" πραγματοποιήθηκε παρ' όλη την κρίση με επιτυχία ο ετήσιος χορός του Συνδέσμου. Με την παρουσία του μας τίμησε ο Δήμαρχος Καρπενησίου κος Κώστας Μπακογιάννης, ο οποίος αναφέρθηκε με καλά λόγια στην δραστηριότητα του Συνδέσμου και έδωσε την υπόσχεση ότι θα μας στηρίξει οικονομικά.

Επιτροπή Κυριών: Έχει έντονη δραστηριότητα και βάσει του καταστατικού πρότεινε στο Δ.Σ. και πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω εκδηλώσεις:

Επιτροπή Κυριών: Ομιλία και συζήτηση με θέμα «Η ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΡΟΛΩΝ ΠΟΥ ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΕΝΕΡΓΕΙΑ».

Επιτροπή Κυριών: Επίσκεψη - ξενάγηση στις 13-1-2013 στη Βουλή των Ελλήνων.

Επιτροπή Κυριών: Επίσκεψη στο Ίδρυμα Ευγενίδου, όπου παρακολουθήσαμε την οπτικοακουστική παράσταση «Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ».

Επιτροπή Κυριών: Την ημέρα της γυναίκας επίσκεψη στο Μουσείο Μπενάκη και μετά απολαύσαμε τον καφέ μας στο εντευκτήριο του Μουσείου.

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις: Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος πραγματοποιήσαμε στο Μεγάλο Χωριό με επιτυχία την 25η Πολιτιστική Εβδομάδα. Θέλουμε προτάσεις (γραπτώς) στο Δ.Σ. για καινούργιες εκδηλώσεις.

Εκδόσεις: Ο Σύνδεσμος συνεχίζει την έκδοση του περιοδικού «Φωνή του Μεγάλου Χωριού» (ΦΜΧ) ανά εξάμηνο και όπως πάντα θέλουμε να μας ενημερώνετε εγκαίρως για τα κοινωνικά σας.

Λαογραφικό Μουσείο: Η επισκεψιμότητα συνεχίζεται όχι μόνο από τουρίστες αλλά και από διάφορους φορείς και σχολεία. Έτσι πολλές φορές η κα Ντίνα Μαντζιούτα ανοίγει εκτάκτως το Μουσείο, γι' αυτό την ευχαριστούμε.

Εστία Συνδέσμου: Την πρώτη Τετάρτη κάθε μήνα από τις 17:30 έως 20:30 (εκτός από Χριστούγεννα, Πάσχα και καλοκαίρι) είναι ανοικτή για τα μέλη και φίλους του Συνδέσμου. Πάντα μας περιμένει για οποιαδήποτε εκδήλωση (π.χ. παράθεση καφέ μετά από μνημόσυνο), κατόπιν συνεννοήσεως με το Δ.Σ. και ελάχιστη καταβολή πενήντα (50,00 ευρώ) για τα λειτουργικά έξοδα, σύμφωνα με ομόφωνη απόφαση που πήρε το Δ.Σ.

Ενημερώσεις: Ιον. Είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας πληροφορήσουμε ότι ο Σύνδεσμος έχει ανοίξει επίσημα παράρτημα στο Μεγάλο Χωριό με έδρα το γραφείο μας στην Πνευματική Στέγη.

2ον. Μέλη του Δ.Σ. επισκέφτηκαν τον Δήμαρχο και τον ενημέρωσαν για τα προβλήματα και τις ανάγκες του χωριού μας. Όπως πάντα, ανταποκρίθηκε άμεσα και αποτελεσματικά, το μόνο που εκκρεμεί είναι η τοποθέτηση της πινακίδας με το όνομα ΑΝΤΙΓΟΝΗ στην πρόσοψη του ξενοδοχείου.

3ον. Ενημερωθείτε για τις εκδηλώσεις μας από την ιστοσελίδα του Συνδέσμου (www.smap.gr).

Στη συνέχεια η Πρόεδρος ευχαρίστησε τα μέλη του Δ.Σ. και των επιτροπών για την άφογη συνεργασία, τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο που ψήφισαν την οικονομική ενίσχυση του Συνδέσμου με το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000,00 ευρώ), καθώς επίσης και τα μέλη του Συνδέσμου που βρίσκονται πάντα κοντά μας.

Έκλεισε ζητώντας από τα μέλη να στηρίζουν τις προσπάθειες του Δ.Σ. και να είμαστε όλοι υπερήφανοι για το Σύνδεσμο μας.

Ευχαρίστησε τους παρισταμένους και κάλεσε τον ταμία κ. Ανδρέα Α. Παϊδα να ενημερώσει για το ταμείο του Συνδέσμου.

*Το Δ.Σ. του Συνδέσμου εύχεται σε όδα τα μέλη του
και σε όδους τους Μεγαλοχωρίτες Εσωτερικού
και Εξωτερικού, καθώς επίσης στους φίλους
του Χωριού μας*

Καλό Καλοκαίρι

Ισολογισμός της 31-12-2012

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
Υπόλοιπο χρήσης 2011	7387,36	Κοινόχρηστα Εστίας & Λ. Μουσείου	4385,26
Συνδρομές-Εγγραφές	5164,00	Ο.Τ.Ε Εστίας & Λ. Μουσείου	906,77
Υπέρ Σκοπών Συνδέσμου	2430,00	Δ.Ε.Η Εστίας & Λ. Μουσείου	2451,26
Υπέρ Λαογραφικού, Βιβλιοθήκης, Πνευμ. Στέγης	20424,10	Συντήρηση Λ. Μουσείου	15414,85
Υπέρ Φ.Μ.Χ	1885,00	Ταχυδρομικά	1022,87
Υπέρ Ι. Ναών	30,00	(Γραφικά-internet)	
Από Εκδηλώσεις	3375,00	Εστίας & Μουσείου	480,01
Από Επιχορηγήσεις	0,00	Έκδοση ΦΜΧ - Εντύπων	1976,40
Από Τόκους Καταθέσεων	4,29	Είδη προς Πώληση από Λ. Μουσείο	54,40
Από Παγκάρι Μουσείου	510,00	Εφορία	822,60
Από Πώληση Βιβλίων	10,00	Εκδηλώσεις	2441,47
Από Πωλητήριο Μουσείου	0,00	Ιεροί Ναοί	630,00
ΣΥΝΟΛΟ	41219,75	Διάφορα	100,00
		ΣΥΝΟΛΟ	30685,89

Υπόλοιπο προς χρήση το 2013 (10.533,86 ευρώ)

Προϋπολογισμός 2013

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
Υπόλοιπο Χρήσεως 2012	10533,86	Κοινόχρηστα Εστίας & Λ. Μουσείου	2100,00
Συνδρομές-Εγγραφές	5000,00	Ο.Τ.Ε Εστίας & Λ. Μουσείου	900,00
Υπέρ Σκοπών Συνδέσμου	1800,00	Δ.Ε.Η Εστίας & Λ. Μουσείου	2500,00
Υπέρ Λαογραφικού, Βιβλιοθήκης, Πνευμ. Στέγης	2000,00	Ανακαίνιση - Συντήρηση Λ. Μουσείου	1000,00
Υπέρ Φ.Μ.Χ	1500,00	Ταχυδρομικά	1500,00
Υπέρ Ι. Ναών	300,00	(Γραφικά-internet) Εστίας & Μουσείου	400,00
Από Εκδηλώσεις	600,00	Έκδοση ΦΜΧ - Εντύπων	2500,00
Από Επιχορηγήσεις	800,00	Είδη προς Πώληση από Λ. Μουσείο	500,00
Από Τόκους Καταθέσεων	5,00	Εφορία	500,00
Από Παγκάρι Μουσείου	300,00	Εκδηλώσεις	3000,00
Από Πώληση Βιβλίων	50,00	Ι. Ναοί	300,00
Από Πωλητήριο Μουσείου	200,00	Διάφορα	888,86
ΣΥΝΟΛΟ	23088,86	Αποθεματικό	7000,00
		ΣΥΝΟΛΟ	23088,86

Ο ταμίας Ανδρέας Παΐδας, αφού διάβασε τον ισολογισμό και τον προϋπολογισμό του Συνδέσμου, ευχαρίστησε με τη σειρά του τα παρευρισκόμενα μέλη και ενημέρωσε το σώμα ότι, κατόπιν νομίμων ενεργειών, έκλεισε ο λογαριασμός που διατηρούσε ο Σύνδεσμος στην Εθνική Τράπεζα, επειδή ήταν ανενεργός για πολλά χρόνια και το ποσό των **Δύο Χιλιάδων Πεντα-**

κοσίων Τριών Ευρώ και Εξήντα Έξι Λεπτών (2.503,66 ευρώ) μεταφέρθηκε όλο στην Εμπορική Τράπεζα. Παρακάλεσε δε όλα τα μέλη να είναι συνεπή ως προς την πληρωμή των συνδρομών τους, διότι είναι το κύριο έσοδο του Συνδέσμου και υπενθύμισε απόφαση προηγούμενης Γ.Σ. για την αποστολή επιστολών στα μέλη που χρωστάνε πάνω από πέντε (5) χρόνια.

Μετά τον ταμία το λόγο πήρε ο πρόεδρος της Εξελεγκτικής Επιτροπής Κος Κων/νος Μανθόπουλος και διάβασε την έκθεση της επιτροπής.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ "Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ" ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Σήμερα στην Αθήνα 11 Μαρτίου 2013 ημέρα Δευτέρα και ώρα 18:00 οι κάτωθι υπογράφοι:

1. Κωνσταντίνος Μανθόπουλος
2. Μερσίνη Δανίλη και
3. Σταύρος Πριόβολος

μέλη της εξελεγκτικής επιτροπής του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή» συγκεντρωθήκαμε μετά από πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) στο γραφείο του Συνδέσμου Μαυροκορδάτου 6, Αθήνα, και κάναμε τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης από το Δ.Σ. για το έτος 2012.

Στη διάθεσή μας είχαμε όλα τα τηρούμενα διαχειριστικά βιβλία, διπλότυπες αποδείξεις εισπράξεως, χρηματικά εντάλματα και αποδείξεις πληρωμής εξόδων, καθώς και όλες τις απαραίτητες διευκρινίσεις από τον ταμία.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα παρακάτω:

1. Έσοδα. Για την είσπραξη των εσόδων χρησιμοποιήθηκαν διπλότυπες αποδείξεις. Τα έσοδα της ανωτέρω περιόδου μαζί με το υπόλοιπο της προηγούμενης οικονομικής χρήσεως έφθασαν στο ποσό των **Σαράντα Μία Χιλιάδων Διακοσίων Δεκαεννέα Ευρώ και Εβδομήντα Πέντε Λεπτών (41.219,75 ευρώ)**.

2. Έξοδα. Από τις αποδείξεις πληρωμών και τα χρηματικά εντάλματα που χρησιμοποιήθηκαν προκύπτει ότι τα έξοδα ήταν **Τριάντα Χιλιάδες Εξακόσια Ογδόντα Πέντε Ευρώ και Ογδόντα Εννέα Λεπτά (30.685,89 ευρώ)**.

3. Ανάλυση. Το υπόλοιπο για τη νέα οικονομική χρήση του 2013 είναι **Δέκα Χιλιάδες Πεντακόσια Τριάντα Τρία Ευρώ και Ογδόντα Έξι Λεπτά (10.533,86 ευρώ)** και είναι κατατεθειμένο στο λογαριασμό με αριθμό (66125581) της Εμπορικής Τράπεζας.

Στα χέρια του ταμία δεν βρίσκεται κανένα χρηματικό ποσό.

Η εξελεγκτική επιτροπή αισθάνεται την ανάγκη να συγχαρεί το Δ.Σ. του Συνδέσμου για την όλη δράση του και τις προσπάθειές του για τη συνεχή βελτίωση της προσφοράς του στο χωριό και σε όλους εμάς. Αξίζει να τονίσουμε τη σχολαστική και λεπτομερή ενημέρωση των διαχειριστικών βιβλίων.

Επίσης ευχόμαστε όλοι οι Μεγαλοχωρίτες να είναι όσο το δυνατόν πιο κοντά και πιο ενεργά στο Δ.Σ., ώστε, επαξίως το Μεγάλο Χωριό να είναι μεγάλο και στο όνομα και σε όλες τις δραστηριότητες.

Η Εξελεγκτική Επιτροπή

Η Πρόεδρος, αφού άκουσε τον Ισολογισμό και Προϋπολογισμό από τον ταμία Ανδρέα Α.

Παίδα καθώς και την έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής από τον κο Κων/νο Μανθόπουλο, ζήτησε από το σώμα την απαλλαγή του Δ.Σ. για την περσινή χρονιά.

Το σώμα συμφώνησε δι' ανατάσεως της χειρός.

Στη συνέχεια ρώτησε τα μέλη αν θέλουν να πουν οτιδήποτε στο σώμα, αρχής γενομένης από το Δ.Σ.:

Το λόγο πήρε ο Γ. Γραμματέας Ευάγγελος Γ. Πριτσιόλας και απευθυνόμενος στα μέλη, τα παρότρυνε να στέλνουν γραπτώς στο Σύνδεσμο την οιαδήποτε επιθυμία τους, παρατήρηση ή απαίτηση που μπορεί να έχουν και να μην τη μεταφέρουν προφορικά στο Δ.Σ. Διότι έτσι δημιουργούνται παρεξηγήσεις, δεύτερες σκέψεις και κακόβουλες κριτικές, που τις περισσότερες φορές δηλητηριάζουν την εμπιστοσύνη μεταξύ μας και δεν συμβάλλουν στο σκοπό του Συνδέσμου μας.

Ακολούθησε ο αντιπρόεδρος Γεώργιος Σταυράκης, λέγοντας ότι «Ο Σύνδεσμός μας είναι ο παλαιότερος και πιο ιστορικός σύνδεσμος στην Ευρυτανία, ωστόσο τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μειωμένη συμμετοχή στις εκδηλώσεις και κυρίως από τα παιδιά μας που αποκόπτονται σιγά - σιγά. Προς αυτή την κατεύθυνση σκεφτήκαμε να κάνουμε ένα απλό ερωματολόγιο που θα απαντάτε με "ναι ή όχι". Επίσης θα υπάρχει και κενό για να γράφετε ελεύθερα τέσσερις - πέντε αράδες με εποικοδομητικές προτάσεις, παράπονα, ιδέες ή ό,τι άλλο θέλετε (παρατηρήσεις σκέψεις, κλπ.) που θα είναι εφαρμόσιμες. Το Δ.Σ. θα το λάβει πολύ σοβαρά υπ' όψιν του για να προγραμματίσει τη μετέπειτα δραστηριότητα του Συνδέσμου. Αυτά ήθελα να πω και εύχομαι καλό Πάσχα σε όλους τους Μεγαλοχωρίτες».

Εν συνεχεία έγινε συζήτηση μεταξύ της προέδρου και της κας Έβης Τουλούπα για διάφορες κοινωνικές δραστηριότητες στην Ευρυτανία, όπως το κοινωνικό παντοπωλείο και το γηροκομείο στο Καρπενήσι. Με το πέρας της συζήτησης η πρόεδρος ζήτησε από το παρευρισκόμενο μέλος του τοπικού συμβουλίου Μεγάλου Χωριού κο Γεώργιο Δάλκο μία επιπλέον πληροφόρηση σχετικά με τα τεκταινόμενα στο χωριό.

Ο κος Δάλκος μετέφερε τους χαιρετισμούς και τις ευχαριστίες του τοπικού συμβουλίου για τη συνδρομή του Συνδέσμου στο Μεγάλο Χωριό με το Λαογραφικό Μουσείο και τις διάφορες εκδηλώσεις, τους καλοκαιρινούς μήνες, οι οποίες είναι πάντα ευπρόσδεκτες. Αναφέρθηκε σε ό,τι συμβαίνει από άποψη έργων στο χωριό λέγοντας ότι:

α. Παρά τη δύσκολη οικονομική κατάσταση που υπάρχει, ο δήμος έχει αναλάβει την αποπεράτωση του νερόμυλου στη θέση «μυλοκάλανος» στη γέφυρα. Έχει τελειώσει η κατασκευή του κτηρίου και ο μηχανισμός και απομένει η παροχή νερού από το αυλάκι, ώστε να μπει σε πλήρη λειτουργία. Με τη λειτουργία του θα είναι πόλος έλξης κυρίως για τουριστικούς λόγους, αφού υπάρχει πρόβλεψη να αντικατασταθεί το δάπεδο με γυαλί. Θα μπορεί όμως να κρατήσει και μία οικογένεια δουλεύοντάς το ως τουριστικό περίπτερο, προσφέροντας έναν καφέ ή πουλώντας αλεύρι, παρατηρώντας τον τρόπο με τον οποίο φτιάχνεται.

β. Αποπερατώθηκε η παιδική χαρά στο συνοικισμό του Γάβρου.

γ. Έχει δοθεί το ποσό των σαράντα πέντε χιλιάδων (45.000,00 ευρώ) για εσωτερική οδοποιία (δρόμος πάνω από τον Ι. Ν. Αγίου Γερασίμου) και υπάρχουν πιστώσεις για την:

- Επισκευή πεζογεφυρών πέντε χιλιάδες (5.000,00 ευρώ)
- Ολοκλήρωση του χώρου στάθμευσης στο Γάβρο δέκα χιλιάδες (10.000,00 ευρώ)
- Ανάπλαση - διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων στο Ν. Δερμάτι, ύστερα από αιτήσεις των εκεί κατοίκων τρεις χιλιάδες (3.000,00 ευρώ) και

- Κατόπιν πολλών αιτήσεων για καθαρισμό λιθόστρωτων μονοπατιών από χόρτα θα διατεθεί ένα τμήμα από πίστωση εβδομήντα χιλιάδων (70.000,00 ευρώ) που υπάρχει στο Δήμο.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να πω ότι ο Δήμος στα μικρά έργα λειτουργεί καλύτερα και αντιμετωπίζει πολύ πιο γρήγορα με το σημερινό καθεστώς (Καλλικράτη) παρά με το προηγούμενο (Καποδίστρια) που η έδρα ήταν στο χωριό μας.

Στο πρόσφατο συμβούλιο προτείναμε και κάποια μελλοντικά έργα, όπως:

- Ανακατασκευή - αναμόρφωση του γηπέδου από τρίτης κατηγορίας σε δεύτερη διότι ενδιαφέρει πολλά παιδιά που παίζουν ποδόσφαιρο και είναι ένα κίνητρο για να παραμείνουν στο χωριό (λόγω ανεργίας). Η ανακατασκευή θα περιλαμβάνει χλοοτάπητα, αποδυτήρια κλπ. και χρειάζεται τη σύμφωνη γνώμη του Μικρού Χωριού, καθώς το γήπεδο ανήκει και στις δύο κοινότητες (έχουν παραχωρηθεί οικοπέδα και από τα δύο χωριά). Ωστόσο, τους θερινούς μήνες θα μπορούν να κάνουν χρήση για προπόνηση, με το ανάλογο έσοδο για το Δήμο, επαγγελματικές ομάδες που θα διαμένουν στο χωριό.

- Έργα οδοποιίας στο χωριό κυρίως στο δρόμο Αγίας Παρασκευής, γιατί αλλού έχει κατ'εξίση και αλλού δεν υπάρχει ασφαλτοτάπητας.

- Ανακαίνιση - επισκευή των δημόσιων αποχωρητηρίων. Με τη μορφή που θα πάρουν υπάρχει η σκέψη να ενωθούν με τον ήδη ανακατασκευασμένο γειτονικό μύλο. Λύση λειτουργική, που στο μέλλον θα βοηθούσε ακόμη περισσότερο.

- Τοποθέτηση περίπτερου πληροφοριών στην είσοδο του χωριού με εγκατεστημένη ειδική θόνη αφής που ο επισκέπτης θα παίρνει πληροφορίες τουριστικού χαρακτήρα (π.χ. για δωμάτια, εστιατόρια, διαδρομές κλπ).

- Τεράστιο πρόβλημα είναι τα απόβλητα από όλα τα χωριά της Ποταμιάς, το οποίο δεν έχει λυθεί ακόμα, διότι χρειάζεται μεγάλη δαπάνη. Έχουμε προτείνει στο Δήμο να δώσει λύση συνολικά για όλα τα χωριά και όχι αποσπασματικά για ένα - δύο, με την κατασκευή ενός σύγχρονου συστήματος διαχείρισης αποβλήτων.

- Επίσης, ένα άλλο πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα, είναι η πιθανή πώση της πέτρινης τοξωτής γέφυρας που οδηγεί στο Γάβρο. Πριν μερικά χρόνια καθαρίστηκε από τους κισσούς που την περιέβαλλαν, με αποτέλεσμα να φύγουν και ορισμένοι αρμοί που συγκρατούσαν τους λίθους που είναι κτισμένη. Γι' αυτό και προειδοποιούμε τους οδηγούς που διέρχονται με αυτοκίνητα από αυτή, να ηγούνται πολύ σιγά, διότι υπάρχει μεγάλος βαθμός επικινδυνότητας με τους κραδασμούς που δημιουργούν. Γίνονται προσπάθειες από το τεχνικό τμήμα του Δήμου να γίνει καλύτερη στήριξη, όμως αυτό είναι θέμα των μηχανικών και δεν θέλω να επεκταθώ περισσότερο.

Στο σημείο αυτό κλείνω την ενημέρωσή μου, δεν θέλω να σας κουράσω άλλο και καλό οιοδήποτε θέλει κάποια διευκρίνιση ή ερώτηση.

Το λόγο πήρε ο αντιπρόεδρος **κος Σταυράκης Γ.:** Ευχαριστώ από πλευράς μου τον κο Δάλο για την πλήρη και περιεκτική ενημέρωσή. Θέλω να τονίσω, όπως γράψαμε προ διετίας στην Φ.Μ.Χ, σχετικά με την τοξωτή γέφυρα του Γάβρου, πως πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι το Μεγάλο Χωριό, εκτός από το φυσικό κάλλος, έχει και μία ιστορία και αυτή έχει σχέση με τα μνημεία αυτά. Θεωρώ, και αν κάνω λάθος να μου το πει κάποιος, ότι η γέφυρα είναι ένα σημείο αναφοράς για την ιστορία μας. Συνεπώς θα πρότεινα στους τοπικούς παράγοντες της Ευρυτανίας μέσω του κου Δάλκου, να τονιστεί η ανάγκη αρμολογήματος του πετρώματος, αν μη τι άλλο και η καλύτερη θεμελίωση της, γιατί, αν παρ' ελπίδα πέσει η γέφυρα

ρα, θα χαθεί μια τεράστια πολιτιστική κληρονομιά και νομίζω ότι πρέπει να δοθεί μια ιδιαίτερη δαπάνη για την επισκευή της.

Δάλκος Γ.: Το έχουμε προτάξει ως έργο αλλά θα ήθελα να ξέρετε ότι σε αυτού του είδους τα έργα εμπλέκεται και η αρχαιολογική υπηρεσία με αποτέλεσμα οι διαδικασίες να γίνονται χρονοβόρες. Επειδή το γεφύρι έχει ιστορικό χαρακτήρα, στη σκέψη μας είναι να τοποθετηθεί επί του γεφυριού μια ταμπέλα, όπου θα αναγράφεται η ιστορία του.

Ερώτηση (Μανθόπουλος Κων/νος): Έχετε αναφερθεί στο Δήμο για το κομμάτι δρόμου τετρακοσίων (400) μέτρων περίπου από το σχολείο μέχρι το Αραπογιαννέικο σπίτι;

Απάντηση (Δάλκος Γ.): Έχουμε ζητήσει ο δρόμος που περνά μπροστά από το σχολείο ως το Γάβρο να τοιμεντοστρωθεί ή ασφαλτοστρωθεί και να επισκευαστούν τα πρανή με τοιμεντένιους τοίχους ή ξερολιθιές. Πιστεύουμε δε ότι το πρόβλημα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί συνολικά και με την επισκευή της γέφυρας.

Ερώτηση (Κοτρώνης Μ.): Όλοι ξέρουμε ότι το ξενοδοχείο δούλευε τα δωμάτια χωρίς άδεια. Τι γίνεται από εδώ και στο εξής;

Απάντηση (Δάλκος Γ.): Το ξενοδοχείο είναι μία μεγάλη ιστορία, διότι πρέπει να γκρεμιστεί όλος ο τρίτος όροφος και κομμάτι του δευτέρου για να πάρει πολεοδομική άδεια και εκτός αυτού είναι θέμα επιπλέον δαπάνης για τις επισκευές. Αυτό που μπορούμε και πρέπει να αντιμετωπίσουμε άμεσα είναι τα ξύλινα κιγκλιδώματα, γιατί είναι σάπια και μπορεί να πέσουν από μόνα τους χωρίς την παρέμβαση κάποιου. Πάντως πρέπει να είμαστε ευτυχείς που λειτουργεί έστω και η σάλα με άδεια καφενείου, διότι το ξενοδοχείο δεν μπορεί να πάρει άδεια από τον Ε.Ο.Τ.

Κοτρώνης Μ.: Η πολεοδομία τόσα χρόνια δεν έβλεπε το πρόβλημα;

Δάλκος Γ.: Εάν καλούσαμε την πολεοδομία να κάνει αυτοψία, θα μας έλεγε ότι είναι παράνομο το κτίσμα. Επιπλέον έχει πρόβλημα η στέγη και θα πρέπει να αντικατασταθεί. Όλα αυτά είναι δαπάνες χιλιάδων ευρώ και γι' αυτό θα πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί στις απαιτήσεις μας ως προς αυτό το σημείο. Ελπίζουμε, σε μελλοντική καλύτερη οικονομική συγκυρία να ανακατασκευαστεί και να λειτουργήσει νόμιμα.

Ερώτηση (Πριόβολος Σ.): Ο χώρος που βρίσκεται το Parking στο Γάβρο είναι δημοτικός ή ιδιωτικός;

Απάντηση (Δάλκος Γ.): Το Parking είναι δημοτικό αλλά η έκταση δεν γνωρίζω αν παραχωρήθηκε από κάποιον ιδιώτη.

Πριόβολος Σ.: Εντός του χώρου υπάρχουν διάφορα παρατημένα ξύλα.

Δάλκος Γ.: Για να είμαστε δίκαιοι, όταν ζητήσαμε από τους εργολάβους να πάρουν τα πράγματά τους από διάφορα σημεία που τα είχαν αφήσει, τα πήραν αμέσως. Αν υπάρχουν για μικρό χρονικό διάστημα κορμοί δένδρων που πρέπει να κοπούν σε μικρότερα κομμάτια για να τα πάρουν σπίτια τους, είναι προσωρινό.

Πριόβολος Σ.: Στο χώρο στάθμευσης στο χωριό είναι παρκαρισμένα δυο - τρία άχρηστα παλιά αυτοκίνητα.

Δάλκος Γ.: Σας ευχαριστώ που μου το είπατε και το σημειώνω.

Ερώτηση (Βαστάκης Φ.): Μπορείτε να μας κάνετε μία μικρή ενημέρωση για το σχολείο;

Απάντηση (Δάλκος Γ.): Νηπιαγωγείο και δημοτικό έχουν δώδεκα (12) παιδιά. Από αυτά τα πέντε ανήκουν στο νηπιαγωγείο. Έχουν μία εξαιρετική νηπιαγωγό και έναν δάσκαλο πολύ καλύτερο από τον περσινό. Τίποτα όμως δεν είναι σίγουρο, διότι όλα εξαρτώνται από την κε-

ντρική κυβέρνηση και πιο συγκεκριμένα από το υπουργείο παιδείας. Αν θεωρηθεί ότι είναι πιο οικονομικό να κλείσει το σχολείο και τα παιδιά να μεταφέρονται με λεωφορείο στο Καρπενήσι, ενδεχομένως να το πραγματοποιήσουν. Πάντως εγώ δεν έχω καλή πρόβλεψη για το σχολείο.

Ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των κων Βαστάκη και Δάλκου επί προσωπικού θέματος του πρώτου και αφορούσε πρόστιμο που του επέβαλε ο Δήμος για μία άθελά του δίμηνη παράταση εκταφής του πατέρα του.

Καρβέλης Ν.: Σχετικά με τα παράπονα συγχωριανών μας (όπως και ο κ.Φιλ. Βαστάκης) για επιβολή προστίμων λόγω μη έγκαιρης εκταφής (και αυτό λόγω έλλειψης χώρου στο νεκροταφείο του χωριού), έχω να υπενθυμίσω τα εξής:

Από 20ετίας και πλέον επί προεδρίας μου και με τη βοήθεια συγχωριανών μας όπως οι παριστάμενοί σήμερα κ.κ. Γ. Σταυράκης και Θ. Κοτρώνης, ο Σύνδεσμος αγόρασε δύο συνεχόμενα προς τα κάτω κτήματα ιδιοκτησίας οικογενειών Κοτρώνη και Ζυγιάρη αντίστοιχα, προς επέκταση του νεκροταφείου.

Το έργο δεν έγινε λόγω αντιδράσεων ολίγων ατόμων και αδράνειας των τοπικών αρχών.

Τα χρόνια πέρασαν, οι ανάγκες και η ζήτηση αυξάνονται και η επέκταση είναι η μόνη λύση. Ελπίζω να το έχουν αντιληφθεί και αυτοί που μέχρι τώρα λανθασμένα αντιδρούσαν.

Όλοι ωφελούνται και το έργο γίνεται με αυτοχρηματοδότηση, αφού θα προκύψει σημαντική συγκέντρωση χρημάτων από την αγορά νέων τάφων και οστεοφυλακίων.

Δάλκος Γ.: Συμφωνώ απολύτως και όποιες εισηγήσεις έχουμε κάνει είναι σ' αυτή τη γραμμή, ωστόσο το πρόβλημα έχει κολλήσει σε νομικά ζητήματα και άλλα που δεν θέλω να αναφερθώ, επειδή έχουν σχέση με το αν είσαι ντόπιος και τι εκλογική δύναμη έχεις. Βέβαια τώρα που ο δήμος απομακρύνθηκε και οι σχέσεις είναι πιο ουδέτερες, μπορεί να πετύχουμε καλύτερα αποτελέσματα, εγώ πάντως αυτό θα το εισηγηθώ γιατί πραγματικά είναι σωστό και δεν μπορεί το νεκροταφείο να περιορίζεται σ' αυτό το χώρο.

Όλοι ευχαρίστησαν τον κο Δάλκο για την τόσο καλή και εμπειριστατωμένη ενημέρωση.

Παίρνοντας τον λόγο η πρόεδρος και αφού ευχαρίστησε εκ μέρους του Δ.Σ. τον κο Δάλκο, τον παρότρυνε να συνεχίσει δημιουργικά και τον παρακάλεσε να δοθεί περισσότερη προσοχή στην καθαριότητα του νεκροταφείου, των δρόμων που οδηγούν στο Λαογραφικό Μουσείο, καθώς επίσης και στην ασφάλεια των πεζών που διαβαίνουν το πανέμορφο μονοπάτι από τη γέφυρα μέχρι το Κεφαλόβρυσο.

Μη ύπαρξης προς συζήτηση άλλων θεμάτων, η πρόεδρος ευχαρίστησε όλα τα παρευρισκόμενα μέλη, τους ευχήθηκε προσωπικά και εκ μέρους όλου του Δ.Σ. Καλό Πάσχα και λύθηκε η Γενική Συνέλευση.

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ

Τα μέλη και οι φίλοι του Συνδέσμου των Μεγαλοχωριτών "Η Αγία Παρασκευή" μπορούν πλέον να καταβάλλουν συνδρομές ή δωρεές στον υπ' αριθμόν 66125581 καταθετικό λογαριασμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Η επισκεψιμότητα στο Μουσείο μας ξεπέρασε κάθε προσδοκία μας.

Αυτό αποδεικνύεται από τη συνεχή παρουσία χιλιάδων επισκεπτών και ιδιαίτερα σχολείων και φορέων, που μας εντάσσουν στο πρόγραμμά τους, από όλο τον Ελλαδικό χώρο.

Το τριήμερο λειτουργίας του Μουσείου μας ήδη κρίνεται ότι δεν επαρκεί, γι' αυτό αρκετές φορές υποχρεώνεται η υπεύθυνη Ντίνα Μαντζούτα, την οποία και ευχαριστούμε, να ανοίγει κι' άλλες μέρες της εβδομάδας.

Εδώ θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πρέπει να εξασφαλιστούν οι οικονομικοί πόροι έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να ανοίγει το Μουσείο περισσότερες μέρες για τους επισκέπτες. Πολλοί, από φίλους ή από έντυπα έχουν μάθει για τα ενδιαφέροντα εκθέματα και το πλούσιο υλικό που διαθέτει το Μουσείο μας, συμπεριλαμβανομένης και της πλούσιας συλλογής, ευγενική δωρεά της κας Μάντως Οικονομίδου.

Κατά τα γραφόμενά τους στο βιβλίο επισκεπτών, πολλοί φαίνεται ότι εντυπωσιάζονται γνωρίζοντας μέσα από τις προσφορές των Μεγαλοχωριτών και φίλων τους, την Ιστορική, Λαογραφική και Πνευματική διαδρομή του Μεγάλου Χωριού και κατ' επέκταση της Ευρυτανίας.

Τα σχολεία και οι φορείς που μας επισκέφτηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2013 είναι:

42ο Γυμνάσιο Αθηνών, ΕΠΑΛ Κορυδαλλού, Γυμνάσιο Ομβρικής Δομοκού, Λύκειο Αίγινας, 12ο Γυμνάσιο Καλλιθέας, ΕΠΑΛ Πετρούπολης, 6ο ΓΕΛ Αθηνών, 3ο Δημ. Καρπενησίου, Γυμνάσιο Ζαφειρίου, Γκρουπ Ισραηλιτών, Αθλητικός Όμιλος Αίαντας, Γυμνάσιο Καλαμπάκας, Γυμνάσιο Χαλκιδικής, Σύλ. Δημ. Υπαλ. Σπάρτης, Συλ. Δημ. Υπαλ. Κεφαλονιάς, 4ο Γυμνάσιο Λαμίας, Πανεπιστήμιο Αργινίου 3ο έτος, Πρακτορείο Another Tours Αθήνας, Γκρουπ Άγγλων περιηγητών [βλέπε φωτο].

Δημιουργήσαμε ομάδα Ιστορικού Λαογραφικού Μουσείου στο Facebook και ως τώρα έχουν γραφτεί 552 φίλοι.

Από την επίσκεψη των Άγγλων περιηγητών στο Μουσείο μας

Ο ΜΠΛΕ ΣΤΑΥΡΟΣ

Της Λεωνής Θανασούλα
Γραμματέως της Ένωσης Απανταχού Προσσιωτών

Δε σάλευε, στεκόταν εκεί απ' το γρόμα, στην αρχή κοιτούσε έξω από το παράθυρο, μετά έσκυψε το κεφάλι και αφοσιώθηκε σε βουβή προσευχή, με όλο το σώμα και την ψυχή της. Στην ελαφριά της αναπνοή ένας ωραίος μπλε σταυρός - δώρο δικό του - ανεβοκατέβαινε στο νεανικό στήθος σκορπώντας τη χάρη του σε όλο το δωμάτιο. Η μάνα την κοίταξε και δεν μπορούσε να μην κλάψει την ορφανεμένη βέρα στο χέρι της νιόπαντρης. Ποιος ξέρει αν θα ξαναβλέπανε το Χαρίλαο! Η Παναγία να τον φυλάει!

Λίγο πριν το τέλος του προηγούμενου έτους είχα την ευτυχία να επισκεφθώ το Μουσείο του Μεγάλου χωριού και να χαμογελάσω με ικανοποίηση και αγαλλίαση για το πολιτιστικό και πολιτισμικό μέλλον της Ευρυτανίας, παρά τον οικονομικό κατατρεγμό τον οποίον βιώνουμε.

Η αισιοδοξία μου προήλθε από το ίδιο το μουσείο και τα εκθέματά του, από τον επαγγελματισμό και τη σοβαρότητα με την οποία οι συντελεστές της υλοποίησης του ιδρύματος προσέγγισαν και ανασυνέθεσαν

την ιστορία του τόπου, από τον πλούτο και το εύρος του υλικού που παρουσιάζεται στον επισκέπτη. Κάθε χώρος έχει μια άλλη ιστορία να πει, μια άλλη πτυχή της ζωής του παρελθόντος να φωτίσει, άγνωστη, λιγότερο άγνωστη μα πάντα πολύτιμη και όσο ο χρόνος απομακρύνεται από τις εποχές των προγόνων μας, η γνώση που θα δίνει το Μουσείο θα αποκτά και μεγαλύτερη αξία.

Το εσωτερικό των σπιτιών, άλλοτε αστικό και άλλοτε σύμφωνα με τη λαϊκή μας παράδοση, η παρουσίαση των πνευματικών ανθρώπων που γέννησε ο τόπος, τα παραδοσιακά επαγγέλματα και οι ενασχολήσεις των κατοίκων, τα τεχνουργήματα της προβιομηχανικής κοινωνίας, η ιστορία της εκπαίδευσης της περιοχής, οι θησαυροί μιας ιδιωτικής συλλογής παραδοσιακών ενδυμασιών και καλλιτεχνημάτων του προηγούμενου αιώνα είναι οι ψηφίδες του σημαντικού αυτού έργου, που αποτέλεσε πηγή ιδιαίτερης νοητικής τέρψης κατά τη διάρκεια της επίσκεψης. Αναπάντεχα όμως, το περιεχόμενο μιας προθήκης μου προκάλεσε ιδιαίτερη συγκίνηση: μια βέρα, ένα δαχτυλίδι κι ένας μικρός σταυρός διακοσμημένος με μπλε σμάλτο. Ανήκαν στην Αθανασία Κατοίμπα (γεν. Πουρνάρα), νιόπαντρη χήρα του ενωματοάρχη του Μεγάλου χωριού, Χαριλάου Κατοίμπα, ενός από τα τραγικότερα θύματα της ιταλικής θηριωδίας της 24ης Δεκεμβρίου του 1942.

Ο Κατοίμπας μαζί με τον ιερέα Δημήτριο Βαστάκη εκτελέστηκαν από τους Ιταλούς μαζί

με έντεκα άλλους συγχωριανούς τους, προς αντίποινα σημαντικών απωλειών που είχαν καταφέρει οι αντιστασιακές ομάδες στον εχθρό στην περιοχή της Ευρυτανίας. Από μια ομάδα είκοσι δύο συλληφθέντων που βασανίζονταν περιφερόμενοι, αποσπάστηκαν οι έντεκα, έσκαψαν τους λάκκους τους και εκτελέστηκαν στη θέση Άνω Λόγγοβες. Ο Κατσιώπας με τον Βαστάκη, για αδιευκρίνιστο ιστορικά ακόμη λόγο, υπέστησαν βασανισμό ακραίας βαρβαρότητας και σύρθηκαν για να καούν ζωντανοί στο σπίτι του γιατρού Πιστιόλη, στο Μικρό χωριό, χωρίς να γνωρίζει κανείς την τύχη τους.

Οι άνθρωποι που τελειώνουν τη ζωή τους με μαρτυρικό τρόπο για την προάσπιση ιδανικών, στη συνείδηση των ζωντανών, απλών ανθρώπων, περνούν στη σφαίρα των ηρώων και χάνουν κατά πολύ την ανθρώπινή τους διάσταση. Τα χρυσαφικά που κράτησε ως το τέλος της ζωής της η Αθ. Κατσιώπα και κατόπιν δώρισε στο μουσείο, παρουσιάζουν αυτή την πτυχή της ιστορίας: την ανθρώπινη. Οι εθνομάρτυρες που αντιμετώπισαν ηρωικά τη μοίρα τους και επέλεξαν να μην ξεφύγουν από αυτή, δεν πονούσαν και δεν φοβούνταν λιγότερο από εμάς, ήταν φτιαγμένοι από το ίδιο φθαρτό υλικό, είχαν κι εκείνοι αγαπημένους που με την πράξη τους εγκατέλειψαν και βύθισαν στον πόνο. Συγκεκριμένα, ο Χαρίλαος Κατσιώπας, 38 ετών, χήρος με ένα παιδί, λίγες ημέρες πριν την εκτέλεσή του είχε παντρευτεί με την Αθανασία Πουρνάρα. Όπως συνηθιζόταν την εποχή εκείνη, ο γάμος έγινε στο σπίτι και δεν ήταν ευοίωνος. Όταν η μητέρα της νύφης άνοιξε το κουτί με τα στέφανα, που είχε έρθει από το Καρπενήσι για το μυστήριο, βρήκε μέσα μόνο ένα στέφανο: η εξήγηση ήταν κοινοφανής, το άλλο στέφανο είχε χρησιμοποιηθεί για να συντροφεύσει κάποιον ανύπανδρο νεκρό. Η έμπειρη γυναίκα "το εξέτασε" και επαληθεύτηκε. Η κόρη της χήρεψε αμέσως. Το κορίτσι του Κατσιώπα μεγάλωσε με συγγενείς, ορφανεμένο και αποκομένο από την εστία του. Στο ιδιόχειρο σημείωμα του τραγικού άνδρα φαίνεται η αγάπη και η έννοια για τους οικείους του:

*... Αθανασία μου, θέλω να σταθείς μητέρα πραγματική,
να μην το πάρεις κατάκαρδα κι εσύ και οι άλλοι,
το άμοιρο το Ανθάκι μας όπου είχε τύχη μαζί με σας μεγάλη...*

Σύμφωνα με μαρτυρίες, η πεθερά του ενωματούρχη, όταν κανείς δεν γνώριζε την τύχη των δύο ανδρών, ονειρεύτηκε τον γαμπρό της που της είπε: "...μάνια, μη με ψάχνετε, είμαι στο σπίτι του Πιστιόλη στο Μικρό χωριό".

Για το λόγο αυτό, το Μουσείο του Μεγάλου χωριού το θεωρώ διπλά επιτυχημένο, καθώς μου έδωσε την αφορμή και την ευαισθητοποίηση να αφουγκραστώ τον άνθρωπο πίσω από τον ήρωα, να αγαπήσω τον ήρωα περισσότερο μέσα από την ανθρώπινή του διάσταση. Άλλωστε κι όταν επισκεπτόμαστε ένα αρχαιολογικό μουσείο, στεκόμαστε με δέος μπροστά στα έργα απαράμιλλης τέχνης των ανθρώπων που έζησαν πολλούς αιώνες πριν, αλλά ερχόμαστε πολύ κοντά στον άνθρωπο, ακόμη και τον προϊστορικό, όταν αντικρύζουμε παιδικά παιχνίδια τόσο όμοια με τα δικά μας!

Η Ευρυτανία και ο πολιτισμός οφείλουν πολλά στο Σύνδεσμο Μεγαλοχωριτών για το πολύ σημαντικό έργο του και αποτελεί προτεραιότητα το μουσείο να διατηρηθεί και να συνεχίσει να προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο.

***Όταν βοηθάς και συμμετέχεις στο Σύνδεσμο,
προσφέρεις και τιμάς τον τόπο σου και το χωριό σου.***

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Οι φόροι στο Βυζάντιο

Του Γ. Δάλκου

Η σημερινή φορολογική επιδρομή, λόγω της γνωστής οικονομικής συγκυρίας, δεν είναι, βέβαια, κάτι εντελώς νέο. Για παράδειγμα, στην περίοδο του Βυζαντίου, δεκάδες ήταν οι φόροι που επιβάλλονταν στους πολίτες της αυτοκρατορίας. Οι άμεσοι φόροι σχετιζόνταν με την κατοχή ακίνητης περιουσίας, δηλαδή καλλιεργήσιμων εκτάσεων και οικοδομών. Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις φορολογούνταν με ένα πολύπλοκο σύστημα, με υπολογισμό όχι μόνο της έκτασης και της ποιότητας των χωραφιών, αλλά επίσης της ποσότητας της ετήσιας παραγωγής. Ο φόρος για τις καλλιεργούμενες εκτάσεις ονομαζόταν **συνωνή** και τον πλήρωναν όλοι οι γεωργοί, ιδιοκτήτες ή ενοικιαστές της γης. Άλλος φόρος που πλήρωναν οι γεωργοί ήταν το **ζευγολόγιον**, που υπολογιζόταν με βάση την εργασία των ζευγαριών στο όργωμα των χωραφιών. Όσοι είχαν ζώα που έβοσκαν σε δημόσια βοσκοτόπια, πλήρωναν έναν άλλο φόρο, το **εννόμιον**.

Όποιος είχε σπίτι στην ύπαιθρο, πλήρωνε φόρο που ονομαζόταν **φόρος της εστίας** ή **καπνικόν**, γιατί επιβαλλόταν σε όσους είχαν σπίτια που κατοικούνταν, και αυτό αποδεικνυόταν από τον καπνό που έβγαине από τις καμινάδες. Σε εκείνους που είχαν σπίτια στις πόλεις, επιβαλλόταν ένας αντίστοιχος φόρος, το **αερικόν**. Όσοι κάτοικοι της αυτοκρατορίας δεν ήταν χριστιανοί, πλήρωναν επί πλέον έναν άλλο φόρο, που ονομαζόταν **κεφαλικός**. Οι κάτοικοι της υπαίθρου υποχρεώνονταν επίσης να προσφέρουν καταλύματα για το στρατό, ο οποίος μπορούσε να κάνει επίταξη στα ζώα και τα προϊόντα των αγροτών, για να συντηρηθεί. Κοντά σε αυτούς τους φόρους υπήρχαν και πολλοί άλλοι για τις καθημερινές συναλλαγές, όπως οι φόροι για συμβολαιογραφικές πράξεις, οι τελωνειακοί δασμοί κ.λπ.

Όταν τα οικονομικά του κράτους δεν ήταν ανθηρά, οι αυτοκράτορες δεν δίσταζαν να επιβάλλουν έκτακτες εισφορές, φορολογώντας ό,τι μπορεί κανείς να φανταστεί. Για παράδειγμα, μπορούσε να επιβληθεί έκτακτος φόρος σε όσους έτρεφαν χοίρους (**χοιροδεκατία**), σε όσους είχαν μελίσσια (**μελισσονόμιον**), σε όσους παρήγαν λάδι ή κρασί (**δόσεις οινοελαίου**), για τη συντήρηση των αυτοκρατορικών στάβλων (**κατάθεσις μητάων**), σε όσους πάντρευαν τις κόρες τους (**δόσις παρθενοφθορίας**) κ.λπ. Κοντά σε αυτά, πολλές φορές οι βυζαντινοί υποβάλλονταν σε κάθε είδους "αγγαρείες" για την κατασκευή δρόμων, γεφυρών και οχυρώσεων, χωρίς, φυσικά, αμοιβή.

Και μια λεπτομέρεια: η λέξη "χαράτσι", που τελευταία χρησιμοποιείται κατά κόρον, δεν είναι τούρκικη, όπως ίσως θεωρείται, αλλά ελληνική. Το νόμισμα, στο Βυζάντιο, ονομαζόταν και "χάραγμα" ή "χαραγή", αφού επάνω σε αυτό υπήρχαν χαραγμένα πρόσωπα και γράμματα. Ο όρος "χαραγή" σταδιακά έφτασε να σημαίνει το φόρο εις χρήμα. Από τους Βυζαντινούς, λοιπόν, πήραν τον όρο οι Βενετοί (caragii) και μετά από αυτούς οι μουσουλμάνοι (ονόμασαν χαράτζι τον βασικό κεφαλικό φόρο που επέβαλλαν στους υποταγμένους λαούς).

Μνήμες από την 25η Μαρτίου 1821

Γράφει ο **Σηφάκης Κων/νος**
τ. Δ/ντής Υπουργείου Παιδείας

Πάντα για μας τους νεότερους, θα μείνουν οι μορφές εκείνων των Ελλήνων Αγωνιστών που μας έδωσαν την Ελευθερία του Έθνους μας, αν και πέρασαν χρόνια - κοντά δύο αιώνες - από την Ιστορική Στιγμή του 1821.

Μορφές που δεν έσβησαν - δεν πέθαναν, και σαν αετοί με ακράτητη ορμή έσπασαν τις αλυσίδες τους από την άδικη σκλαβιά τεσσάρων αιώνων.

Στα μαύρα αυτά χρόνια, ξεκίνημα της λευτεριάς λες και ήρθε μήνυμα από τα ουράνια, από την Θεοτόκο Παναγία, με τον Ευαγγελισμό της.

Οχι, ποτέ η Λευτεριά δεν φεύγει από την Ελλάδα, η αιώνια παλληκαριά του Έλληνα φούτωσε πάλι, και η άσβηστη ελπίδα άναψε τότε σαν λαμπάδα στην "Αγία Λαύρα!"

Πάλι γράφτηκαν χρυσές σελίδες στην Ιστορία μας, όπου επί τρεις χιλιάδες χρόνια και πλέον η γαλανόλευκη σημαία μας μπορεί να πέσει κάτω από τα στίφη των βαρβάρων, αλλά "θεία βουλήσει", πάραυτα ανασηκώνεται.

Στην αιώνια γαλανή Χώρα μας, με τη θυσία των προγόνων μας φυτρώνουν τα ουράνια δώρα του Ηρωισμού, της Νίκης, της Αθανασίας και της Δικαιοσύνης, μοιράζοντας αμέτρητα δάφνινα στεφάνια, σε όσους με υπερηφάνεια και φιλοπατρία έδωσαν τη ζωή τους.

Οι εχθροί αυτής της χώρας είναι αμέτρητοι, και δεν είναι παραλογισμός ο Έλληνας να πολεμάει για τη λευτεριά της τιμημένης γης των πατέρων του, που έδωσαν απλόχερα σε όλο τον κόσμο τα πνευματικά τους αγαθά, για ένα καλύτερο μέλλον.

Πώς να ξεχάσουμε τους Ρασοφόρους Παπαδάσκαλους και Μοναχούς, που με θέρμη διάβαζαν και μάθαιναν γράμματα μέσα στο "κρυφό σχολειό" τα παιδιά, και στάλαζαν στις καρδιές τους τη φλόγα της λύτρωσης από τα δεσμά τους.

Ελπιδοφόρο μήνυμα αντηχεί στ' αυτιά τους, από την προσταγή του Αρχάγγελου με το "Σώπασε Κυρά Δέσποινα και μην πολυδακρύξεις, πάλι με χρόνια με καιρούς, πάλι δικός Σου ο τόπος τούτος θά 'ναι!"

Το "έπος του 21" είπαν πως φούντωσε στην Πελοπόννησο και το πρωτάναψε με το Πετραχήλι του, ο ηρωικός Παπαφλέσσας με τους ατρόμητους άντρες, που δεν λογάριασαν τους "σαρικάδες με τ' ασκέρια τους και τους πασάδες"...

Από το ένα ως το άλλο άκρο της σκλαβωμένης Ελλάδας μας, ριζοβόλησε ο "σπόρος" της κλεφτουριάς και ολάνθιστος εφούντωσε μονομιάς στου Γένους τον αγρό και "λυτρωτικός εθερίσθη".

Στις, ομολογουμένως, δύσκολες στιγμές που σήμερα περνάει η πατρίδα μας, ας γίνει φάρος φωτεινός το "έπος του 21" για να μας θυμίζει τις θυσίες των προγόνων μας, που με το αίμα τους μας έδωσαν τη λευτεριά μας.

Να μας θυμίζουν με εθνική υπερηφάνεια, και να σκιρτούν οι καρδιές όλων μας από τις Άγιες Λαύρες, τα Δερβενάκια, την Τριπολιτσά, τις Αλαμάνες, το Μεσολόγγι, το Σούλι, το Ζάλογγο, τους θαλασσόλυκους Σπετσιώτες, Ψαριανούς, Υδραίους, που έστησαν τρόπαια νέων Σαλαμίνων.

Ας θυμηθούμε τα πιο κάτω λόγια του ποιητή, τα οποία ήταν χαραγμένα στις σπάθες των

Ηρώων του 21: "όποιος τυράννους αφήσει ελεύθερος στον κόσμο ζει. Δόξα, Τιμή, Ζωή του, είναι μόνο το σπαθί του". Ειλικρινά, όταν μου έρχονται στο νου τα πιο πάνω λόγια του ποιητή, με "συνεπαίρνει σύγκρου", και είμαι βέβαιος πως το ίδιο και σεις.

Ευχόμαστε και ευελπιστούμε ΟΛΟΙ, πως η Ελλάδα μας θα γίνει πάλι το "Όξυγόνο της γης"! Γένοιτο.

Μάρτιος 2013

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Επιμέλεια: **Μαίρη Καλλιάνη**

- Καθώς μεγαλώνεις, θα ανακαλύψεις ότι έχεις δυο χέρια. Ένα για να βοηθάς τον εαυτό σου και ένα για να βοηθάς τους άλλους.
- Οι δυσκολίες της ζωής αντιμετωπίζονται συνήθως με τρεις τρόπους: την ελπίδα, το όνειρο και το χιούμορ...
- Μέσα από τις δύσκολες καταστάσεις έχουν σφυρηλατηθεί οι ισχυρότερες ψυχές. Οι πιο δυνατοί χαρακτήρες είναι σηματοδμενοι με βαθιές ουλές.
- Δεν είναι τίποτα να πεθάνεις. Είναι τρομακτικό να μη ΖΕΙΣ...
- Όταν λες πάντα την αλήθεια, δεν χρειάζεται να θυμάσαι τίποτα από ό,τι λες.
- Πολλές φορές στα δύσκολα ξένος το χέρι απλώνει... Ενώ δικός σου άνθρωπος ούτε κοντοζυγώνει...
- Η ζωή έχει οκαμπανεβάσματα. Είναι όπως μια βόλτα με το τρενάκι του λούνα παρκ. Μια πάνω, μια κάτω. Εξαρτάται από σένα αν φοβηθείς ή θα απολαύσεις τη βόλτα σου.
- Μια κυβέρνηση που είναι αρκετά ισχυρή, ώστε να μπορεί να σου δώσει ό,τι θέλεις, είναι και αρκετά ισχυρή για να σου πάρει ό,τι έχεις και δεν έχεις.
- Δεν μπορείς να ελέγξεις πάντα ποιος μπαίνει στη ζωή σου, αλλά μπορείς να ελέγξεις από πιο παράθυρο θα τον πετάξεις έξω...
- Ρώτησα έναν ταξιτζή: Ξέρεις τι είναι αγάπη; και μου είπε: δεν ξέρω αυτήν την οδό. Ρώτησα ένα δάσκαλο: Ξέρεις τι είναι αγάπη; και μου είπε: δεν έχω κάνει αυτό το μάθημα.
- Ρώτησα έναν τρελό: Ξέρεις τι είναι αγάπη; Και μου είπε: αλίμονο, αυτή με έφτασε εδώ που είμαι.
- Ρώτησαν την αμυγδαλιά αν υπάρχει Θεός κι εκείνη άνθισε...
- Άνθρωπος που δεν σε κοιτάει στα μάτια όταν μιλάτε... φύγε μακριά.
- Μην κάθεσαι πολύ σε πλούσιο τραπέζι... κάτσε σε φτωχό τραπέζι, γιατί αυτό έχει πλούσια καρδιά...
- Μην κάνεις παρέα με λύκους... θα σε μάθουν να ουρλιάζεις... κάνε παρέα με αετούς... να σε μάθουν να πετάς!!!
- Ξεκίνα κάνοντας ό,τι είναι απαραίτητο, μετά κάνε ότι είναι δυνατόν, και ξαφνικά θα διαπιστώσεις ότι μπορείς να κάνεις αυτό που θεωρούσες αδύνατο!
- Ο χρόνος αποφασίζει ποιον συναντάς στη ζωή σου... Η καρδιά αποφασίζει ποιον θες στη ζωή σου... και η συμπεριφορά σου αποφασίζει ποιος μένει στη ζωή σου.

Η Διοικητική και Αυτοδιοικητική οργάνωση της επαρχίας Καρπενησίου επί Όθωνα

Σχεδόν με την άφιξη του ο Καποδίστριας άρχισε την Διοικητική και Αυτοδιοικητική οργάνωση της επικράτειας των επαναστατών. Το ψήφισμα της Βουλής 1747 (16 Απριλίου 1828) προβλέπει πως η Επικράτεια χωρίζεται σε Τμήματα (Νομοί) "Έκαστον Τμήμα υποδιαιρείται εις τας εξών σύγκεται Επαρχίας, και αύται πάλιν εις πόλεις, κόμας και χωριά". Ο διορισμένος από την Κυβέρνηση "Προσωρινός διοικητής" είναι ο επικεφαλής του Τμήματος. Οι πόλεις και τα χωριά εκλέγουν τους τοπικούς τους άρχοντες, "Τοπικοί Δημογέροντες" και όλοι μαζί οι Τοπικοί Δημογέροντες εκλέγουν την "Επαρχιακή Δημογεροντία" που διοικεί τα πράγματα της Επαρχίας. Όμως οι πολεμικές συνθήκες επέτρεψαν στον Καποδίστρια να αρχίσει την Διοικητική οργάνωση από την Πελοπόννησο, τις Κυκλάδες και τα νησιά του Αργοσαρωνικού. Έτσι, με Νόμο της Βουλής (13 Απριλίου 1828), η Πελοπόννησος χωρίστηκε σε επτά τμήματα (Νομοί) και τα νησιά σε έξι. Στο τρίτο άρθρο αυτού του Νόμου υπάρχει η ευχή: "Άρθρο Γ. Αναφέρεται ότι παρόμοιος οργανισμός, επί των αυτών αρχών, αφορών εις τον αυτών σκοπόν, θέλει εφαρμοσθή και εις την Στερεάν Ελλάδα, καθ' όσον η έκβασις του πολέμου ήθελε το συγχωρήσει".

Προς το τέλος του 1828 απελευθερώθηκαν αρκετές επαρχίες της Στερεάς Ελλάδας και ο Καποδίστριας ζητάει από το Πανελλήνιο, να εφαρμοστεί και εκεί ο "Διοικητικός Οργανισμός". Η πρότασή του στο Πανελλήνιο είναι: "Τρεις δε προσωρινούς Διοικητάς στοχάζεται να στείλη εκείσε η Κυβέρνησις. Τον μεν, εις Λεβαδίαν, Ταλάντι, και Βουδουνίτσαν, τον δε, εις Καρπενήσι, Κράβαρι, και Απόκουρον, και τρίτον, εις Σάλωνα, Λιδωρίκι και Μαλανδρίνον". (28 -12- 1828).

Με την υπ' αριθμόν 8905/23-1-29 πράξη της Κυβέρνησης, άρχισαν να διορίζονται και στην Στερεά Ελλάδα προσωρινοί Διοικητές Επαρχιών. Στις αρχές Μαρτίου του 1829, διορίστηκε στο τμήμα των Επαρχιών Καρπενησίου, Κραβάρων και Απόκουρου, ο Εμμανουήλ Σπυρίδων (Σπυρίδωνος). Ο Προσωρινός Διοικητής Καρπενησίου, Κραβάρων και Απόκουρου, είχε έδρα πότε το χωριό Πλάτανος και πότε το χωριό Αράχοβα των Κραβάρων. Ο Εμμανουήλ Σπυρίδωνος, μέχρι το τέλος της θητείας του (Νοέμβριος του 1829) δεν ήλθε ποτέ στην Επαρχία Καρπενησίου.

Η Δ' Εθνοσυνέλευση προσδιορίστηκε για το καλοκαίρι του 1829 και η Κυβέρνηση κάλεσε τις Επαρχίες να εκλέξουν τους Αντιπροσώπους που θα στείλουν. Πληρεξούσιοι Αντιπρόσωποι της Επαρχίας Καρπενησίου εκλέχτηκαν ο Κωνσταντίνος Τσάτσος και ο Γεώργιος Λέλης. Οι δύο Πληρεξούσιοι ενημερώθηκαν για την εκλογή τους στις 18 Ιουνίου του 1829, από την Επαρχιακή Δημογεροντία Καρπενησίου. Στο γράμμα που στάλθηκε στον Κ. Τσάτσο από το Μεγάλο Χωριό, όπου έδρευε η Επαρχιακή Δημογεροντία Καρπενησίου, διαβάζουμε: "Ευγένεστατε αδελφέ! Η Πατρίς μας ούσα προ πολλού πεπεισμένη διά τα πατριωτικά σου φρονήματα, ως γινώσκουσα ακριβώς τον ζήλον, την αξιότητα, και την εμπειρία σου, διά τακτικής ψηφορίας εξελέξατο την ευγένειά σου Πληρεξούσιο Αντιπρόσωπό της, δίδουσα εντελή πληρεξουσιότητα. Δι' ό, σοι διευθύνει πληρεξουσίου γράμματος μέσω του Διοικητηρίου..."

Στο μεταξύ έχει υπογραφεί "το Πρωτόκολλο του Λονδίνου του 1829" που προβλέπει για βόρεια σύνορα του Ελληνικού κράτους τη γραμμή "κόλπος του Βόλου - Αμβρακικός κόλπος". Επικείται νέα συνένωση επαρχιών για να δημιουργηθούν νέα "τμήματα" (νομοί) στην Στερεά

Ελλάδα. Υπάρχει η φήμη ότι η Επαρχία Καρπενησίου συνενώνεται με την Επαρχία Ναυπάκτου, συνένωση που δεν αρέσει στους Καρπενησιώτες, αφού αυτοί θέλουν να συνενωθούν με τη Λαμία. Αυτό το αίτημα διαβίβασε με υπόμνημά της στον Καποδίστρια η Επαρχιακή Δημογεροντία Καρπενησίου τον Νοέμβριο του 1829. "Εξοχώτατε! Η Δ' Γερουσία ενασχολουμένη εις την διαίρεσιν των επαρχιών ενσωμάτωσε την επαρχία μας (το Καρπενήσι) με εκείνας του Κραββάρου, και Ναυπάκτου, ως κοινολογείται, και διότι ως φρούριον η Ναύπακτος είναι επόμενον να κατασταθή το κέντρον των... Γνωστόν είναι της Εξοχώτητάς σας, ότι η κωμόπολις Καρπενησίου κείται εις τους κεντρικούς πρόποδας του βουνού, Βελούχιον κοινώς λεγόμενον. Ότι η φύσις έχει συσσωματωμένην και ενωμένην την αυτήν επαρχίαν μας, με εκείνας των Αγραφών, Πατραντζικίου, και Αποκόρου. Ότι η ίδια η φύσις έχει διηρημένην την αυτήν επαρχίαν, απ' εκείνην της Ναυπάκτου, με δύσβατα βουνά, και διάφορους ποταμούς... Η επαρχία μας έχει στενάς σχέσεις, και εμπορεύεται με τα Άγραφα, Πατραντζίκι, και Ζητούνι, και απ' εκείνην την θάλασσαν προμηθεύεται τα αναγκαία... Εξοχώτατε! καθ' υποβάλλοντας εις την σκέψιν σας τα τοιαύτα δίκαια, δεόμενοι ίνα λάβετε πρόνοιαν, διά να γίνει η διαίρεσις των αυτών τμημάτων άλλως πως, όπως εγκριθή καταλληλοτέρα, και υποφαινόμεθα ευσεβάστως. Εν Ναυπλίω τη 25 Νοεμβρίου 1829".

Τον Δεκέμβριο του 1829, Προσωρινός Διοικητής της Επαρχίας Καρπενησίου, Κραββάρων και Αποκόρου, (αποτελούν ένα Τμήμα) διορίστηκε ο Αναγνώστης Κονδάκης. Τον Αύγουστο του 1830, με άδεια από τον Κυβερνήτη, ο Κονδάκης πήγε στο Ναύπλιο και ο Έκτακτος Επίτροπος Δυτικής Ελλάδας, Κωνσταντίνος Ράδος, διόρισε Τοποτηρητή της Επαρχίας Καρπενησίου τον Γ. Α. Ιατρίδη. Η θητεία του Γ. Α. Ιατρίδη στη θέση του τοποτηρητή της Επαρχίας Καρπενησίου κράτησε μέχρι τις 6 Μαΐου 1831 και ακολουθεί ο Δημήτριος Τσάνογλους. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια ο Τσάνογλους παύτηκε από την θέση του Τοποτηρητή της Επαρχίας και στη θέση του διορίστηκε ο Προυσιώτης Δ. Γουβέλης. Ο Γουβέλης παρέμεινε στη θέση αυτή ως τον ερχομό του Όθωνα.

Κώστας Καραμέτας

Ό,τι θάβουμε στην άμμο, δεν σημαίνει ότι εξαφανίζεται

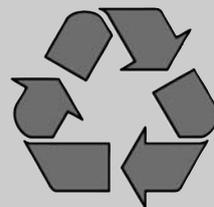
- Το χαρτί έχει διάρκεια ζωής: 2-4 εβδομάδες
- Το ύφασμα: 1 χρόνο
- Τα μέταλλα: 100 χρόνια
- Το αλουμίνιο: 200-500 χρόνια
- Το πλαστικό: 450 χρόνια
- Το γυαλί δεν γνωρίζουμε πόσους αιώνες ζει.

Πριν ξεκινήσουμε για την παραλία, ας πάρουμε μαζί μας μια ανακυκλώσιμη σακούλα απορριμμάτων, για να τα ξαναπάρουμε μαζί μας, εάν δεν υπάρχει οργανωμένο σύστημα αποκομιδής τους στην ακτή.

Επιβλαβή σκουπίδια στις ακτές και τις θάλασσες: • Πλαστικά • Μεταλλικά - Αλουμίνια • Πετρελαιοειδή - Λάδια • Σιδερικά • Ελαστικά αυτοκινήτων • Συσκευασίες αντιηλιακών • Καλαμάκια αναψυκτικών • Αποσιγάρα και άλλα πολλά.

Συμπέρασμα:

Μάλλον τα σκουπίδια "θάβουν" εμάς παρά εμείς αυτά.

ΠΑΛΙΕΣ ΘΥΜΗΣΕΣ**Για να γνωρίσουν το χωριό μας
όσοι δεν ζούσαν πριν από το 1940**

Γράφει ο Γιάννης Μπακατσάς

Το Μεγάλο Χωριό ήταν μια Κωμόπολη, η πρώτη μετά το Καρπενήσι. Εγώ λέγομαι Ιωάννης Κ. Μπακατσάς και γεννήθηκα το 1924. Το 1930 πήγα στο σχολείο μας. Οι δάσκαλοί μας ήταν Μεγαλοχωρίτες. Δασκάλα είχαμε την κ. Διονυσία στην Πρώτη και Δευτέρα. Στην Τρίτη και Τετάρτη είχαμε δάσκαλο τον Αριστείδη Αναγνωστόπουλο και τον Ιωάννη Καριοφύλλη στην Πέμπτη και την Έκτη. Δεν θυμάμαι τον ακριβή αριθμό των μαθητών, κορίτσια και αγόρια ήταν περίπου 40-60. Παπά Μεγαλοχωρίτη είχαμε τον Δημήτριο Βαστάκη, που εκτός από ιερέας ήταν και δάσκαλος στην Καρίτσα. Το 1934 έγινε και στο Γαύρο δημοτικό σχολείο, με περίπου 15 παιδιά. Σε αυτό το σχολείο διορίστηκε ως δάσκαλος ο Δημήτριος Βαστάκης.

Είχαμε Αστυνομία, με Ενωμοτάρχη και 5 χωροφύλακες, και ταχυδρομείο με τηλαγραφήτη. Τα γράμματα, τα εμπορεύματα κ.λπ. τα έφερναν από το Καρπενήσι με μουλάρια. Τη μια βδομάδα ο Σκοτήδας, την άλλη ο Χατζαντώνης. Συγκοινωνία με αυτοκίνητο δεν υπήρχε. Κάτω από το σχολείο έμενε ο Κ. Αραπογιάννης. Μετά το 1933 αγόρασε ένα μεγάλο φορτηγό, έβαλε μέσα και μερικά καθίσματα και έκανε το δρομολόγιο Γαύρος-Καρπενήσι. Αυτό που ομόρφαινε το χωριό μας ήταν ότι το 90% των χωριανών είχαν γαϊδουράκια. Τα μουλάρια χρησιμοποιούνταν για μεταφορές.

Τις αγελάδες, εκτός από το γάλα και τα μοσχάρια, τις είχαμε και για το όργωμα, που το κάναμε ζευγάρια. Τα χωράφια του χωριού άρχιζαν από το Βαρκό, στο Γαύρο, και έφταναν μέχρι το Κλαψί. Τα σπέρναμε καλαμπόκια, φασόλια και κολοκυθιές. Τα λέγαμε ποτιστικά, τα ποτίζαμε από το ποτάμι και είχαν διάφορες ονομασίες από περιοχή σε περιοχή. Χωράφια είχαμε και στα βουνά. Τα λέγαμε άνυδρα και ποτίζονταν μόνο όταν έβρεχε. Τα σπέρναμε το Φεβρουάριο σιτάρι, ρεβίθια, φακές και τα θερίζαμε τον Ιούλιο. Δυστυχώς τα εγκαταλείψαμε και φύτρωσαν έλατα και κέδρα. Τα χωράφια τα φύλαγαν αγροφύλακες και τα έλατα δασάρχης.

Δεν υπήρχε οικογένεια που να μην είχε 1, 2 ή 3 γίδες για το γάλα και για το κασικιάκι το Πάσχα. Τα ζώα τα φύλαγε ο Βονορτόγιαννος. Τα μάζευε από τον πάτο του χωριού, τα πήγαινε στο βουνό και το βράδυ τα έφερνε στο Κεφαλόβρυσο και πήγαιναν μόνα τους στα σπίτια τους. Τις αγελάδες τις φύλαγε ο Ζούκας και τα πρόβατα ο Τσιβελίκας. Αυτά έμεναν το καλοκαίρι στην Καλιακούδα και το χειμώνα στην Ποταμιά. Μας έδινε ένα αρνί, 3 κιλά φέτα και το μαλλί.

Ο Γαύρος ήταν εμπορικό κέντρο. Ο Ρότσικας, ο Παλιούρας και ο Καρδαράς πουλούσαν στη χονδρική. Από το Γαύρο ως τον Προυσό ο δρόμος ήταν στενός, μόνο για ανθρώπους και ζώα. Στο Γαύρο γινόταν και το ετήσιο πανηγύρι του χωριού μας στις 23 Αυγούστου και ήταν το μεγαλύτερο στην Ποταμιά. Τότε δεν υπήρχε η Εκκλησία και το μαγαζί του Δουλαβέρη, στο χώρο αυτό ήταν μόνο λιβάδια. Ταυτόχρονα γίνονταν 5 χοροί, με όργανα και στήνονταν παζάρια. Εκεί γνωρίσαμε τα καρπούζια, τα πεπόνια, τα σταφύλια και άλλα φρούτα. Τα ψητά ήταν αμέτρητα. Το πανηγύρι ήταν τόσο εντυπωσιακό, που περιμέναμε πως και πως όλο το χρόνο, πότε θα φτάσει ο Αύγουστος.

Το καλοκαίρι έφερναν στο χωριό γουρουνάκια και σχεδόν όλοι οι χωριανοί αγόραζαν. Τα θρέφαμε για τα Χριστούγεννα. Τους δίναμε καλαμπόκι, κολοκύθια, τυρόγαλο, μεγάλωναν και γίνονταν 100 κιλά.

Τις Κυριακές, έξω από την Εκκλησία γινόταν ένα μικρό παζάρι. Από την Ανιάδα, τα Δολιανά και την Κοντίβα έφερναν κοτόπουλα, αυγά, βούτυρο, τυρί και ψώνιζαν από τα μαγαζιά μας. Δυο αδέρφια Κοντομερίτες ήταν από την Κωνσταντινούπολη. Στο μαγαζί τους είχαν βαρέλια με παστωμένη λακέρδα, που ακόμη και στην Αθήνα δεν υπάρχει τώρα, και άλλα πασιά.

Δυστυχώς το 1940 μας κήρυξαν τον πόλεμο οι Ιταλοί από την Αλβανία και μετά 6 μήνες οι Γερμανοί. Σκότωσαν, κάψανε σπίτια. Το ένα τρίτο των χωριανών έφυγαν για Αμερική, Καναδά, Αυστραλία και τις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας.

Παιδικές Αναμνήσεις

Του Γιάννη Πρωτονοτάριου

Δεν γεννήθηκα στο Μεγάλο Χωριό, όμως το αγάπησα από τα παιδικά μου χρόνια, τότε που τις καλοκαιρινές μου διακοπές απ' το σχολείο τις περνούσα στο όμορφο χωριό μας.

Τι να πρωτοθυμηθώ από εκείνα τα ξένοιαστα χρόνια!

Εκείνη την εποχή δεν υπήρχε ο δρόμος από τον Αϊ Γιώργη μέχρι τον Μύλο (το σημερινό πάρκινγκ στη γέφυρα), ούτε ηλεκτρικό ρεύμα, ούτε νερό στα σπίτια.

Φωτιζόμασταν με τις γνωστές λάμπες πετρελαίου και νερό παίρναμε από τις βρύσες που έτρεχαν σε διάφορα σημεία του χωριού. Τα αυτοκίνητα του ΚΤΕΛ σταματούσαν στον Γαύρο και από εκεί τηλεφωνικά ειδοποιούσαμε τούς συγγενείς και γείτονες να έλθουν για να μας βοηθήσουν με τα ζώα τους να ανεβάσουμε τα πράγματά μας (βαλίτσες, καλάθια, δέματα κ.λπ.) μέχρι τα σπίτια μας.

Το χωριό τα καλοκαίρια έσφυζε από κόσμο. Πολλά παιδιά, από την Αθήνα τα περισσότερα, αλλά και από άλλα μέρη έρχονταν για τις διακοπές τους, όπως και εγώ, στη γενέτειρα των γονιών μας. Το παιχνίδι ήταν ή καθημερινή μας απασχόληση.

Δεν αφήναμε μέρος του χωριού που να μην είχαμε επισκεφθεί. Τα ρέματα, τα κήπα, ο Αϊ Θανάσης, ο Αϊ Λιάς, η Παναγιά, ακόμη και το ποτάμι ήταν μέρη που μπορούσε να μας βρει κανείς. Ωραία εκείνα τα χρόνια για μας τα παιδιά, τότε που παίζαμε χωρίς σκοτούρες και έννοιες, παρ' όλο που δεν ήταν και οι καλύτερες, θα έλεγα, οικονομικά για τους περισσότερους από εμάς, εποχές.

Οι μόνιμοι κάτοικοι, στη διάρκεια της ημέρας, ασχολούνταν κατά κανόνα με τις γεωργικές τους εργασίες και το σούρουπο επέστρεφαν από τα χωράφια κατάκοποι, με τα γαϊδουράκια και τα μουλάρια τους φορτωμένα, που ακολουθούσαν τις προπορευόμενες αγελάδες και κατοίκες τους.

Στο χωριό ηλεκτρικό δεν υπήρχε, όπως προείπα, και έτσι εμείς τα παιδιά μόλις νύχτωνε γυρίζαμε από τον Άγιο Αθανάσιο κουρασμένα απ' το παιχνίδι, έχοντας ο καθένας και από ένα φακό (αξεσουάρ της εποχής), για να βλέπουμε στο σκοτάδι που είχε ήδη πέσει. Με γέλια και πειράγματα συντροφικές-συντροφικές, φτάναμε στην πλατεία, όπου χωρίζαμε για να πάει ο καθένας στο σπίτι του και μετά το βραδινό φαγητό πέφταμε κατ' ευθείαν ενωρίς για ύπνο.

Στο χωριό από τις πρώτες κι όλας μέρες γνώρισα το φίλο μου τον Λάκη, παιδί του χωριού που δεν έπαιζε όπως όλοι μας, γιατί καθημερινά ήταν επιφορτισμένος με την βοσκή της "Βούλας", μιας αγελάδας που είχαν οι γονείς του για το γάλα και τα μοσχαράκια της. Ήταν ένα όμορφο ζώο που σου προκαλούσε γενικά το θαυμασμό. Ο Λάκης κάθε πρωί έπαιρνε την αγελάδα και την πήγαινε να βοσκήσει πότε στα πέρα Αλώνια, πότε στον Τόρνο κ.λπ. και καθόταν όλη μέρα.

Πολλές φορές τα πρωινά, λοιπόν, πήγαινα και ρωτούσα την μητέρα του, πού θα πήγαινε την αγελάδα να βοσκήσει και πήγαινα και τον έβρισκα. Κάναμε καλή παρέα τότε με τον Λάκη. Παίζαμε, συζητούσαμε, μαζεύαμε λεπτοκάρυα και σκαλίζαμε μπαστούνια από ιτιά, προσέχοντας ταυτόχρονα και την αγελάδα. Ήταν τέτοιο το δέσιμό μου με τον φίλο μου τον Λάκη και εκείνο το ζώο, που συχνά ρωτούσα την μητέρα μου αν το γάλα που θα έπινα ήταν από την αγελάδα του Λάκη, αλλιώς δεν ήθελα να το πω.

Όλα τα παραπάνω όμως τελείωναν με την επιστροφή μου το Σεπτέμβριο στην Αθήνα, που θα άρχιζε η καινούργια σχολική χρονιά και έμεναν μόνο οι ευχάριστες αναμνήσεις από τις καλοκαιρινές μου διακοπές στο χωριό.

Κάποτε, τη χρονιά που είχε αντικαταστήσει το κιλό την οκά, βρισκόμουν στο μικρό μπακαλικάκι της γειτονιάς, όπου πολλές φορές πήγαινα και βοηθούσα τον μπακάλη, γιατί μου άρεσε να μετατρέπω τα δράμια σε γραμμάρια χωρίς μολύβι και χαρτί. Μία μέρα συνέβη το εξής περιστατικό, το οποίο θυμάμαι και γελάω ακόμα. Ήταν βράδυ πριν το κλείσιμο, στο μαγαζί ήμασταν μόνο εγώ και ο μπακάλης. Ανοίγει η πόρτα, και μπαίνει μέσα μία νέα κοπέλα, λίγο παχουλή με ροδοκόκκινα μάγουλα που έδειχνε επαρχιωτοπούλα. Ο μπακάλης προθυμοποιήθηκε να την εξυπηρετήσει ο ίδιος. Φάνηκε ότι του άρεσε η κοπέλα, ήταν και ανύπαντρος, βλέπετε, και έτσι έδειξε περισσότερο ενδιαφέρον.

Όταν ήλθε η ώρα να πληρώσει η κοπέλα στο ταμείο, τη ρωτάει ο μπακάλης: Είστε καινούργια στην γειτονιά μας; γιατί δεν σας έχω ξαναδεί. Ναι, του απαντάει εκείνη. Πριν μερικές μέρες νοίκιασα σπίτι στην άλλη γωνιά. Και από πού είστε αν επιτρέπετε; συνεχίζει ο μπακάλης. Από τα Γιάννενα του απαντάει εκείνη. Και το ονοματάκι σας; ξαναρωτάει ο μπακάλης. Βούλα, του απαντάει εκείνη.

Εκείνη την στιγμή πετάγομαι και εγώ από το βάθος του μαγαζιού και λέω: Και εμείς έχουμε μία αγελάδα στο χωριό που τη λέμε Βούλα. Κόκαλο ο μπακάλης. Καταλαβαίνετε τώρα το τι άκουσα, όταν έφυγε η κοπέλα...

**ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ**

*Ταξιδέψτε πίσω στο χρόνο, ανακαλύψτε την ιστορία
και τις παραδόσεις του τόπου μας...*

ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Γράφει η Ντίνα Στασινοπούλου

Χριστούγεννα: Από ημέρες οι γυναίκες ζύμωναν χριστόψωμα και βασιλόπιτα που εκτός από κέρμα περιείχε φύλλο από πουρνάρι, σπυρί από καλαμπόκι και άχυρο. Αυτός που εύρισκε το κέρμα θησαύριζε, αυτός που εύρισκε το φύλλο θα πρόκοβαν τα ζωντανά του και αυτός με το άχυρο θα είχε καλή δουλειά. Έσφαζαν γουρούνι και σε αναμμένα κάρβουνα έριχναν θυμίαμα για να διώξουν τα κακά πνεύματα. Τα Θεοφάνεια ράντιζαν τους χώρους με αγίασμα και κάποιοι μασκαρευόνταν αράπηδες και μάζευαν κρεατικά και φαγώσιμα από τα σπίτια που τα έτρωγαν σε γλέντι στην πλατεία του χωριού.

Αποκριά: Λαϊκή θεατρική παράσταση της Αποκριάς παιζόταν στο Καρπενήσι από τις αρχές του 20ού αιώνα. Τα πρώτα χρόνια ήταν μικρής διάρκειας και παρουσιαζόταν σε πλατείες. Αργότερα προσαρμόστηκε για να γίνεται σε σχολεία ή στην κεντρική πλατεία. Παιζόταν πάντα την τελευταία Κυριακή της αποκριάς και την Καθαρά Δευτέρα παιζόταν ο γύφτικος γάμος. Προπολεμικά, τα πρόσωπα ήταν πάντα άντρες.

Σπούρνη: Στον Δήμο Προυσού και σε κάποια άλλα χωριά, την Πρωτοχρονιά πριν ξημερώσει, τα αγόρια που είχαν εν ζωή και τους δυο γονείς, επισκέπτονταν τα σπίτια και αντί για τα κάλαντα έδιναν ευχές στους νοικοκυραίους για ευτυχία και πλούσια σοδειά. Στο σπίτι, τα παιδιά με την μασιά ανακάτευαν την σπούρνη (στάχτη) με τα αναμμένα κάρβουνα και, όσο ανακάτευαν, έλεγαν σπούρνη σιτάρι, σπούρνη καλαμπόκι και, αν υπήρχαν ανύπαντρες κόρες, σπούρνη γαμπροί.

Παρακάλια: Στην Ευρυτανία, ψυχικό μεγαλείο είναι η βοήθεια που προσφέρεται σε φτωχούς ή σε όσους είχαν προβλήματα υγείας. Ο φτωχός, αν έχτιζε σπίτι, καλούσε τους συγχωριανούς του σε βοήθεια συνήθως σε μέρες που δεν ήταν γιορτή. Οι κάτοικοι προσφέρονταν πρόθυμα, το ίδιο μπορούσε να γίνει στο χωράφι και στα κοπάδια.

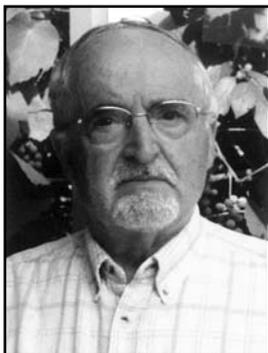
Η λαγάνα: Η από κοινού οργάνωση των χωρικών για το κυνήγι λύκου στο χωριό. Όποιος το σκότωνε, πρόσφερε το δέρμα του και μάζευε φιλοδωρήματα για το ανδραγάθημά του.

Γάμος: Ξεκινούσε με προξενιό, ύστερα αρραβώνας και έπειτα γάμος με όλους τους συγχωριανούς. Το προξενιό γινόταν από την μεριά του γαμπρού και ο αρραβώνας στο σπίτι της νύφης. Τα δαχτυλίδια τα άλλαζε τρεις φορές ο νονός του γαμπρού. Ο γάμος γινόταν Κυριακή, ενώ την Παρασκευή οι συγγενείς του γαμπρού έπαιρναν την προίκα από το σπίτι της νύφης. Όταν τελείωναν οι διαδικασίες, ο γαμπρός με τους συγγενείς ξεκινούσε τη γαμήλια πομπή για το σπίτι της νύφης, στην οποία προσφέρονταν τα παπούτσια του γάμου γεμάτα χρήματα. Η μητέρα της νύφης τους προσέφερε μέλι με καρύδια όταν έφταναν, ενώ η νύφη πετούσε ένα μήλο με άνθη και χρήματα στις ανύπαντρες. Η μητέρα του γαμπρού προσέφερε κουλούρα.

Καιρός "Τα Ημερομηνία": Οι παλιοί παρακολουθούσαν τις 12 πρώτες ημέρες του Αυγούστου (1-12/8) και κάθε ημέρα αντιπροσώπευε τον κάθε μήνα του χρόνου. Έτσι, αν μια απ' αυτές ήταν βροχερή, τον αντίστοιχο μήνα προβλέπονταν βροχές. Η 1η Αυγούστου όταν ο Σεπτέμβριος, η 2α ο Οκτώβριος και πάει λέγοντας.

Η εμφάνιση αράχνης ερμηνευόταν ως επίσκεψη μουσαφίρη, η φαγούρα της αριστερής παλάμης ότι θα πάρουν χρήματα, ο λόξυγκας ότι κάποιος τους μελετάει. Το δόντι του παιδιού το πετούσαν στη σκεπή για να βγει άλλο γερό.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Κυνηγώντας την ουρά μας

Γράφει ο **Γιώργος Σταυράκης**
Καθηγητής Αγγλικών - Κοινωνιολόγος

Με την έλευση της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, και την πρωτόγνωρη ταχύτητα που τρέχει η είδηση, οι άνθρωποι βρισκόμαστε μπροστά σε μια εξέλιξη δύσκολα αφομοιώσιμη. Για παράδειγμα, ό,τι συμβαίνει στη Νέα Ζηλανδία αυτή τη στιγμή, σε ελάχιστα λεπτά της ώρας γίνεται γνωστό σε όλο τον κόσμο. Σε όποιο συνταρακτικό γεγονός συμβεί σε κάθε γωνιά της γης, γινόμαστε άθελά μας αυτήκοοι μάρτυρες.

Χωρίς καλά-καλά να το έχουμε συνειδητοποιήσει, δεχόμαστε έναν βομβαρδισμό και μια κακοποίηση των αισθήσεων που φτάνει τα όρια του σοκ. Από επιστημονικές έρευνες, που υπάρχουν, είναι γνωστό ότι η αρνητική είδηση π.χ. πόλεμος, φυσική καταστροφή, τρομοκρατία, διεγείρουν κάποιο μαζοχιστικό ένστικτο και έχουν μεγαλύτερη πέραση για τα ΜΜΕ. Η καλή είδηση "δεν πουλάει", λένε οι διακινητές των ειδήσεων. Ένας νέος παράγοντας της καθημερινής ζωής μας είναι ο βιασμός του χρόνου. Έχουμε πολλά να κάνουμε, αλλά ο χρόνος δεν μας φτάνει. Κυνηγάμε το χρόνο, και εκείνος κυνηγάει εμάς. Ζούμε την ελληνική, δική μας ιστορία και τα γεγονότα γεμάτα άρνηση και αβεβαιότητα αλλά ταυτόχρονα και τα γεγονότα των άλλων. Αυτό βέβαια από μόνο του δεν είναι κακό. Εκείνο το οποίο πολλοί από εμάς δεν έχουμε καλά αντιληφθεί, είναι η πύκνωση του χρόνου. Πολλά πράγματα συμβαίνουν στο χώρο της εργασίας, στην οικογένεια, στο γνωστό περιβάλλον σε τόσο σύντομο χρόνο, που θα ήταν αδιανόητα για τους παππούδες και τις γιαγιάδες μας. Είναι τόσο συνταρακτική η πύκνωση του χρόνου, αν σκεφτούμε ότι οι Περσικοί Πόλεμοι κατά των Ελλήνων έγιναν μεταξύ 490-479 π.Χ., ενώ η Ελληνική αντεπίθεση με την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου έγινε 150 χρόνια αργότερα. Δηλαδή, αυτή η ιστορική αντιπαράθεση χρειάστηκε τεράστιο χρονικό διάστημα, το οποίο σήμερα θα ήταν επίσης αδιανόητο με τους εξωφρενικούς ρυθμούς που τρέχουν οι εξελίξεις. Σήμερα η τρομοκρατία, οι πόλεμοι, και βέβαια η κοινωνική μιζέρια μπήκαν μέσα στο σαλόνι μας και μάλιστα με εικόνα ζωντανή και έγχρωμη. Ο βιασμός του χρόνου πιέζει να τα ξέρουμε όλα, ας μην μπορούμε να τα αφομοιώσουμε.

Ο Άλβιν Τάφλερ, Αμερικανός συγγραφέας, στο βιβλίο του το "Σοκ του μέλλοντος" επισημαίνει ότι η "τερατώδης" ανάπτυξη της τεχνολογίας δεν θα μπορέσει να αφομοιωθεί από τα ευρύτερα κοινωνικά στρώματα, με αποτέλεσμα να υπάρξει ένα επικίνδυνο κενό ανάμεσα στους πολλούς και τους λίγους. Αυτό το κενό, σε πολύ μεγάλο βαθμό, έγινε εργαλείο για τους πλούσιους του κόσμου να γίνουν πλουσιότεροι και οι μεγάλες κοινωνικές ομάδες να γίνουν ακόμη φτωχότερες ακόμα και στις ΗΠΑ των ονείρων μας.

Η "κρεατομηχανή" της παγκοσμιοποίησης δεν σχεδιάστηκε από κανένα συνωμότη. Είναι απότοκη κυρίως της τεχνολογίας και της ανθρώπινης απληστίας, δεν επιδρά μόνο στους μισθούς και τις τιμές των προϊόντων. Επιδρά άμεσα στην πολιτική μικρών και μεγάλων κρατών,

στις πολεμικές εξελίξεις, αφού η γνώση αυτών των εξελίξεων, και συνεπώς και των αντιδράσεων, είναι ζήτημα ελάχιστου χρόνου για τους κρατούντες. Αυτό αποδείχθηκε με τις χρηματιστηριακές κρίσεις ανά τον κόσμο. Μια δήλωση ενός αξιωματούχου στην Κίνα και αμέσως ο δείκτης του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης μπορεί να πέσει (ή να ανέβει) μέσα σε ελάχιστο χρόνο, σε λίγα λεπτά της ώρας. "Ο Βρασμός της χύτρας" που λέγεται ιστορία μέσω της παγκοσμιοποίησης, τρέχει με ασύλληπτη ταχύτητα, οι πολιτικοί μικρών και μεγάλων λαών δεν έχουν το χρόνο να αντιδράσουν, χάνουν την πειστικότητα και σε πολλές περιπτώσεις ο πολιτικός λόγος είναι τελείως απαξιωμένος. Έτσι σήμερα πολλοί θεσμοί-πυλώνες της κοινωνίας, καταρρέουν σαν χάρτινοι πύργοι γιατί δεν μπορούν (ή δεν θέλουν) να προσαρμοστούν στις ραγδαίες εξελίξεις.

Απληστία

Η απληστία μαζί με τον εγωισμό σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο (π.χ. κράτη, κοινωνικές ομάδες), σύμφωνα με την κοινωνική ψυχολογία, μπορεί να χαρακτηριστεί ως μία από τις πληγές της ανθρωπότητας. Διαφέρει σε βαθμό από χώρα σε χώρα, αλλά η απληστία παραμένει πανανθρώπινη αδυναμία από καταβολής κόσμου. Είναι για τον άνθρωπο μία δεύτερη φύση, μια προέκταση της προσωπικότητάς του.

Μερικοί ισχυρίζονται πως η απληστία είναι η απαραίτητη κινητήρια δύναμη που οδηγεί την έρευνα, σε νέες εφευρέσεις, και γενικά στην πρόοδο. Αναμφισβήτητα μέσα σε λογικά πλαίσια, η υγιής φιλοδοξία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μια επιτυχημένη ζωή και για την εξέλιξη της ανθρωπότητας. Η δίκαιη ανταμοιβή, (χρηματική και ηθική) μιας επίμονης και αξιέπαινης προσπάθειας είναι απόλυτα αποδεκτή. Οι κοινωνικές επιστήμες όμως μας έχουν διδάξει πως η απληστία είναι η βασική πηγή του κακού, για την άδικη και πολλές φορές βάρβαρη κατανομή του χρήματος. Πυροδοτείται από υπέρμετρο εγωισμό, αχαλιναγώγητη φιλοδοξία και μια ανικανοποίητη επιθυμία για τη συνεχή απόκτηση υλικών αγαθών, και με αυτόν τον τρόπο, την εξασφάλιση κάποιας υψηλής κοινωνικής θέσης, πράγμα πολύ σύνηθες για εμάς τους Έλληνες. Σε ένα βαθμό η έντονη ανάγκη για τη συσσώρευση χρήματος (με οποιονδήποτε τρόπο) έχει επίσης αιτία την ανασφάλεια και διάφορες φοβίες που εκπέμπει το πολιτικό και κοινωνικό σύστημα. Ένας ανασφαλής και φοβικός λαός δεν μπορεί, παρά να αναπληρώνει αυτά τα κενά με το χρήμα.

Σε ένα άρθρο που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα "Chicago Sun Times", με τίτλο: "Η απληστία είναι αρρώστια της Αμερικής", ο Andrew Greeley έγραψε: "Το πιο σοβαρό πνευματικό πρόβλημα της χώρας σήμερα είναι η ασύστολη και ανεξέλεγκτη απληστία. Η απληστία είναι υπεύθυνη για τη διαφθορά των σωμάτων ασφαλείας, το εμπόριο ναρκωτικών και των πολιτικών που μας κυβερνούν (ΗΠΑ)".

Για εμάς τους νεοέλληνες, το φαινόμενο της απληστίας μάς είναι ιδιαίτερα οικείο, αν λάβουμε υπόψη την κλεπτοκρατική κουλτούρα που γιγαντώθηκε τα τελευταία 20-30 χρόνια, αλλά και ωρύτερα.

Η απληστία συνδυασμένη με, ή χωρίς, την απάτη- στην Ελλάδα προκάλεσε το μεγάλο οικονομικό και κοινωνικό πρόβλημα που βιώνουμε σήμερα ως λαός. Στην απληστία επίσης ο-

φείλεται το γεγονός που σήμερα η χώρα μας κυβερνάται από ανθρώπους από τους οποίους οι περισσότεροι είχαν (έχουν) ως κεντρικό στόχο τη συσσώρευση χρήματος και περιουσίας μέσω του διεφθαρμένου συστήματος που οικοδόμησαν άλλοι, πριν από αυτούς.

Κοιτάξτε γύρω σας σήμερα. Η κλοπή, η ληστεία, το ψεύδος, ο φθόνος, ο χρηματισμός, είναι μερικά παραδείγματα ακραίας συμπεριφοράς που χαρακτηρίζουν την ανθρώπινη απληστία και την έκπτωση αξιών, σχεδόν σε ολόκληρο το δυτικό πολιτισμό.

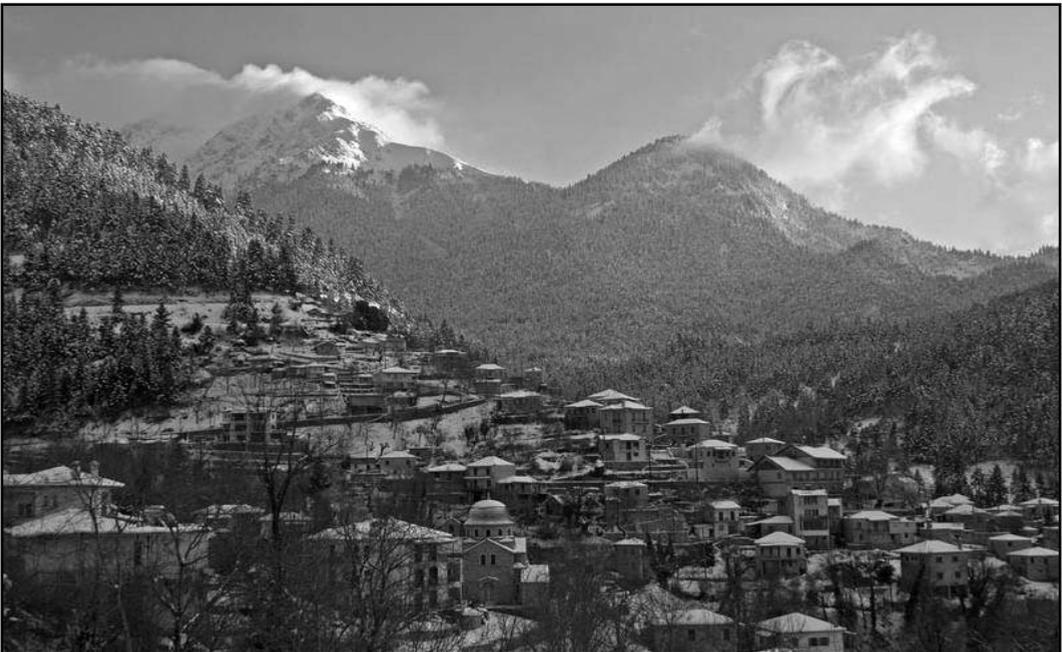
Βέβαια η απληστία ως πάθος, συνοδεύει τον άνθρωπο από τα βιβλικά χρόνια ως μια φαραωνική πληγή που προκάλεσε αβάσταχτη δυστυχία και πόνο σε μεγάλους λαούς. Από ψυχολογικής πλευράς η ανάγκη συσσώρευσης χρήματος από τον άπληστο, είναι αρρώστια της ψυχής. Πρόσφατο καλό παράδειγμα είναι η περίπτωση Καντάφι και της οικογένειάς του στη Λιβύη. Ο άνθρωπος αυτός (και όχι μόνο) ως παρανοϊκός και άτεγκτος δικτάτορας για σαράντα χρόνια καταδίκασε το λαό του στη δυστυχία για ν' αποκτήσει αμύθητη περιουσία. Το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα μαζί με τους μεγάλους χρηματοπιστωτικούς οίκους είναι στελεχωμένο από ανθρώπους μπολιασμένους με το μικρόβιο της απληστίας. Αμείβονται εκατό φορές πάνω από ένα μέσο μισθό εργαζομένου.

Οι κυβερνήσεις μεγάλων λαών, ακόμη και των ΗΠΑ, νιώθουν κρυφό δέος μπροστά σε αυτούς τους γίγαντες του χρήματος, παρά τα όσα ισχυρίζονται περί του αντιθέτου. Η κρίση στην Ελλάδα μαζί με όλα τα όλα, έχει και μια ισχυρή γεύση απληστίας από τους ανθρώπους της.

*Αναδημοσίευση από την εφημερίδα
"ΑΜΑΡΥΣΙΑ"*

Χειμώνας 2013. Το Μεγάλο Χωριό χιονισμένο

Ανθολογήματα με νόημα

Επιμέλεια Γ.Κ.Σ.

Ο ατομικισμός και η ιδιοτέλεια ανιχνεύονται σε κοινωνίες όπου οι πολίτες δεν εμπιστεύονται τους πολιτικούς και το σύστημα. **Ανώνυμος**

Ο ρατσισμός μπορεί να παρομοιασθεί με μια νόσο που υποβάσκει σε μικρές και μεγάλες ομάδες. Υποτροπιάζει όταν πολιτικές και οικονομικές συνθήκες (π.χ. ανεργία) χτυπούν την κυρίαρχη τάξη και γίνεται επικίνδυνος. **Ανώνυμος**

Αλίμονο στους λαούς που έχουν ανάγκη από ήρωες και Μεσοσίες. **Μπέρτολτ Μπρεχτ**

Δια μέσου των αιώνων η ιστορία γίνεται (και) μύθος και ο μύθος είναι (γίνεται) ιστορία. **Παν. Βλάχος**

Δεν είναι η ιστορία που επαναλαμβάνεται, όπως συχνά λέγεται. Είναι οι άνθρωποι και οι λαοί που επαναλαμβάνουν τα δικά τους λάθη. **Ανώνυμος**

Η ευτυχία είναι το ταξίδι και όχι ο προορισμός. Ο πηγμένος για την Ιθάκη. **Κων. Καβάφης**

Η ανθρωπότητα πορεύεται σήμερα ακαθοδήγητη. Κανένας δεν μπορεί να κάνει προβλέψεις για το μέλλον της. **Κων/νος Καραμανλής, Βουλή 1980**

Η μισή ανθρώπινη δυστυχία έχει αιτία την άγνοια, και η άλλη μισή προέρχεται από τους αλαζόνες και τους άπληστους. **Ανώνυμος**

Ανεύθυνοι πολιτικοί με ασυνέπεια και κούφιο λόγο καθιστούν και τους πολίτες ανεύθυνους και φαύλους. **Ισοκράτης**

Μην ρωτάς για ποιον χτυπάει η καμπάνα. Χτυπάει πάντα για σένα. **Έρνεστ Χεμινγκουέ**

Υπολογίζεται ότι το 78% του παγκόσμιου πλούτου, δηλαδή του χρήματος, βρίσκεται στα χέρια των ανδρών. **Περιοδικό "Forbes"**

Από τα χρόνια του Όμηρου εμείς οι Έλληνες γυρεύουμε την πατρίδα μας σε ξένες πατρίδες,

και στις ξένες πατρίδες αναζητούμε τη δική μας. **Ν. Δήμου**

Άλλαξε τον εαυτό σου και με αυτήν ακριβώς την αλλαγή θα έχεις αλλάξει και ένα κομμάτι του κόσμου. **Osho**

Φοβάμαι τους ανθρώπους που έχουν καταλερωμένη τη φωλιά τους και ύστερα πασχίζουν να βρουν λεκέδες στη δική σου. **Μανώλης Αναγνωστάκης**

Όσο ζεις φρόντισε να μορφώνεσαι. Μη φανταστείς πως τα γηρατεία κουβαλούν μαζί τους και τη λογική. **Σόλων**

Η ελευθερία δεν θέλει μόνο "αρετήν και τόλμην". Θέλει, κυρίως, γνώση και κρίση. **Ν. Δήμου**

Λέγε πάντα την αλήθεια. Έτσι δεν θα χρειάζεσαι να θυμάσαι πάντα τι είπες. **Mark Twain**

Όταν παύει να υπάρχει μεσαία τάξη και οι φτωχοί πληθαίνουν, τότε είναι σίγουρο πως κάποια στιγμή έρχεται η πολιτική και κοινωνική ανωμαλία. **Αριστοτέλης**

Τα μάτια του ανθρώπου δεν βλέπουν καλά το Θεό παρά μόνο μέσα από τα δάκρυα και τον πόνο. **Β. Ουγκό**

Επιστήμη χωρίς πίστη στο Θεό, είναι παράλυτη, αλλά και η θρησκεία χωρίς την επιστήμη είναι τυφλή. **Άλμπερτ Αϊνστάιν**

Είναι πιο εύκολο να περάσει καμήλα από την τρύπα βελόνας, παρά Έλληνας πολιτικός να καταλάβει την Ελλάδα. **Γ. Σεφέρης**

Όλοι θέλουν να αλλάξουν τον κόσμο, αλλά κανένας δεν θέλει να αλλάξει τον εαυτό του. **Κλ. Τολστόι**

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των ανόητων είναι ότι προσέχουν τα σφάλματα των άλλων και δεν βλέπουν τα δικά τους. **Κικέρων**

ΓΛΩΣΣΑ ΛΑΝΘΑΝΟΥΣΑ

Του Γ. Δάλκου

Στον προφορικό λόγο καθημερινά (κυρίως από τηλεόρασης) ακούμε διάφορες εκφράσεις που κακοποιούν τη γλώσσα μας. Μερικά από τα γλωσσικά ολισθήματα είναι τα παρακάτω:

Το λάθος

Υπέρ του δέοντος
Επί της ευκαιρίας
Εν μία νυκτί
Τα περιβαντολογικά προβλήματα
Των πληγέντων περιοχών
Ο υπουργός διέρρευσε την πληροφορία
Ως αναφορά αυτό το θέμα...
Οι μετοχές διαπραγματεύονται
Ανέλυσέ μας το πρόβλημα...
Έγινε περισυνέλεξη των ναυαγών
Από ανέκαθεν
Της ανέθεσε το έργο της γραμματέας
Προ μεσημβριάν, μετά μεσημβρίας
Προ Χριστόν, μετά Χριστού
Θα δοθούν πολλά περισσότερα
Είναι συνέπεια της ευγενής άμιλλας
Τίθενται οι προϋποθέσεις
Του συμπεριφέρθηκε εξ απαλών ονύχων
Τέλος των παχέων αγελάδων στα ακίνητα
Βαρέος τύπου μηχανήματα
Το πιο καλύτερο

Το σωστό

Υπέρ το δέον
Επί τη ευκαιρία
Εν μία νυκτί
Τα περιβαλλοντικά προβλήματα
Των πληγεισών περιοχών
Η πληροφορία διέρρευσε από τον υπουργό
Όσον αφορά (σε) αυτό το θέμα...
Οι μετοχές είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης
Ανάλυσέ μας το πρόβλημα...
Έγινε περισυλλογή των ναυαγών
Ανέκαθεν
Της ανέθεσε το έργο της γραμματέως
Προ μεσημβρίας, μετά μεσημβριάν
Προ Χριστού, μετά Χριστόν
Θα δοθούν πολύ περισσότερα
Είναι συνέπεια της ευγενούς άμιλλας
Τίθενται οι προϋποθέσεις
Του συμπεριφέρθηκε με αβρότητα
Τέλος των παχειών αγελάδων στα ακίνητα
Βαρέος τύπου μηχανήματα
Το καλύτερο

**Ευχαριστήρια
σ' αυτούς
που συνεργάζονται
με τη «ΦΩΝΗ»**

- ✓ με συνεργασίες
- ✓ με γνωστοποιήσεις
- ✓ με φωτογραφικό υλικό
- ✓ με προτάσεις
- ✓ με ιδέες

ΕΝΗΜΕΡΩΣΤΕ ΜΑΣ...ΕΝΗΜΕΡΩΣΤΕ ΜΑΣ...ΕΝΗΜΕΡΩΣΤΕ ΜΑΣ...

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

United with the Greek heritage, Ενωμένοι με την ελληνική παράδοση οι συγχωριανοί μας της Αμερικής. Η περιοδική έκδοση ENOSIS που συντάσσει ο κ. Γιώργος Α. Πασσάς μαζί με τον Πρόεδρο κ. Θ. Λιάπη και τους άλλους εκλεκτούς συνεργάτες, επιμελημένη και με ωραίες φωτογραφίες αξίζει πολλά συγχαρητήρια.

Από την παρέλαση για τον εορτασμό της εθνικής παλιγγενεσίας της 25ης Μαρτίου στη Ν. Υόρκη. Φωτό από το περιοδικό ENOSIS.

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ

Του Ξενιτεμένου αδελφού

"Έλα αδερφέ σε καρτερεί μια κρυσταλλένια βρύση
π' όχει νερά μουρμουριστά και χύνει τ' αφρισμένα
Το έρμο ρημοκλήσι. Τ' αγέραστα ψηλά βουνά.
Τ' αγριολουλουδιασμένα."

Γιάννης Μάγκας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

- Η Κωνσταντίνα Σαξώνη, το γένος Ζηγιάρη, πέρασε στη Νομική Θεσσαλονίκης.
- Η Αγάπη Δάλκου πήρε το Διδακτορικό της δίπλωμα από τη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Παναγιώτης Ζαχαρόπουλος και η Μαρία Μπατζάκα απέκτησαν κορίτσι. Να τους ζήσει.

ΓΑΜΟΙ

- Ο Νικόλαος Ζωγράφος (το γένος Γαβρίλη) και η Αγγελική Μπούρου παντρεύτηκαν στις 24 Νοεμβρίου 2012 στον Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντα Ζωγράφου.

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

– Δημήτρης Ζαμπετάκης

– Πιστιόλη Γεωργία

Συγχαρητήρια

Προπονητής στον Παναθηναϊκό ο Μεγαλοχωρίτης Γιάννης Α. Βονόρτας. Το Δ.Σ. του Συνδέσμου συγχαίρει τον Γιάννη και του εύχεται καλή επιτυχία.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ευχαριστούμε:

- Τους **Σάκη** και **Φωτεινή Βονόρτα**, την **Ελένη Ζαχοπούλου** για την νομική κάλυψη
- Την **κ. Ελένη Πουρνάρα-Καρκαζή** που ανέλαβε την συντήρηση των εκθεμάτων του Μουσείου και την καταγραφή των αντικειμένων δωρεάς Μάντως Οικονομίδου
- Τον πρ. Πρόεδρο του Συνδέσμου **κ. Νίκο Καρβέλη** για τη στήριξη του στις προσπάθειες του Συνδέσμου
- Τον **π. Κωνσταντίνο Βαστάκη** και τους Ιερείς του Ι. Ν. Ζωοδόχου Πηγής που επέλεσαν το Μνημόσυνο των Εθνομαρτύρων
- Τους **π. Κωνσταντίνο Λαμπαδάρη** και την **παπαδιά** που ανέλαβαν το Μνημόσυνο των Εθνομαρτύρων στο Μεγάλο Χωριό
- Την **Επιτροπή Κυριών** στο χωριό που αναλαμβάνουν τις κοινωνικές εκδηλώσεις στην Πνευματική Στέγη
- Τον **κ. Νίκο Διάπη** για τη συνεχή του στήριξη στο Λαογραφικό μας Μουσείο
- Τον **κ. Χρήστο Καραγιάννη** για την ενημέρωση στο Σύνδεσμο

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

- **Στις 23 Μαρτίου** το Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών (Π.Κ.Ρ.) πραγματοποίησε πανηγυρικό εορτασμό για την εθνική παλιγγενεσία του 1821 στο κεντρικό Μέγαρο, Σίνα και Δαφνομήλη 1Α στην Αθήνα.
- **Το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Κέντρου Ευρυτανίας "Ο Εύρυτος"** για το 2014 προγραμματίζει Επιστημονικό Συνέδριο για την ανάδειξη της πανάρχαιας ιστορίας των χωριών της κοιλάδας της Ποταμιάς από το Καρπενήσι έως τη θέση Κλειδί.
- **Γ' Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο** για τη Ρούμελη διοργανώνει το Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών (Π.Κ.Ρ.). Ιστορία - Οικονομία - Υγεία - Πολιτισμός της Ρούμελης για τον Απρίλιο 2014.
- **Ο Δήμος Καρπενησίου** στις 22-25 Νοεμβρίου 2012 συμμετείχε στη Διεθνή Έκθεση Τουρισμού "Philoxenia" στη Θεσσαλονίκη με δικό του περίπτερο.
- **Κυκλοφόρησε το τεύχος 209** της "Πνευματικής Ζωής" (Μάρτης - Απρίλης 2013) που διευθύνει ο Μιχ. Σταφυλάς, πλούσιο σε πνευματικό και ιστορικό περιεχόμενο. Διαβάστε το.
- **Κυκλοφορεί κάθε τρίμηνο** το "Δελτίο Επικοινωνίας" που εκδίδει το ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Κέντρου Ευρυτανίας "Ο ΕΥΡΥΤΟΣ" για την ολοκλήρωση και τα εγκαίνια Μουσείου στο Καρπενήσι. Ίδωμεν.
- **Με ιδιαίτερη χαρά** λαβαίνουμε και διαβάζουμε το περιοδικό "ΕΝΟΣΙΣ" που εκδίδει ο Σύλλογος Μεγαλοχωριτών Αμερικής και συντάσσει ο κ. George A. Passes.
- **Το ιχθυοτροφείο στη συνοικία Γαύρος** επαναλειτούργει εδώ και αρκετό καιρό. Δύο ή τρεις φορές την εβδομάδα πωλούνται φρέσκα ζωντανά ψάρια για το κοινό.
- **Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας** και το περιοδικό που κρατάτε στα χέρια σας (Φ.Μ.Χ.) ευχαριστούν όλους όσους επαγγελματίες διαφημίζονται στη Φωνή. Τους παρακαλούμε να τακτοποιούν έγκαιρα τη συνδρομή τους.
- **Η φωνή του Μεγάλου Χωριού** ταχυδρομείται μόνο στα μέλη που είναι ταμειακώς εντάξει. Όσοι δεν τακτοποιούν τη συνδρομή τους (15 ευρώ το χρόνο) μπορούν να παίρνουν ένα τεύχος από το γραφείο στην Αθήνα ή το Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείο στο Μεγάλο Χωριό.
- **Η ιστορική τοξωτή πέτρινη γέφυρα**, μνημείο ένα από τα λίγα που διαθέτει η Ευρυτανία, η οποία συνδέει το κυρίως χωριό με τη συνοικία Γαύρος, βρίσκεται εγκαταλειμμένη στην τύχη της με κίνδυνο να καταρρεύσει. Οδηγοί Ι.Χ. και πεζοί, περάστε με ιδιαίτερη προσοχή. Για την πρόληψη κάποιου ατυχήματος προτείνεται και από τις δύο εισόδους της γέφυρας (Γαύρου) να αναρτηθούν μεταλλικές πινακίδες για την ενημέρωση οδηγών Ι.Χ. και πεζών. Η γέφυρα χρειάζεται άμεσα μια αυτοψία και πραγματογνωμοσύνη από ειδικούς στατικούς μηχανικούς.
- **Την Κυριακή 16-12-12** στον Ι.Ν. Ζωοδόχου Πηγής (οδός Ακαδημίας) πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη θρησκευτική εκδήλωση της Πανευρυτανικής Ένωσης (Π.Ε.) προς τιμή των Ευρυτάνων Αγίων.
- **Η Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων** την Κυριακή 13-1-13 στο ξενοδοχείο Τιτάνια πραγματοποίησε εκδήλωση για την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας. Μίλησε ο φιλόλογος κ. Σαράντος Καργάκος και ο Αντιστράτηγος κ. Ν. Κολόμβας.
- **Την Κυριακή 27-1-2013** στο Ξενοδοχείο ΠΑΡΝΩΝ η Ομοσπονδία Ευρυτανικών

Συλλόγων (Ο.Ε.Σ.) έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα για το 2013.

- **Ο Δήμαρχος Καρπενησίου** κ. Κώστας Μπακογιάννης το Σάββατο 13 Απριλίου 2013 δέχθηκε τους Ευρυτάνες της Αθήνας στο ξενοδοχείο ΠΑΡΝΩΝ όπου έγινε ευρεία συζήτηση για τα προβλήματα του Δήμου και ανταλλάχθηκαν απόψεις. Στη συζήτηση παραβρέθηκαν η πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Μ. Καλλιάνη, το μέλος μας κ. Ν. Στασινοπούλου, ο πρόεδρος του Τ/Σ κ. Δ. Βονόρτας, το μέλος του Τ/Σ κ. Γ. Δάλκος και καλεσμένος του Δημάρχου το μέλος του Συνδέσμου κ. Φ. Καλλιάνης.
- **Η Πανευρυτανική Ένωση (Π.Ε.)** στο πρόγραμμά της για το 2013 περιλαμβάνει ημερίδα απονομής τιμής στον συγχωριανό μας πρωτοπρεσβύτερο και λόγιο π. Κωνσταντίνο Βαστάκη σε συνεργασία με την Αρχιεπισκοπή Αθηνών που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα.
- **Εκδόθηκε επιστημονικός τόμος** προς τιμή του Καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου κ. Κλεομένη Κουτσούκη με τίτλο Ανάπτυξη - Υγεία - Κοινωνία, σελ. 626, εκδόσεις Ι. Σιδέρης.
- **Κυκλοφόρησε το δίμηνο περιοδικό "ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ"** που διευθύνει ο κ. Νικ. Δ. Ζαγανιάρης. Καλαίσθητο και με ουσιαστικό περιεχόμενο.
- **Κυκλοφόρησε το τεύχος Νοεμ.-Δεκ. 2012 "Στερέα Ελλάς"** που διευθύνει ο γνωστός Ρουμελιώτης κ. Ηλίας Ασημακόπουλος.
- **Το Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών (Π.Κ.Ρ.)** κυκλοφόρησε σε μορφή περιοδικού το νέο τεύχος της "Ρουμελιώτικης Εστίας". Νέος Πρόεδρος είναι ο κ. Δημ. Ευθ. Κουτρούμπος, ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- **Υποτροφίες από το "Βελούχι" Αμερικής.** Στις 9 Μαρτίου 2013 σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα απονε-

μήθηκαν οι υποτροφίες σε Ευρυτάνες φοιτητές και σπουδαστές.

- **Για την επιλογή υποτροφιών** για το Ακαδ. Έτος 2013-2014 οι ενδιαφερόμενοι που κατάγονται από την Ευρυτανία να υποβάλουν σχετική αίτηση μέχρι 10 Μαΐου 2013 στον κ. Βασίλειο Τριχιά, Κρήτης 28 Πεύκη. Τηλ.: 210 8020267, Κιν.: 6979 123301.
- **Όχι στη συγχώνευση του Γηροκομείου** Νομοσχέδιο συγχώνευσης του θεραπευτηρίου Χρονίων Παθήσεων Καρπενησίου με άλλες μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Αντιδράσεις του Διοικητή του θεραπευτηρίου κ. Γ. Αθανασιά, του Βουλευτή Ευρυτανίας κ. Κ. Κοντογεώργου, του Αντιπεριφερειάρχη Ευρυτανίας κ. Β. Καραμπά, του Δημοτικού Συμβουλίου Καρπενησίου και άλλων φορέων (μεταξύ των οποίων και της Πανευρυτανικής Ένωσης) υπήρξε έντονη. Υπέρ της διατήρησης του θεραπευτηρίου τάχθηκε και ο Περιφερειάρχης κ. Κλέαρχος Περγαντάς.
- **Παζάρι από το "Συν στον Άνθρωπο"** Παζάρι με φιλανθρωπικό χαρακτήρα πραγματοποιήθηκε για μια ακόμα χρονιά στο Καρπενήσι από τον δραστήριο Σύλλογο "Συν στον Άνθρωπο", πρόεδρος του οποίου είναι η κ. Μαίρη Καλλιάνη. Τα εγκαίνια του φιλανθρωπικού αυτού παζαριού έγιναν το απόγευμα της Παρασκευής 30-11-2012 στο ξενοδοχείο "ΕΛΒΕΤΙΑ" και είχε τριήμερη διάρκεια, περιλάμβανε είδη ρουχισμού, παιχνίδια, γλυκίσματα, παιδικά βιβλία και άλλα είδη, που προσφέρθηκαν από ιδιώτες αλλά και από καταστήματα του Καρπενησίου. Τα έσοδα διατίθενται για την ενίσχυση άρρων οικογενειών του Καρπενησίου και των χωριών, σε συνεργασία πάντα με την Εκκλησία, τον Δήμο Καρπενησίου, το Νοσοκομείο κ.ά.

- **Τρόφιμα για άπορους - πολύτεκνους**

Είκοσι τέσσερις (24) τόνοι μακαρόνια ξεφορτώθηκαν στις 27-10-2012 στις αποθήκες της Ένωσης Δασικών Συνεταιρισμών και του Δήμου Καρπενησίου, προοριζόμενα για άπορους και πολύτεκνους συμπολίτες μας. Το σχετικό πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ταμείο Αλληλεγγύης) και υλοποιείται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- **Ο Δήμος Καρπενησίου στην 28η Έκθεση Τουρισμού**

Στην 28η Διεθνή Έκθεση Τουρισμού, που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη από 22-25 Νοεμβρίου 2012, συμμετείχε και ο Δήμος Καρπενησίου, ο οποίος παρουσίασε ένα από τα καλύτερα περίπτερα της φετινής αυτής μεγάλης διοργάνωσης. Οι επισκέπτες του περιπτέρου μας έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις ξενοδοχειακές και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις, τις διάφορες δραστηριότητες στη φύση κ.λπ.

- **Ο Δήμος Καρπενησίου στις νέες τεχνολογίες**

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του Δήμου Καρπενησίου, όλες οι νέες τεχνολογίες τίθενται στις υπηρεσίες του. Συγκεκριμένα με την νέα σελίδα του στο Ίντερνετ συμμετέχει στο Facebook, Twitter, YouTube και Google Adworks. Μεταξύ άλλων στην ανακοίνωση αναφέρεται ότι: "...η νέα διαδικτυακή πύλη του Δήμου, έχει σκοπό πρωτίστως να προβάλλει τον τουριστικό χαρακτήρα της περιοχής, ενώ ταυτόχρονα δίνει έμφαση και στην εξυπηρέτηση του δημότη...". Με τη χρήση των νέων τεχνολογιών θα γίνεται ζωντανή μετάδοση των συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, θα επιτευχθεί η πληρέστερη ενημέρωση για τις διάφορες εκδηλώσεις,

δράσεις κοινωνικού ενδιαφέροντος κ.λπ. η προώθηση του τουριστικού προϊόντος, θα αναπτυχθούν περισσότερο οι σχέσεις μεταξύ των απανταχού της γης Ευρυτάνων κ.λπ.

- **Ανάπλαση Καρπενησίου**

Ολοκληρώθηκε η ανάπλαση στο πρώτο τμήμα του δρόμου, που ξεκινά από το κτίριο της Νομαρχίας και φθάνει ως το κτίριο του ΟΤΕ. Το δεύτερο τμήμα, από τον ΟΤΕ ως το τέλος της πλατείας, λόγω των δυσχερών καιρικών συνθηκών του χειμώνα, θα αρχίσει την άνοιξη.

- **Παράκαμψη Μακρακώμης**

Από τις 17 Σεπτεμβρίου 2012 το έργο "Παράκαμψη Μακρακώμης" ανατέθηκε σε μια κοινοπραξία τριών εργολαβικών εταιριών που ειδικεύονται στην οδοποιία. Το έργο είναι προϋπολογισμού 22 εκ. ευρώ περίπου και αναμένεται να παραδοθεί σε 2 χρόνια. Το νέο τμήμα του δρόμου θα είναι σύμφωνο με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές με πλάτος πάνω από 10 μέτρα. Με την ολοκλήρωσή του η διαδρομή Λαμία-Καρπενήσι θα γίνεται σε 35 λεπτά περίπου.

Το έργο αφορά νέα χάραξη που ξεκινά από το Νεοχωράκι και καταλήγει στο Σταυρό, λίγο έξω από τη Λαμία, παρακάμπτοντας τα ενδιάμεσα χωριά. Επίσης περιλαμβάνει νέα χάραξη στο νέο δρόμο που ξεκινά από το τούνελ, με σκοπό να παρακάμπτει την Πάνω Κάψη και να καταλήγει στο ύψος της Μεσαίας Κάψης.

Σύμφωνα με δήλωση του κ. Περγαντά, για τα υπόλοιπα τμήματα του δρόμου Λαμία-Καρπενήσι προχωρούν οι μελέτες αφού έχει εξασφαλιστεί γι' αυτές χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ ύψους 10,5 εκ. ευρώ, ώστε σύντομα να ολοκληρωθεί ολόκληρος ο οδικός άξονας.

- **Τελεφερίκ στο Βελούχι**

Η στιγμή αυτή, που φάνταζε σαν όνειρο α-

πατηλό, φαίνεται ότι πλησιάζει. Ο Δήμος Καρπενησιού έχει ήδη έτοιμη μελέτη για την κατασκευή τελεφερίκ από την πόλη του Καρπενησιού ως το σαλέ του Βελουχιού. Βέβαια, απομένει το πιο δύσκολο βήμα, που δεν είναι άλλο από την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων, ιδίως μέσα στην κρίση που μασιτίζει σήμερα τη χώρα μας. Αισιοδοξούμε όμως, δεδομένου ότι ο Δήμαρχος κ. Κώστας Μπακογιάννης, πιστεύει ότι θα καταφέρει να εντάξει το έργο στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Jessica, που δανειοδοτεί ιδιώτες επενδυτές.

- **Δασοβοτανικός Κήπος**

Στο Κεφαλόβρυσο Καρπενησιού υλοποιήθηκε ένα σημαντικό περιβαλλοντικό έργο. Ένας Δασοβοτανικός Κήπος που φιλοξενεί μια ευρεία κλίμακα χλωρίδας, κατάλληλης για την περιοχή. Περιλαμβάνει διάφορα είδη δένδρων και φυτών, που το καθένα έχει τη δική του πληροφοριακή ταμπέλα.

- **Μαθητές του ΕΠΑΛ Καρπενησιού σε συνεργασία με το ΕΚΦΕ Ευρυτανίας στο πλαίσιο του πρωτύπου προγράμματος Hydrobots καυτασκεύασαν υποβρύχιο ρομπότ.**

- **Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ**

Η πλατεία αποτελεί το κέντρο της κοινωνικής και εμπορικής δραστηριότητας του χωριού. Είναι πανέμορφη, και η εικόνα της σε διάφορες εποχές του χρόνου - είτε πνιγμένη στις πράσινες φυλλωσιές του πλάτανου το καλοκαίρι, είτε καλυμμένη από πυκνό στρώμα των φύλλων που πέφτουν το φθινόπωρο, είτε ακόμα και γεμάτη με χιόνια τον χειμώνα - έχει αποτελέσει θέμα πολλών φωτογραφιών.

Η πλατεία έχει πανέμορφη θέα και από αυτή περνούν ή ξεκινούν ακτινωτά δρόμοι και παραδοσιακά καλντερίμια που την συνδέουν με όλες τις γειτονιές του χωριού.

Στη πλατεία βρίσκεται και το ξενοδοχείο "ΑΝΤΙΓΟΝΗ" για το οποίο ο Σύνδεσμος τρέφει ιδιαίτερη συμπάθεια, αφού κατασκευάστηκε από τις δωρεές του και αυτές των απανταχού Μεγαλοχωριτών.

Ο Σύνδεσμος, πάντα μετέφερε την αγωνία του στις επανειλημμένες επισκέψεις μελών του Δ.Σ. στο Δήμαρχο - με αίτημα και παράκληση να αναλάβει το θέμα προσωπικά - διότι παρέμενε για αρκετούς μήνες κλειστό, χωρίς να διαφαίνεται κανένα φως για την τύχη του.

Όπως είχε επισημάνει σε σχετική επιστολή προς τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο, το εν λόγω ξενοδοχείο έχει ιστορία, είναι σημείο αναφοράς στο χωριό μας και η "σάλα" του ισογείου είναι τόπος καθημερινής συνάντησης των χωριανών μας.

Με τη μη λειτουργία του ξενοδοχείου η πλατεία είναι βουβή και καταθλιπτική.

Όλα αυτά μέχρι πέρυσι, διότι από τις αρχές καλοκαιριού του 2012 το ξενοδοχείο άρχισε και πάλι να λειτουργεί υπό νέα διεύθυνση του συγχωριανού μας νέου Θεόδωρου Γαβρίλη του Γιάννη και έτσι η πλατεία άρχισε και πάλι να ζωντανεύει.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πρέπει να επανατοποθετηθεί, στην θέση της, η μαρμάρινη πλάκα με την ονομασία του ξενοδοχείου "ΑΝΤΙΓΟΝΗ", την οποία αποκαθήλωσε αυθαίρετα ο προτελευταίος μισθωτής και η οποία αποτελεί ιστορικό στοιχείο.

- **ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΕΩΝ.** Δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του Δ.Σ. Επιτροπή Νέων Μεγαλοχωριτών και έγινε αποδεκτή με ευχαρίστηση. Η πρώτη συνάντηση έγινε στην αίθουσά μας και παραβρέθηκαν οι: Μπάμπης Αναγνωστόπουλος, Ντορίτα Λαδοπούλου, Θανάσης Παϊδας και Ανθούλα Αραπογιάννη.

Γ.Κ.Σ.

Ε.Π.

Μ.Κ.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ ή ΣΤΕΙΛΑΜΕ

Αξιότιμη κα Καλλιάνη,

Η παρέα μας, αγαπημένοι φίλοι, το προηγούμενο τρίμηνο απολαύσαμε την περιοχή Καρπενησιού με περπάτημα, ξηναγήσεις και νόστιμα εδέσματα.

Από τα χρήματα τα οποία μας περίσσεψαν, αποφασίσαμε όλοι να διαθέσουμε το ποσό των 200,00 ευρώ για τις ανάγκες συντήρησης του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Μεγάλου Χωριού Ευρυτανίας.

Εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής της Παρέας μας

Παντελής Κουβέλης, Μαρίνος Γιαννόπουλος, Ανδρέας Ρωσσώνης

Οι συμμετέχοντες: Κος & κα Barkshire Ron, Κος & κα Αργυρού Περικλή, Κα Βοσνιάδου Ρίκα, Κος & κα Γιαννόπουλου Μ., Κα Γιαννοπούλου Λου, Κος & κα Γιώτη Γάννη, Κος & κα Θεοδωράκη Δ., Κος Καρμής Γιάννης & κα Σαμουρκα Μαρινέλλα, Κος & κα Κουβέλη Παντελή, Κος & κα Κωστόπουλου Τζ., Κος & κα Λέων Φ., Κος & κα Μαρινόπουλου Στ., Κος & κα Μοντιάνο Τζώννου, Κος & κα Παντελάκη Νίκου, Κα Παπάζογλου Κατερίνα, Κος & κα Παρασκευόπουλου Χρ., Κα Πεχλιβανίδη Μαρία, Κος & κα Ριζόπουλου Γ., Κος & κα Ρωσσώνη Ανδρέα, Κα Ρωσσώνη Μελίτα, Κος & κα Συκιαρίδη Σίμου.

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

Το Μεγάλο χωριό θεωρείται ένα από τα πιο τουριστικά χωριά της Ευρυτανίας χειμώνα-καλοκαίρι. Το πρώτο πράγμα που μπορεί να επισκεφτεί κανείς είναι το Κεφαλόβρυσο που βρίσκεται στο λεγόμενο "Μυλοκάλανο". Ανεβαίνοντας στο Κεφαλόβρυσο μέσα από τις ξύλινες γέφυρες που βρίσκονται ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση, απολαμβάνουμε το άφθονο τρεχούμενο νερό, το κελήδημα των πουλιών και κάπου εκεί μέσα στα κλαδιά και τους κισσούς βλέπουμε με δυσκολία τον νερόμυλο στον οποίον πήγαιναν οι κάτοικοι του χωριού εκείνα τα χρόνια για την άλεση των σιτηρών, όπως το καλαμπόκι, σιτάρι και την παραγωγή αλεύρου. Κάποτε τον νερόμυλο τον βλέπαμε, τώρα δεν φαίνεται πια γιατί έχει καλυφθεί από κλαδιά και κισσούς με αποτέλεσμα να έχει χαθεί. Κατά τη διάρκεια της διαδρομής μας, το χώρο σκεπάζουν κλαδιά με φόβο το καλοκαίρι να κρέμονται φίδια από πάνω μας. Καλό θα ήταν που και που να καθαρίζεται το Κεφαλόβρυσο, ώστε εκτός απ' τους τουρίστες να μπορούμε να απολαμβάνουμε και εμείς οι ίδιοι οι Μεγαλοχωρίτες αυτή τη διαδρομή αλλά να αναδειχτούν και τα παλιά που έχουν μείνει όπως ο νερόμυλος για να τα βλέπουν οι νέοι αλλά και κυρίως παιδιά.

Μια άλλη εικόνα στο χωριό μας που προκαλεί κυρίως ντροπή και αίσχος είναι η κατάσταση που επικρατεί στο νεκροταφείο. Δέντρα έχουν ξεφυτρώσει μέσα από τα μνήματα, μόνιμοι κάτοικοι το καλοκαίρι στο οστεοφυλάκιο είναι οχιές και δενδρογαλιές, κλαδιά κρέμονται πάνω από τα μνήματα με φόβο να σπάσουν και να κάνουν ζημιά, στην κάτω μεριά του νεκροταφείου πεταμένα μάρμαρα και στεφάνια. Ένα νεκροταφείο εγκαταλελειμμένο απ' τους τοπικούς φορείς. Αυτή η εικόνα μόνο ντροπή μπορεί να προκαλέσει και να δείξει ότι οι ντόπιοι δεν ενδιαφέρονται για το χωριό τους στο οποίο γεννήθηκαν και μεγάλωσαν.

Μαίρη Τσουκαλά

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 22370 41502 ή 6948 295141

Στις οκτώ αίθουσες του Μουσείου ζωντανεύει η παράδοση και απεικονίζεται η ζωή των κατοίκων του Ευρυτανικού χωριού από παλιά, με ενθυμήματα - αντικείμενα που είχαν την καλοσύνη να προσφέρουν Μεγαλοχωρίτες και φίλοι του χωριού.

Σκοπός της ίδρυσής του είναι η διάσωση, η μελέτη, η έρευνα και η προβολή του ευρυτανικού χώρου.

Αξίζει να το επισκεφθεί όποιος βρεθεί στο Καρπενήσι.

ΗΜΕΡΕΣ - ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

**Παρασκευή - Σάββατο - Κυριακή και αργίες
10.30 - 14.30 από 1/10 έως 31/5
10.30 - 14.30 και 18.30 - 20.30 από 1/6 έως 30/9**

Γράφει η **Κωνσταντίνα Παϊδα**

Ήδη από το 400 π.Χ. περίπου ο Ιπποκράτης ασχολήθηκε και έγραψε για το πρόβλημα της σκληροδερμίας των ποδιών (κάλους-τύλους-υπερκεράτωση) και τον 12ο αιώνα μ.Χ., εμφανίστηκαν τα πρώτα επαγγελματικά μπάνια.

Η Ποδολογία είναι μια καινούρια πανεπιστημιακή παραϊατρική ειδικότητα που στη χώρα μας κάνει τα πρώτα της βήματα και απευθύνεται σε κάθε άνθρωπο ανεξαρτήτως ηλικίας. Αφορά συγκεκριμένα το άκρο πόδι, το οποίο είναι ένα ευαίσθητο και πολύτιμο μέρος του ανθρώπινου σώματος. Σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωής μας, το ανθρώπινο πόδι μπορεί να αποτελέσει την πηγή ενός προβλήματος και να παρουσιάσει επιπλοκές και δυσλειτουργίες. Η αποκλειστική ιατρική παρακολούθηση και θεραπεία των ασθενών με παθήσεις των κάτω άκρων δεν είναι σήμερα εξειδικευμένη με επιστημονικό προσωπικό σε ευρεία κλίμακα.

Παθήσεις Νυχιών (ονυχοκρύπωση, Ονυχομυκητίαση κ.α.), Διαβητικό πόδι, πόνοι στους αστραγάλους, τις ποδικές καμάρες, τα μετατάρσια, κάλοι-υπερκερατώσεις, κότσια, είναι μερικά μόνο από την πληθώρα προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο **ειδικός Ποδολόγος**.

Ο **Ειδικός Ποδολόγος** είναι ο ειδικός αρωγός των Δερματολόγων, Διαβητολόγων, Ορθοπαιδικών κ.α. στις ειδικότητές τους και συνεργάζεται στενά μαζί τους για την υγεία των κάτω άκρων.

Έχοντας πολύ ειδικές γνώσεις, είναι σε θέση να διαπιστώνει βλάβες και αλλαγές στο πόδι, οι οποίες απαιτούν ιατρική θεραπεία. Μπορεί επίσης να συμβουλευσει κατάλληλα, ανάλογα με τις διάφορες δυσλειτουργίες που παρουσιάζουν τα πόδια, και να προλάβει εκτενέστερες βλάβες.

Παρακάτω αναφέρουμε μερικές από τις πιο γνωστές περιπτώσεις που πρέπει να γνωρίζεις και πώς να τις αντιμετωπίζει ο κάθε ένας από εμάς.

Παθήσεις Νυχιών

1. Είσφρηση όνυχος (ονυχοκρύπωση) - Νύχι καρφωμένο στο δέρμα

Η είσφρηση όνυχος είναι μια επώδυνη κατάσταση στην οποία οδηγείται ο ασθενής, που το ένα ή και τα δύο νύχια του ποδιού ή του χεριού μεγαλώνουν και καρφώνουν μέσα στο δέρμα, είτε λόγω λανθασμένου κοψίματος είτε λόγω κατασκευής του νυχιού, είτε ακόμα και λόγω στενών υποδημάτων. Σε περιπτώσεις έντονης ενόχλησης, το κάρφωμα αυτό συνοδεύεται με πρήξιμο δέρματος και αποβολή πυώδους έκκρισης. Η σωστή περιποίηση των νυχιών προλαμβάνει και αποτρέπει τη δημιουργία προβλημάτων. Γι' αυτό, σωστό κόψιμο σημαίνει ότι οι πλαϊνές άκρες των νυχιών πρέπει να εξέχουν από το δέρμα και δεν πρέπει να τις κόβουμε βαθιά. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εργαλεία για την περιποίηση νυχιών που έχουν χρησιμοποιηθεί και σε άλλους (κίνδυνος μετάδοσης ασθενειών).

2. Ονυχομυκητίαση

Τα κλασικά συμπτώματα της ονυχομυκητίασης είναι η υπερκεράτωση του ονυχίου, η αλλοίωση του χρωμάτων των νυχιών και η καταστροφή αυτών. Οι ακόλουθες συμβουλές μπορούν να βοηθήσουν:

- Μη χρησιμοποιείτε το ίδιο ψαλίδι και λίμα για τα νυχιά και για τα μολυσμένα νύχια για να μη μεταφέρετε τα μικρόβια από τα μολυσμένα στα υγιή νύχια και δάκτυλα. Εάν πηγαίνετε σε επαγγελματίες για τη φροντίδα των νυχιών σας, είναι καλό να παίρνετε τα δικά σας ψαλίδια και λίμες.
- Σε περίπτωση που πρέπει να εργάζεστε σε υγρό περιβάλλον (πλύσιμο πιάτων, σφουγγάρισμα πατώματος), είναι προτιμότερο να φοράτε αδιάβροχα γάντια.
- Να φοράτε κάλτσες που είναι 100% βαμβακερές. Να αλλάζετε κάλτσες όταν νιώθετε ότι έχουν βραχεί από τον ιδρώτα ή εάν νιώθετε υγρασία στα πόδια. Να αλλάζετε καθημερινά κάλτσες. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί πούδρα εναντίον των μυκητών μέσα στις κάλτσες, που βοηθά να μένουν τα πόδια στεγνά.
- Να φοράτε παπούτσια που να έχουν αρκετό χώρο μπροστά, για τα δάκτυλα. Να αποφεύγετε τα παπούτσια με στενό μυτερό μπροστινό μέρος, που μπορεί να πιέζει τα δάκτυλα το ένα πάνω στο άλλο.
- Αποφεύγετε να περπατάτε με γυμνά πόδια σε κοινούς δημόσιους χώρους, όπως για παράδειγμα σε αποδυτήρια και πισίνες.

Διαβητικό Πόδι

Με τον όρο "διαβητικό πόδι" χαρακτηρίζονται όλες οι βλάβες των ποδιών διαβητικών ατόμων κάτω από τους αστραγάλους, αφού αποκλεισθούν άλλες αιτίες που μπορεί να τις προκαλούν. Το τελευταίο είναι πολύ σημαντικό στην αρχική διάγνωση, καθώς τα άτομα με σακχαρώδη διαβήτη, όπως και αυτά που δεν πάσχουν από τη νόσο, μπορούν εξ ίσου να προσβληθούν και από άλλες παθολογικές καταστάσεις, όπως είναι οι κακοήθεις νόσοι, οι αγγειίτιδες, το γαγγραινώδες πυόδερμα.

Μελέτες έχουν δείξει πως το 15% περίπου των διαβητικών παρουσιάζουν την επιπλοκή. Ο αριθμός των ατόμων με διαβητικό πόδι αυξάνεται, καθώς αυξάνεται και η συχνότητα του σακχαρώδη διαβήτη.

Οι ασθενείς θα πρέπει να τηρούν τις παρακάτω απλές οδηγίες:

- Να ελέγχουν τα πόδια τους καθημερινά (για πληγές, κάλους).
- Να φροντίζουν την υγιεινή των ποδιών τους.
- Να πλένουν τα πόδια τους κάθε μέρα.
- Να ελέγχουν τη θερμοκρασία του νερού με τον αγκώνα τους.
- Να τα στεγνώνουν καλά, ιδιαίτερα ανάμεσα στα δάκτυλα.
- Να κόβουν τα νύχια τους ίσια, για να αποφύγουν την ανάπτυξη νυχιών μέσα στο δέρμα, όπου μπορεί να προκληθεί φλεγμονή.

Πελματιαία Απονευρωσίτιδα

Η φλεγμονή της πελματιαίας απονεύρωσης ονομάζεται πελματιαία απονευρωσίτιδα. Είναι ένα σύνηθες φαινόμενο για τους αθλητές και ιδιαίτερα τους δρομείς. Ο πόνος είναι δυνατός και πολλές φορές έχει περιγραφεί από τους πάσχοντες ως "περπάτημα πάνω σε βότσαλο ή μυτερή πέτρα".

Η πρώτη εκτίμηση γίνεται από ορθοπεδικό, ο οποίος οργανώνει το πλάνο αποκατάστασης σε συνεργασία με τον ποδολόγο και το φυσικοθεραπευτή.

Ο ποδολόγος συλλέγει πληροφορίες από τον ασθενή για να καταλάβει αρχικά τη φύση του

προβλήματός του. Στη συνέχεια, κατόπιν δυναμικού πελματογραφήματος είναι σε θέση να κατασκευάσει ένα ειδικά διαμορφωμένο ζευγάρι ορθωτικών πάτων για την αποκατάσταση του προβλήματος. Τα πέλματα είναι διαφορετικών πυκνοτήτων και η επιλογή τους γίνεται ανάλογα με την ηλικία, το βάρος, τις δραστηριότητες και τις ανάγκες του κάθε ασθενή. Έτσι επιτυγχάνεται η σωστή λειτουργία του ποδιού, αποφεύγοντας λανθασμένους πρηνισμούς και υπτιασμούς, καθώς επιτυγχάνεται και η απορρόφηση κραδασμών κατά την διάρκεια βάδισης ή τρεξίματος.

Τέλος η σωστή επιλογή υποδημάτων για κάθε άθλημα είναι απαραίτητη για τη σωστή και ολοκληρωμένη αποκατάσταση του προβλήματος.

Κάλοι - Υπερκερατώσεις

Οι κάλοι και οι σκληρύνσεις είναι η αντίδραση του δέρματος των ποδιών κατά της συνεχούς πίεσης και καταπόνησης που οφείλεται κυρίως στα ακατάλληλα παπούτσια. Ως άμυνα, σχηματίζεται σκληρό δέρμα, το οποίο μεγαλώνει εσωτερικά, σε κωνικό σχήμα, δημιουργώντας ένα σκληρό πυρήνα και εμφανίζεται συνήθως στα σημεία των αρθρώσεων με μορφή σκληρού εξογκώματος.

Έχει χαρακτηριστικό έντονο πόνο, ο οποίος προκαλείται από την πίεση του πυρήνα στα νεύρα που διασχίζουν τις κατώτερες στοιβάδες του δέρματος.

Η αντιμετώπιση των κάλων και των σκληρύνσεων, όπως κάθε πάθηση, απαιτεί τις γνώσεις ενός ειδικού και προϋποθέτει την τήρηση των κανόνων υγιεινής για την αποφυγή οποιασδήποτε μόλυνσης ή τραυματισμού.

Ορισμένες συμβουλές για την αποφυγή ή την αντιμετώπισή τους είναι οι εξής:

- Προτιμάτε παπούτσια με χαμηλά τακούνια. Επιλέγεται φαρδιά τακούνια που διανέμουν σωστά το βάρος. Εξετάστε αν υπάρχει ο απαραίτητος χώρος, το απαραίτητο ύψος και πλάτος στο εσωτερικό του υποδήματος, για να μπορεί να χωρέσει το πόδι σας. Τα υποδήματα να είναι φτιαγμένα από μαλακό δέρμα έτσι ώστε να μην εξασκούνται πιέσεις σε προεξέχοντα σημεία.
- Χρησιμοποιήστε φυσική ελαφρόπετρα για απολέπιση.
- Χαρίστε στα πόδια σας ένα ευεργετικό ποδόλουτρο σε χλιαρό νερό.
- Ενυδατώστε καθημερινά τα πόδια σας με ειδική κρέμα που μαλακώνει τις σκληρύνσεις και διατηρεί τη φυσική ελαστικότητα του δέρματος.
- Για την ασφαλή αφαίρεση των κάλων εμπιστευτείτε τον ποδολόγο σας. Είναι ασφαλέστερο ειδικά για τους διαβητικούς και άλλες ευπαθείς ομάδες. Ο ρόλος του ποδολόγου είναι να συντηρεί το δέρμα υγιές στα σημεία όπου υπάρχει προδιάθεση να δημιουργηθούν συμπτώματα υψηλής πίεσης και να μειώσει τις αιτίες που δύνανται να προκαλέσουν τις πιέσεις αυτές.
- Να αποφεύγετε τα καυστικά υγρά για τους τύλους, διότι είναι πολύ επικίνδυνα.
- Σε προχωρημένες καταστάσεις εξεταστείτε με πελματογράφο για την καταγραφή πιέσεων και την κατασκευή ορθοπεδικού βοηθήματος, προκειμένου να εξισορροπηθούν οι πιέσεις.
- Μην παραμελήσετε τις σκληρύνσεις σας και τις αφήσετε να δημιουργήσουν εσωτερικό αιμάτωμα.
- Περιποιηθείτε τα πόδια σας όπως περιποιείστε το υπόλοιπο σώμα σας.

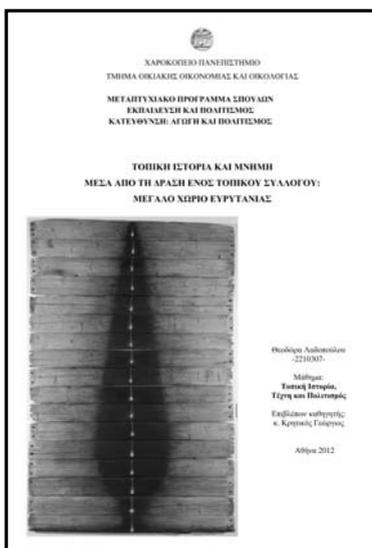
Για οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με το παραπάνω άρθρο, μπορείτε να απευθυνθείτε στην ποδολόγο Κα Κωνσταντίνα Παϊδα (Τηλ.: 693 93 71 020).

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Τοπική ιστορία και μνήμη μέσα από τη δράση ενός Τοπικού Συλλόγου: Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας

Θεοδώρα Λαδοπούλου

Στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου "Εκπαίδευση και Πολιτισμός", η συντοπίτισσά μας Ντορίτα Λαδοπούλου ασχολήθηκε με την εξιστόρηση της τοπικής ιστορίας του Μεγάλου Χωριού, μέσα από τη μελέτη των εκδόσεων του περιοδικού μας "Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού" από το 1932 έως σήμερα. Η εργασία που εκπόνησε είναι διαθέσιμη για ανάγνωση στη Βιβλιοθήκη του Ιστορικού και Λαογραφικού μας Μουσείου και έχει τίτλο: **ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΕΝΟΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ: ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ.**

Σήμερα η κυρία Λαδοπούλου συνεχίζει να εργάζεται στο θέμα αυτό υπό την επίβλεψη του καθηγητή Τοπικής Ιστορίας κ. Γ. Κρητικού και προσκαλεί όποιον Μεγαλοχωρίτη επιθυμεί να μοιραστεί την προσωπική του εμπειρία, ιστορία, αρχείο ή όποιο άλλο στοιχείο πιστεύει πως θα δια φωτίσει και θα διασώσει την ιστορική διαδρομή και το

χαρακτήρα της κοινότητας, να επικοινωνήσει μαζί της στα τηλέφωνα 698 5030 596 / 210-3480905 ή στο e-mail: ntoralad@yahoo.com.

ΠΟΥ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΤΗ ΦΩΝΗ

Στην Αθήνα: Μαυροκορδάτου 6 (5ος όροφος, Γραφεία).
Τηλέφωνα επικοινωνίας: 210 3837057, κινητό: 6948 295141.

Στο Μεγάλο Χωριό: Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο.
Τηλέφωνο επικοινωνίας: 22370 41502, κινητό: 6948 295141.

Σημείωση:

Τα ίδια τηλέφωνα ισχύουν και για όσους θέλουν να προμηθευτούν βιβλία.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Χεσεκίδου Δέσποινα	300 ευρώ
Κοντομέρκος Ιωάννης	200 ευρώ
Πρωτονοτάριου Ντίνα εις μνήμη γονέων	150 ευρώ
Καραγιάννης Χρήστος	120 ευρώ
Καρβέλης Νικόλαος εις μνήμη Μαρίκας Καρβέλη	100 ευρώ
Τουλούπας Γιάννης και Τουλούπα Έφη εις μνήμην των γονέων Αθανασίου και Μαρίας Τουλούπα και Κωνσταντίνου Μαραγγού	100 ευρώ
Τουλούπα Έβη εις μνήμη Ντίνου Τουλούπα	100 ευρώ
Γάσπαρη Μαρία	75 ευρώ
Μουκούλης Θωμάς εις μνήμη Μαρίκας Καρβέλη	50 ευρώ
Μαστραποστόλη Ευτυχία εις μνήμη Μαρίκας Καρβέλη	50 ευρώ
Ψημάδης Ιωάννης	50 ευρώ
Τσελέπη Κλαίρη εις μνήμη μητέρας της	45 ευρώ
Φλώρος Κώστας	30 ευρώ
Σταυράκης Γεώργιος εις μνήμη Μαρίκας Καρβέλη	20 ευρώ
Καρβέλη Ειρήνη εις μνήμη Μαρίκας Καρβέλη	20 ευρώ

ΓΙΑ ΤΗ Φ.Μ.Χ.

Νικόπουλος Αθανάσιος	80 ευρώ
Λύρας Ιωάννης	40 ευρώ
Ντουφεκιάς Θύμιος	40 ευρώ
Γιαννακόπουλος Γιώργος	40 ευρώ
Μαντζιούτας Κώστας	40 ευρώ
Βαστάκη Ευαγγελία	30 ευρώ
Τουλούπας Θάνος	30 ευρώ
Βονόρτας Γιάννης	30 ευρώ
Κοντοκώστας Στέλιος	30 ευρώ
Μόκας Παναγιώτης	30 ευρώ
Νασιοπούλου Βασιλική	25 ευρώ
Αφοί Καλύβα	25 ευρώ
Σταυράκης Γεώργιος εις μνήμη γονέων	25 ευρώ
Καλαντζής Φώτης	20 ευρώ
Κουτσολουκάς Ευάγγελος	20 ευρώ
Χούρης Κωνσταντίνος	10 ευρώ
Κωστοπούλου-Λώλου Ιωάννα	10 ευρώ
Μπούρας Βασίλης	10 ευρώ
Μπακατσιάς Αθανάσιος	10 ευρώ
Αφοί Κακούρα	10 ευρώ
Μαρίφογλου (Μεσοστράτι)	10 ευρώ
Τζαβέλη Σταυρούλα	10 ευρώ
Τοινιάς Κώστας	10 ευρώ
Καρβέλης Θανάσης	10 ευρώ
Καρβέλης Αλέκος	10 ευρώ
Μάναλης Γιώργος	10 ευρώ

Astor	10 ευρώ
B.B.	10 ευρώ
Η ΡΟΚΑ	10 ευρώ
Παΐδα Εργ. Χρυσοχοΐας	10 ευρώ
FRESH Ζαχαροπλαστείο	10 ευρώ
Νταής Δημήτρης	10 ευρώ
Acanto	10 ευρώ
Πρασσάς Γιώργος	10 ευρώ
Δασκαλάκη Ευθυμία	10 ευρώ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Πουρνάρας Νικόλαος (για αγορά πετρελαίου Μουσείου)	1.360 ευρώ
Κουβέλης Παντελής και η παρέα του	200 ευρώ
Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων στη μνήμη Τάσου Κοντομέρκου	200 ευρώ
Τουλούπας Γιάννης και Έφη εις μνήμη γονέων	160 ευρώ
Οικογένειες Μηνά και Σωτηρίας Δασκαλάκη, Γιάννη και Ευθυμίας Βαρυτιμιδίη και Δημήτρη και Τζούς στη μνήμη της αδελφής και θείας Ελένης Βλαχάκη	100 ευρώ
Φώντας και Δημήτρης Βλαχάκης στη μνήμη της μητέρας τους Ελένης Βλαχάκη	100 ευρώ
Ευθυμία Δασκαλάκη-Μποσινάκη στη μνήμη της θείας της Ελένης Βλαχάκη	50 ευρώ
Πιστιόλη Γεωργία στη μνήμη της μητέρας της Αθανασίας	50 ευρώ
Λαδοπούλου Ιωάννα στη μνήμη συζύγου και αδελφών	35 ευρώ
Κούλα Δανίλη-Κιάμου στη μνήμη της ξαδέρφης της Ελένης Βλαχάκη	30 ευρώ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ

Γόρτση Ουρανία	80 ευρώ
Τσουκαλά Βασιλική	70 ευρώ
Πριόβολου Βαλεντίνη	50 ευρώ
Ελευθερίου Βασιλική	50 ευρώ
Πριόβολος Γιώργος	30 ευρώ
Σταμάτης Νικόλαος	30 ευρώ

Για τις παραπάνω ευγενικές προσφορές αγάπης ο Σύνδεσμος εκφράζει σε όλους τις ευχαριστίες του

Υπενθύμιση

Ως γνωστόν η ετήσια συνδρομή όλων των μελών μας (εντός και εκτός Ελλάδος) αποτελεί το κυριότερο έσοδο του Συλλόγου μας. Η έγκαιρη καταβολή - αποστολή της συνδρομής απ' όλους μας συμβάλλει σημαντικά στις πάσης φύσεως οικονομικές υποχρεώσεις του Συλλόγου.

Για τους παραπάνω λόγους, παρακαλούμε όλους όσους έχουν εκκρεμότητες συνδρομών, να μην αμελήσουν να τις τακτοποιήσουν σύντομα, ώστε να βοηθήσουν ταμειακά το Σύλλογο.

Ευχαριστούμε

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

«Μακάριοι οι νεκροί οι εν Κυρίω αποθνήσκοντες»

(Αποκ. 14,13)

Αθανασία Πιστιόλη

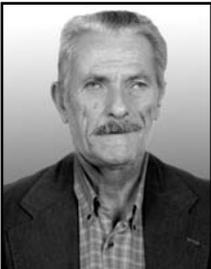
Αγαπημένη μου Φανούλα, συγχώρεσέ με που δεν γράφω πολλά λόγια, αλλά ξέρεις πως πάντα δυσκολευόμουν να εκφράσω τα συναισθήματά μου δυνατά, με όμορφα αγαπησιάρικα λόγια, πόσο μάλλον να τα αποτυπώσω σε μια κόλλα χαρτί. Θέλω να ξέρεις πως από τις 20 Δεκεμβρίου 2012 που έφυγες από την ζωή και από κοντά μου, μου λείπεις τόσο πολύ όσο δεν θα φανταζόμουν ποτέ. Κι αυτό όχι γιατί σου είχα πάντα μεγάλη αγάπη και αδυναμία, αλλά γιατί πιστεύω, όπως πιστεύουμε όλοι μας, πως η στιγμή του αποχωρισμού μας με τους αγαπημένους της καρδιάς μας αργεί ακόμη για μας, είναι μακριά. Όταν έρχεται όμως αυτή η δύσκολη ώρα, όλα αναποδογυρίζουν ξαφνικά, τίποτα πια δεν είναι το ίδιο.

Θέλω να ξέρεις πως θα σ' αγαπώ πολύ όσο θα ζω, θα σε αισθάνομαι δίπλα μου να με προστατεύεις και να με καθοδηγείς στις πιέσεις μου και στους προβληματισμούς μου.

Καλή ανάπαυση Φανούλα μου αγαπημένη, στη γη του τόπου σου που πάντα νοσταλγούσες, κοντά στους αγαπημένους σου γονείς.

Η κόρη σου Γεωργία

Δημήτριος Γυφτομήτρος

Ο Δημήτριος Γυφτομήτρος γεννήθηκε το 1932 στα Λεπιανά Ευρυτανίας. Ήταν το μεγαλύτερο παιδί από τα υπόλοιπα τέσσερα παιδιά της οικογένειας. Στο χωριό του ασχολήθηκε με την κτηνοτροφία. Το 1959 ήρθε στο Μεγάλο Χωριό. Στην ζωή του δούλεψε σκληρά. Εργάστηκε στη Μόμα, δούλεψε σαν εργάτης στην οικοδομή και ασχολήθηκε με την αγροτιά. Παντρεύτηκε τη Μεγαλοχωρίτισσα Ζωή Κατσιγιαννή με την οποία απέκτησαν δύο παιδιά, τον Θωμά και την Κική. Αγωνίστηκε για την οικογένειά του. Ήταν σωστός οικογενειάρχης, ήσυχος και αγαπητός σε όλους. Το 1975 έπαθε εργατικό ατύχημα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί

να εργασθεί όσο θα ήθελε. Αργότερα χάριξε και δύο εγγόνια, την Μαίρη και τον Θανάση. Έφυγε από κοντά μας για τον Παράδεισο στις 6/4/13 σε ηλικία 81 ετών.

Θα είσαι μέσα στην καρδιά μας, θα σ' αγαπάμε πάντα και να είναι ελαφρύ το χόμα που σε σκεπάζει.

**Η σύζυγος, τα παιδιά σου
και τα εγγόνια σου**

Δέσποινα Χασεκίδου

Έφυγε από κοντά μας η αγαπητή σε όλους μας αγροτική γιατρός (1964-1968) στο χωριό μας. Η Φ.Μ.Χ. αρ. φυλ. 18 Ιούνιος 1964, γράφει: "Μας παρηγορεί ωστόσο η άφιξις της συμπα-

θέστατης δεσποινίδος ιατρού Δεσποίνης Χασεκίδου, εις αντικατάστασιν διά την κενωθείσαν θέσιν του αγροτικού ιατρείου, ήτις παρά το ολίγον του χρονικού διαστήματος από την άφιξή της, ενεθουσίασε τους κατοίκους του χωριού και ενεψύχωσε αφάνταστα αυτούς, ως επίσης και διά το επιστημονικό ταλέντο της..."

Δεκέμβριος 1968, αρ. φυλ. 27: "Με καταφανή συγκίνηση και αισθήματα πόνου και χωρισμού αποχαρέτησε το χωριό μας την ιατρό δ. Δέσποινα Χασεκίδου. Σε τέτοιες στιγμές τα λόγια δεν εκφράζουν τα βαθιά αισθήματα ελικρινούς αγάπης και ευγνωμοσύνης... τέσσερα χρόνια ήταν αρκετά ώστε η αγάπη της να δημιουργήσει δεσμούς άρρηκτους με το χωριό μας... ο συνδυασμός τής επιστημονικότητας και του ανθρωπισμού ταυτίστηκαν σε μια έννοια και εκφράστηκαν με μια λέξη... αγάπη... Μεγάλα λοιπόν και πολλά ευχαριστώ και άπειρες ευχές για το μέλλον της..."

Αγάπησε το χωριό μας, αγάπησε το Σύνδεσμό μας από τότε έγινε μέλος και συνέχισε έως σήμερα να βοηθά ήθικα και υλικά.

Αγαπητή γιατρίνα μας θα σε θυμόμαστε πάντα, ας είναι ελαφρύ το χόμα που σε σκέπασε.

M.K.

Μαρίκα Παπαδοπούλου (Αναγνωστοπούλου)

Έφυγε από τη ζωή η αγαπημένη μας Μαρίκα, δεύτερο παιδί του δάσκαλου Αριστείδη Αναγνωστόπουλου. Μετανάστευσε στην Αυστραλία, όπως και πολλοί άλλοι συγχωριανοί μας μετά το τέλος του εμφυλίου, πηγαινόντας κοντά στον αδελφό της Θανάση. Εκεί παντρεύτηκε τον συντοπίτη από τα Φιδάκια Γιάννη Παπαδόπουλο και έκαναν μια μεγάλη και ωραία οικογένεια με εγγόνια και δισέγγονα. Έντιμη, εργατική και φιλεύσπλαχη, συνέδραμε από κοινού με τον αγαπημένο της σύζυγο πολλούς από τους Ευρυτάνες που κατά κύματα έφταναν στη μακρινή ήπειρο, αναζητώντας μια καλύτερη ζωή.

Τα συναισθήματα αγάπης και νοσταλγίας για τον τόπο που γεννήθηκε ήταν έντονα, γι' αυτό και όσο το επέτρεπαν οι δυνάμεις της πολλές φορές τον επισκέφθηκε. Πάντα ενημερωνόταν και μέσω της Φ.Μ.Χ. για ό,τι συνέβαινε στο χωριό μας. Όμως, τα τελευταία χρόνια η επιβάρυνση της υγείας της τής στέρησε τη χαρά των ταξιδιών, ακόμη και όταν ο εγγονός της ήρθε και παντρεύτηκε εδώ, στην Ελλάδα. Έφυγε παραμονές Χριστουγέννων, ξαφνικά, προκαλώντας θλίψη και πόνο σε όλους μας.

Θα σε θυμόμαστε πάντα αγαπημένη μας Μαρίκα.

**Ο σύζυγος, τα παιδιά της, τα εγγόνια της
τα δισέγγονά της και τα αδέρφια της**

Θρασύβουλος Χονδρός

Ο Θρασύβουλος Χονδρός γεννήθηκε το 1934 στα Φιδάκια. Διετέλεσε Πρόεδρος της Ποδοσφαιρικής Ομάδας και πρόεδρος του Δ/Δ Μεγάλου Χωριού. Μετά το γάμο του με την Ελένη Φλώρου, έγινε μόνιμος κάτοικος στο μεγάλο Χωριό, και απέκτησαν δυο παιδιά, τον Γιώργο και την Ουρανία.

Αισθάνομαι μεγάλη τιμή όταν πολλοί άνθρωποι από τον κοινωνικό περίγυρό μας με ξέρουν ως η κόρη του Θρασύβουλου Χονδρού. Την ίδια περηφάνια πιστεύω ότι ένιωθες και εσύ για μένα. Άλλωστε ήσουν πάντα πολύ καλός οικογενειάρχης, καλός πατέρας και καλός παππούς (ακόμα και για τα δισέγγονά σου που δεν πρόλαβες να γνωρίσεις).

Εκτός από την καλοσύνη σου ήσουν γνωστός και για την ανιδιοτέλειά σου. Πάντα έδινες χωρίς ποτέ να περιμένεις να πάρεις πίσω, δύσκολα αρνιόσουν να προσφέρεις βοήθεια όταν σου την ζητούσαν και ήσουν παντα συναισθηματικός και ευαίσθητος με τους ανθρώπους που συναναστρεφόσουν (με ευδιάκριτη την αφελή σου καλοσύνη, αγνοώντας κίνητρα και συμφέροντα).

Δεν έζησα πολλά χρόνια μαζί σου (λόγω που παντρεύτηκα μικρή) παρόλα αυτά ήταν χρόνια ωραία, χρόνια ξεγνοιασιάς, χρόνια αγάπης με την ιδιαίτερη αδυναμία πατέρα-κόρης. Τις τελευταίες 42 ημέρες ήμουν μαζί σου καθημερινά... και παρόλο που ο οργανισμός εξασθενούσε κάθε μέρα και πιο πολύ, εσύ φρόντιζες να κάνουμε τις εξομολογητικές μας συζητήσεις. Μου έλεγες πόσο με αγαπάς, ότι ήσουν δυνατός και θα φρόντιζες να το ξεπεράσεις για να μη με αφήσεις.... όμως με πρόδωσες, δεν ήταν στο χέρι σου θα μου έλεγες τώρα, ο Θεός σε ήθελε κοντά του για να με βλέπεις από εκεί ψηλά και να με προσέχεις!!!

Θέλω να ξέρεις ότι πάντα θα έχεις μια ξεχωριστή θέση στην καρδιά μου!!!

**Το κοριτσάκι σου
Ουρανία Ρούτση-Χονδρού**

Ευάγγελος Πατακιάς

Έφυγε ξαφνικά από κοντά μας Παρασκευή πρωί στις 15/02/2013.

Καταγόταν από το ορεινό χωριό Φτέρη του Δήμου Μακρακώμης του Νομού Φθιώτιδος.

Έγινε αγαπημένος Μεγαλοχωρίτης διότι από τα νεανικά του χρόνια ως Χωροφύλακας βρισκόταν στα χωριά της Ευρυτανίας και στο τότε "Κεφαλοχώρι", το Μεγάλο Χωριό. Η μοίρα τον αξίωσε να γίνει μέλος των Μεγαλοχωριτών μιας και παντρεύτηκε την Βασιλική Μπακούλα το γένος Κράνη.

Ήταν άνθρωπος κοινωνικός και ευχάριστος στις παρέες του.

Μας λείπει, σίγουρα όμως θα τον θυμόμαστε πάντοτε με αγάπη.

Καλό ταξίδι Βαγγέλη.

Η σύζυγός του, τα παιδιά του και τα εγγόνια του

Michelle M. Aris

Η Michelle, κόρη του Μιχάλη και της Τούλας Αραπογιάννη, γεννήθηκε πριν από 38 χρόνια στη Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ. Μεγάλωσε, σπούδασε και εργάστηκε στη Φιλαδέλφεια, αγαπούσε όμως ιδιαίτερα την πατρίδα των γονέων της, την Ελλάδα, που τη θεωρούσε και δική της πατρίδα. Καταλάβαινε και μιλούσε με άνεση τα ελληνικά και επισκεπτόταν την Ελλάδα με την οικογένειά της, όποτε οι υποχρεώσεις της το επέτρεπαν. Σε ένα τέτοιο ταξίδι είχαμε τη χαρά και την

τύχη να περάσουμε μαζί τις καλοκαιρινές διακοπές μας και να δεθούμε σαν αδέρφια, ενώ ακολούθησαν και άλλα. Αγωνιούσε για την πρόσφατη κρίση στη χώρα μας και έμεινε δυστυχώς ανεκπλήρωτη η σφοδρή της επιθυμία να την επισκεφτεί και πάλι.

Είχα την τύχη να επικοινωνώ τακτικά με τη Michelle τα τελευταία χρόνια. Ήταν πάντα ένας άνθρωπος γεμάτος ζωή, κέφι και αισιοδοξία, παρά τα μεγάλα προβλήματα που η ζωή της επιφύλασσε από πολύ νέα με το σημαντικότερο αυτό της υγείας της, που της στέρησε ό,τι πολυτιμότερο έχει ο άνθρωπος, τη ζωή.

Και είναι κυριολεκτικά παράλογο να χάνεται ένας τόσο νέος άνθρωπος, που πάντα έδινε δύναμη σε όσους ήταν κοντά της με οποιοδήποτε τρόπο. Και είχε τόσα πολλά να δώσει.

Εξαιρετικά ώριμη, συνετή και συνεπής με ό,τι καταπιανόταν και πάντα ενημερωμένη για τα κοινά με κριτική σκέψη και λόγο, ακόμα και στις τελευταίες μέρες της σύντομης ζωής της, απόδειξη θέλησης για ζωή και αγώνα που είχε πάντα μέσα της. Η εσωτερική πειθαρχία, η ισορροπία και η αρμονία κυριαρχούσαν στη Michelle πάντα σε νου και σώμα, απόδειξη η θετική της στάση απέναντι στις αναποδιές της ζωής, αλλά και οι μεγάλες αθλητικές της επιδόσεις και επιτυχίες.

Είχε μεγάλη αδυναμία στον αδελφό της και στις ανιψιές της και πάντα μου έστελνε φωτογραφίες τους με εύστοχα σχόλια, ενώ θαύμαζε και ευγνωμονούσε απεριόριστα τους γονείς της για τη στήριξη, αγάπη και φροντίδα που πάντα της προσέφεραν απλόχερα και ιδίως όταν αρρώστησε. Είχε στενοχωρηθεί πάρα πολύ για το σοβαρό πρόβλημα υγείας του θείου της και πάντα μου μιλούσε για τα ξαδέλφια της με απεριόριστη αγάπη.

Παραθέτω αυτούσια μερικά από τα λεγόμενά της στην αλληλογραφία μας:

22/2/2011:

"Physically, I have not been doing very well. My pain is getting worse...

Things in Greece are very bad. Let me tell you, I am sorry for the people in Greece like you and your family... People in Greece are really struggling -it is very sad".

30/141/2011:

Anyway, I am exhausted and send my love to all of you. I am giving myself to science - hopefully others will benefit from this trial's outcomes... Karate people, No retreat in Battle - I am living this every day.

Yesterday I had treatment and saw both my surgeon and my regular oncologist. I had a difficult conversation with my surgeon, who gives me about one year to live - maybe more, maybe less. Den iparxi sotiria gia tin Michelle.

I wish I had better new here.

Filakia,

Michelidou"

Σαν μητέρα που είμαι, βρίσκω παράλογη και άδικη την απώλειά της, σαν αδελφή (γιατί ήταν πάντα αδελφή μας η Michelle), έχασα έναν θαυμάσιο συνομιλητή, έχασα τη συμβουλή της, το χιούμορ της, το ενδιαφέρον της και την αγάπη της για όλους μας. Είμαι, όμως, ευγνώμων, για το χρόνο που μου δόθηκε μαζί της και για τα μαθήματα ζωής που πήρα και θα παίρνω για πάντα.

Πηνελόπη Ν. Καρβέλη

Μαρίκα Αθ. Καρβέλη

Από τον επικήδειο λόγο που είπε ο ανιψιός της πατήρ Κωνσταντίνος Βαστάκης κατά την εξώδιο Ακολουθία της.

Πένθιμη είναι η σύναξή μας αγαπητοί μου, πένθιμη, αλλά η Αγιοτάτη Εκκλησία μας προπέμνει την αποθανούσα προχθές σεβαστή θεία μου για τη Βασιλεία του Θεού με τον χαρμόσυνο ύμνο, που προ ολίγου ακούσαμε: "Μακαρία η οδός, η πορεύει σήμερα, ότι ητοιμάσθη σοι τόπος αναπαύσεως". Μακαρίζει δηλαδή, το δρόμο που ήδη πορεύεται η θεία Μαρίκα Καρβέλη για να φθάσει κι αυτή στον ητοιμασμένο τόπο της αναπαύσεώς της. Άλλωστε γι' αυτό συγκεντρωθήκαμε στον πάνσοπο ετούτο Ναό του χωριού μας, της Αγίας Παρασκευής, με την ευγενική της πρόσκληση βέβαια, για να συμπροσευχηθούμε υπέρ αναπαύσεως της ψυχής της και την αιώνια ανάπαυσή της.

Η θεία Μαρίκα αδελφοί μου και πίστευε και ομολογούσε και προσδοκούσε τη Βασιλεία του Θεού. Έτσι ήταν αναθρεμμένη από τα πολύ μικρά της χρόνια. Μ' αυτήν την πίστη, την Ορθόδοξη κι αληθινή, έζησε ύστερα τα πολλά -τα πάρα πολλά της χρόνια που της χάρισε ο Θεός- στη μεγάλη της διαδρομή...

...Το νέο σπίτι ήτο αλλιώτικο από το δικό της. Ευπρεπιμένο και ανετότερο. Αυτό σήμαινε χαρούμενη καινούρια ζωή. Και προπαντός -πέρα απ' όλα- δεν άργησε να αποκτήσει την Αλεξάνδρα της. Ούτε και τον Νίκο της, τον μετά ταύτα γιατρό της και γιατρό μας..

Αλλά την ξεγνοιασιά, τόσο γι' αυτήν και την οικογένειά της, όσο και για μας κι όλο τον κόσμο, την διατάραξε ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος. Και τι πόλεμος! Μας άλλαξε τη σελίδα του βιβλίου της ήσυχης ζωής μας. Επιστρατεύσεις... Στερήσεις... Πίκρες, θάνατοι και βάσανα...

Τότε, στο διάστημα της κατοχής, ήταν που αρρώστησε η Αλεξάνδρα της...

...Η υγεία της επιδεινώθηκε και μας έφυγε τότε πρόωρα... Τη βάλαμε κι αυτή μέσα σ' αυτό το κουτί, για να περάσει από το "Γούνελ" του τάφου στην αντίπερα όχθη, από την οποία ξεκινάει η συνέχεια της αιώνιας και πνευματικής ζωής.

Πώς όμως ξεκινήσαμε τον πένθιμο τούτο χαριετισμό για τη σεβαστή μας θεία; Με το μακαρισμό του δρόμου που πορεύεται για τον τόπο της αναπαύσεώς της. Καιρός ήταν. Το θέλημα του Θεού έγινε. Ήρθε η ώρα της. Σώθηκε, όπως λέμε σ' αυτές τις ώρες, το "λαδάκι" της. Έφυγε όμως ευχαριστημένη. Το πέρασμά της ήτο πλούσιο σε "λάδι" της διάρκειας της ζωής. Ήταν πιο πολύ απ' όλους τους δικούς της...

...Ενενήντα επτά χρόνια στην παρούσα ζωή είναι υπερευλογία Θεού, παρά τα βάσανα και τις πίκρες που πέρασε. Άλλωστε, τα βάσανα είναι παιδαγωγίες του Θεού για το συμφέρον μας και γι' αυτό παραχωρούνται. Έπειτα δεν είναι μόνο αυτά. Έχουμε και χαρές και ευχάριστα...

...Σιγά-σιγά όμως κέρδισε τη ζωή, μέχρι που έφτιαξε το νοικοκυριό της. Όλα πήγαιναν χαρούμενα μαζί με τον αλησμόνητο πόνο της Αλεξάνδρας της. Πόνος με διάρκεια, τον οποίο όμως ξεπέρασε με τον ερχομό των άλλων αγαπημένων της παιδιών, του Αλέκου της και του Μιχάλη της. Και όχι μόνο. Σε λίγο ήρθαν νυφάδες, γαμβροί και εγγόνια, με τις νεότερες νυφάδες και τα δισέγγονά της. Όλα αυτά πλέον, την γέμιζαν με χαρές και ικανοποιήσεις...

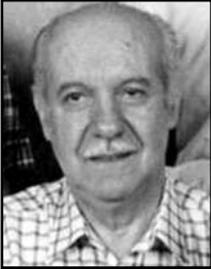
Για όλους αυτούς τους λόγους, η θεία μας ήταν η ρίζα τους... ΡΙΖΑ ευλογημένη. Ρίζα για τα παιδιά της, τα εγγόνια της και τα δισέγγονά της, καθώς ρίζα και για τα ανίψια της. Δεν είναι κι απ' αυτά λίγα. Αλλά παραστέκουν αυτήν την ώρα εδώ κοντά της. Και τ' άλλα συμμετέχουν νοερά από μακριά...

... Έτσι έφυγε με την ελπίδα της Αναστάσεως και της αιώνιας ζωής, όπως πίστευε και προσδοκούσε.

Εμείς, με το κάλεσμά της, ήρθαμε να την προπέμψουμε. Να την αποχαιρετήσουμε και να της ευχηθούμε το καλό της ταξίδι. Τον καλό Παράδεισο, εκεί όπου δεν υπάρχει λύπη, ούτε πόνος, ούτε στεναγμός. Και της υποσχόμαστε ότι τη μνήμη της θα την φυλάξουμε αιώνια...

Αιωνία σου λοιπόν η μνήμη, αξιομακάριστη και αείμνηστη θεία Μαρίκα...

Ιωάννης Χ. Αραπογιάννης

Στις 30 Μαρτίου του 2013 συμπληρώθηκε ένας χρόνος από την ημέρα που έφυγε από τη ζωή ο αγαπημένος μας πατέρας, Ιωάννης Χ. Αραπογιάννης.

Γεννημένος στις 23 Απριλίου του 1929 κάτω από την προστατευτική σκιά της Καλιακούδας, πέρασε ολόκληρη σχεδόν τη ζωή του στο Καρπενήσι, όπου έστησε το σπιτικό του και ανέθρεψε την οικογένειά του. Από τους πιο παλιούς επαγγελματίες της μικρής πόλης, άξιος και πολυπράγμων, με ποικίλες δραστηριότητες και πολλαπλά ενδιαφέροντα, ξεχώρισε για την τιμιότητά του και την προθυμία να προσφέρει τις καλές του υπηρεσίες.

ρεσίες.

Το μικρό κατάστημα εμπορίας κυνηγετικών και αλιευτικών ειδών αποτέλεσε για δεκαετίες κέντρο συνάντησης όχι μόνο των συγχωριανών αλλά και των απανταχού Ευρυτιάνων. Το πλέον σταθερό σημείο αναφοράς στη ζωή του στάθηκε ωστόσο η γενέτειρά του, το Μεγάλο Χωριό, αλλά και το μικρό ξοκκλήσι στη θέση "Παναγιά", στο κτίσιμο του οποίου και είχε πρωτοστατήσει.

Σε μας, τώρα που δεν είναι πια κοντά μας, μένει παρήγορη η σκέψη ότι υπήρξαμε παιδιά ενός καλού και δίκαιου πατέρα. Τον ευχαριστούμε για την ασφάλεια και την αγάπη που μας προσέφερε αλλά και για τις αρχές και τις αξίες που άφησε ως παρακαταθήκη.

"Γαίαν έχοι ελαφράν..."

Με σεβασμό στη μνήμη του

**Οι κόρες του
Φωτεινή και Μαρία**

Ελένη Δασκαλάκη-Βλαχάκη

Αγαπημένη μου θεία Ελένη,

Ήταν γραφτό να αναπαυτείς τη μέρα της γιορτής της Μητέρας στις 12/5/2013. Γεννήθηκες στο Μεγάλο Χωριό και μεγάλωσες εκεί μέχρι που ο αδελφός σου και πατέρας μου Γιώργος Δασκαλάκης σε έφερε στην Αθήνα όταν ήσουν μόλις 20 χρονών, σε εκείνα τα δύσκολα χρόνια.

Παντρεύτηκες τον θείο Κώστα Βλαχάκη και ζήσατε μια πολύ ευτυχισμένη ζωή με τα τρία σας παιδιά Φώντα, Δημήτρη και Φίφη. Ήσουν υποδειγματική σύζυγος και μάνα για τα παιδιά σου.

Η Φίφη παντρεύτηκε και σου χάρισε τρία εγγόνια-παλικάρια που μα-

λάκωσαν τον απέραντο δυσβάσταχτο πόνο σου όταν την έχασες την πολυαγαπημένη σου κόρη Φιφή από τον άδικο και πρόωρο χαμό της, από τον οποίο ποτέ δεν συνήλθες.

Τα αγόρια σου ο Φώντας και ο Δημήτρης εξαιρετικά παιδιά σου στάθηκαν σε όλα τα πικρά για σένα χρόνια από τότε που έφυγε η Φιφή. Τα εγγόνια σου επίσης, ο Κωνσταντίνος, ο Δημήτρης και ο Αλέξανδρος σου συμπαραστάθηκαν, καθώς και εσύ τα φρόντισες όσο καλύτερα μπορούσες, μέχρι τα τελευταία σου χρόνια.

Η αγαπημένη σου ξαδέλφη Κούλα σε φρόντισε όσο μπορούσε μέχρι την τελευταία σου στιγμή με αγάπη και αφοσίωση.

Τώρα φεύγεις και πας να συναντήσεις τον αγαπημένο σου σύζυγο και την λατρεμένη, αξιολογότερη κόρη σου Φιφή.

Καλό ταξίδι, θεία Ελένη! Ο Θεός να σε αναπαύσει, να αγαλλιάσει και να ηρεμήσει την ψυχή σου κοντά στον θείο Κώστα και την πολυαγαπημένη σε όλους μας Φιφή.

Η ανιψιά σου
Ευθυμία Γ. Δασκαλάκη

Επί του πιεστηρίου

Ενημερωθήκαμε για το θάνατο της κόρης του Ανδρέα και της Βάνας Κοντομέρκου στην Αμερική.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ. Η ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΗ ΜΙΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΕΛΙΔΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή» και «Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού», εκφράζουν τα βαθύτατα συλλυπητήριά τους προς τους οικείους των εκλιπόντων συγχωριανών μας και εύχονται την εξ ύψους παρηγορίαν.

**Διαβάστε και διαδώστε τη Φωνή.
Σας φέρνει πιο κοντά με το Χωριό και την παράδοση.**

Προς τα μέλη και τους φίλους
Μην ξεχνάτε τις ημερομηνίες για τις συνεργασίες ή τις ειδήσεις της «Φωνής...» του Μεγάλου Χωριού. Μέχρι 15 Μαΐου, για την έκδοση του καλοκαιριού και μέχρι 15 Οκτωβρίου, το αργότερο, για τη χειμωνιάτικη έκδοση.

Κέντρο Ξένων Γλωσσών

Ευθυμία Δ. Δασκαλάκη-Μποσινάκη
Ανδριανή Μποσινάκη

**Αγγλικά - Γαλλικά
Γερμανικά - Ισπανικά**

Ζεφύρου 25, Ν. Ηράκλειο, 141 22
Τηλ.: 210 2826247, Fax: 210 2819438
andabosinaki76@hotmail.com

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΙΑΣ**

**Δ. Α. ΠΑΪΔΑΣ - Δ. Χ. ΠΑΪΔΑΣ
Α. ΠΑΪΔΑΣ Ο. Ε.**

Ηπίτου 4 (Πάροδος Βουλής 38)
5ος όροφος
Τηλ. 32.37.551 - 32.35.088

η ροκα

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 30 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 210 3616353
ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 27 ΠΑΓΚΡΑΤΙ ΤΗΛ. 210 7211781

Α. Κηφισός 18, 115 26 Αμπελόκηποι Τηλ. 210 77.78.222

ΜΑΝΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τηλ.: 6977236306

**ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ
ΒΕΡΝΙΚΙΑ /
ΤΕΧΝΟΤΡΟΠΕΣ**

Κλειδής

σχέση εμπιστοσύνης...

ΚΛΕΙΔΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ

Α. Καρπενησιώτη 12
36100 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
Τηλ.: 22370 89000 • Fax: 22370 89002
e-mail: stelios@kleidis.gr

ASTOR

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 21-23 & ΣΚΟΥΦΑ
ΤΗΛ. 210 3633841

Κική Τριανταφύλλη

Σύμβουλος Προσωπικής &
Επαγγελματικής Ανάπτυξης

Πληροφορίες:
Τηλ.: 210-86.63.856, 6932-393341
e-mail: kikitri@hotmail.com

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ «ΤΟ ΠΕΤΑΛΟ»

Στο δρόμο για το ιστορικό Μοναστήρι του Προυσού, δίπλα απ' την κρεμαστή γέφυρα του ποταμού Καρπενησιώτη που καμαρώνει αγέρωχα από τα χρόνια του Αλή Πασά με θέα τ' αρχοντικά του Μεγάλου Χωριού και στα πόδια της ψηλόκορφης Καλιακούδας βρίσκεται ο οικισμός Γαύρος.

Στο πανέμορφο αυτό τρίστρατο στήσαμε μια ξεχωριστή παραδοσιακή γωνιά "ΤΟ ΠΕΤΑΛΟ".

Σας περιμένουμε για να σας προσφέρουμε τις σπιτικές

ρουμελιώτικες
λιχουδιές μας
μέσα σ' ένα
ζεστό και
φιλόξενο χώρο
που έχουμε

αναπαλαιώσει και διακομήσει με μεράκι και σεβασμό στην παράδοση.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΑΥΡΟΣ, ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ

ΤΗΛ.: 22370 41487

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΟΚΚΑΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

«ΤΟ ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ»

Καινούρια δωμάτια με κεντρική θέρμανση και τηλεόραση, μέσα στο πράσινο, με άπλετη θέα στο χιονοδρομικό κέντρο. Υπάρχει δυνατότητα χρήσης κουζίνας και ταβέρνα με τζάκι, τοπική κουζίνα, ντόπιο κρασί. Δοκιμάστε τις σπιτικές πίτες, τα ψητά και τη βραστή γίδα.

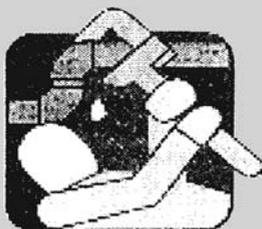
ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ: ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΤΗΛ.: 22370 41257, 41103

ΚΟΥΤΣΟΛΟΥΚΑΣ

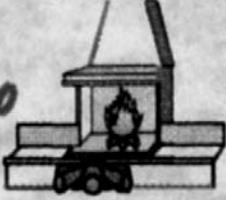
- ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
- ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ
- ΕΙΔΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ
- ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ ΤΗΛ.: 22370 - 24100

ΕΞΟΧΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
~ **ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ** ~

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΤΗΛ. 22370-41250
ΟΙΚ. 22370-41372
ΚΙΝ. 6972-336106

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΝΤΟΚΩΣΤΑΣ

ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΕΙΣ - ΒΙΝΤΕΟΛΗΨΕΙΣ
ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ
ΚΑΡΤΕΣ - ΑΦΙΣΕΣ
ΚΙΝΗΤΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ

Ζηνοπούλου 27
Καρπενησι 36100
τηλ.: 22370 23 628
FAX.: 22370 80 440
e-mail: info@photostelios.gr
www.photostelios.gr

Γάμος - Βάπτιση

Φωτογραφία - Βίντεο

Παναγιώτης Κ. Τριχιάς

Θεμιστοκλέους 38, Γραβιάς 9-13
Τηλ.: 210 3827891 • Fax: 210 3300452

ΙΩΑΝΝΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΛΩΛΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
Πτυχιούχος Πανεπιστημίου Αθηνών

Δέχεται με ραντεβού

ΔΟΪΡΑΝΗΣ 5, 15562 ΧΟΛΑΡΓΟΣ
ΤΗΛ.: 210-6543790 & 6527437

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΜΑΝΤΖΙΟΥΤΑ

Νέα παραδοσιακά δωμάτια στο πιο ξεχωριστό περιβάλλον με όλες τις ανέσεις και με θέα όλο το Μεγάλο Χωριό. Η φιλοξενία και η ζεστασιά των ανθρώπων θα σας καταπλήξει.

Δωμάτια με όλες τις ανέσεις. Όποιος έρχεται, ξαναέρχεται, γιατί συνδυάζει ομορφιά, φιλοξενία και ορμητήριο για πολλές περιοχές της Ευρυτανίας.

ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
ΜΑΝΤΖΙΟΥΤΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΤΗΛ.: 22370 41157

STUDIO PHOTO KODAN

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ
ΓΑΜΟΥ ΒΑΠΤΙΣΗΣ

ΒΙΝΤΕΟ ΛΗΨΕΙΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΝΤΑΝΑΣ

ΓΡΑΜΜΟΥ 5 ΜΑΡΟΥΣΙ

☎ 210 80.63.621 6977774329 FAX 210 61.20.615

pkontan@gmail.com

**Το
Παραγύδι**

Καλαντζής Φώτης

ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
☎ 22370-41122

ΑΓΟΡΑΙΟ

Βασίλειος Μπούρας

22370 41300
☎ 22370 41281
6972 288457

Μικρό Χωριό
Ευρυτανίας

Μπακατσιάς Αθανάσιος

- ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
- ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΣΚΕΥΩΝ
- ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ

Χ. Τρικούπη 41 - Καρπενήσι
Τηλ.: 22370 24271, 41414

**ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΨΑΡΑ
ΤΑΒΕΡΝΑ**

ΓΑΥΡΟΣ Μ. ΧΩΡΙΟ
Τηλ: 22370 41202

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΦΑΓΗΤΑ
ΒΕΡΑΝΤΕΣ ΜΕ ΘΕΑ ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ

ΘΥΜΙΟΣ ΝΤΟΥΦΕΚΙΑΣ

acanto
Γυναικεία ενδύματα
Λαμπαδάρη Δίτσα
Αθ. Καρπενησιώτη 9 Τηλ.: 6977 848966
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΝΤΑΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΝΤΑΗΣ
Λουκάνικα παραγωγής μας
Αθ. Καρπενησιώτη 9 - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
Τηλ.: 22370 21291 - 22370 80141 (οικία) - 6977085980

Το Αγνάντιο
ΤΑΒΕΡΝΑ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ
ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΑΦΟΙ ΚΑΚΟΥΡΑ
ΓΟΡΙΑΝΑΔΕΣ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
22370-80760
6977 416038

Μεσοστрати
Καφέ ποτό φαγητό
επιπλέοντα διαμοίωματα
Internet Access
Θ. Πανάρα κιν.: 6972 217596
Ν. Λογμάτι Μ. Χωριού - Καρπενήσι
τηλ.: 22370 41118 - ntoru.panaru@yahoo.gr

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
"Η ΧΕΛΙΔΟΝΑ"
ΤΖΑΒΕΛΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
ΠΑΛΑΙΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
22370-41221
6976 912009

studio
MERSES
ΠΑΛΑΙΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ *****
ΑΓΟΡΙΤΣΙΑ
ΤΣΙΝΙΑ
Υψευθ. Κραθασών
ΤΗΛ. 22370 41444
FAX 22370 41111
ΚΙΝΗΤΟ 6974 114182
e-mail: merses@acn.gr
www.merses.gr

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ
"Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ"
ΑΦΟΙ ΚΑΛΥΒΑ

Διασταύρωση Μεγάλου
και Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
Τηλ.: 22370 41320, Κιν.: 6973 432521
www.hellastourism.gr/paradisos
www.greek-holidays.gr/paradisos

Γιάννης Φ. Βανόρτας
Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας
Τηλ 22370-41192

Μοιάζει με ένα απλό
μπαγιέ μη στο
"Τέκι του Γιάννη"
θα βρείτε μόνο αυθεντικά
ευρυτανικά προϊόντα.
Οι μερικλήδες που φτάνουν
στην είσοδο του χωριού
πρέπει να περάσουν
σπασωρήστε από το "Τέκι"
γιατί εκτός από τη θερμή
υποδοχή, ο Γιάννης φιλάει
πολλές εκδηλώσεις για τους
απαθητικούς

- κάστανα, καρύδια
- βότανα του βουνού
- μέλι ελατησιό
- γλυκά του κουταλιού
& μαρμελάδες
- ψέτα, βούτυρο, καίφα
- αλλαντικά Ευρυτανίας
- ψασόλια, καντρέλια
- κυλοπίτες, τραχανά
- τσίπουρο, κρασί
- είδη λαικής τέχνης

ΚΑΡΒΕΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ • ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ 360 75 ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ,
τηλ.: 6978773969 - 22370 41339 www.karvelis.com.gr facebook: ΤΟ ΡΑΚΟΜΕΛΟ

ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ 360 75 ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ, τηλ. 22370 41339 - 6973312138
www.karvelis.com.gr - facebook: ΤΟ ΓΑΛΑΚΤΟΜΠΟΥΡΕΚΟ ΤΟΥ ΚΑΡΒΕΛΗ

Σ' ένα οικογενειακό ευχάριστο περιβάλλον,
σε μια απόμερη γωνιά κοντά στην πλατεία
(εκεί που ήταν κάποτε το Ταχυδρομείο).

Σ' ένα στέκι που λειτουργεί με έξοχο τρόπο
θα βρείτε:

σουβλάκι, κοτόπουλο, σουφλιμά
κι άλλους εκλεκτούς μεζέδες.

Ο Θανάσης κι η Βαγγελίτσα Βαστάκη
σας περιμένουν να σας περιποιηθούν.

ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ, ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΤΗΛ. 22370 41213

empOrtio Ottico

- Επώνυμο γυαλιά ηλίου και οσκελετοί οράσεως
- Ειδικό σε υψηλές διοπτρίες και κατασκευές

- Πρωτοποριακός τρόπος εφαρμογής πολυεστικιών:
Από τον έλεγχο και την κατασκευή στην οριστική εκμύθιση που οδηγεί στην απόλυτη προσαρμογή τους

- Τμήμα Φακών Επαφής:
Εφαρμογή μαλακών, ημισκληρών και κερατοκωνικών - θεραπευτικών φακών
Βοηθήματα χαμηλής όρασης

ΘΑΝΟΣ ΤΟΥΛΟΥΠΑΣ
Ηρακλείου 77, Πάτμια Χαλανδρίου • Τηλ., Fax: 210 6006529

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ

fresh

ΚΙΤΣΙΟΣ

ΕΡΓΑΣΤ.: ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩΤΟΥ 58 22370-24082
ΥΠ/ΜΑ: ΖΗΝΟΠΟΥΛΟΥ 12, ΚΕΝΤΡ. ΠΛΑΤΕΙΑ 22370-25504
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ e-mail: fresh_k@otenet.gr 6976 995782

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

«Ο Γιώργος»

*Ποιότητα, Οικονομία,
Εξυπηρέτηση σε όλη την
Ελλάδα και στο Εξωτερικό*

**ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ
ΣΤΟΛΙΣΜΟΙ
ΣΤΕΦΑΝΙΑ**

ΠΡΑΣΣΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Αθ. Καρπενησιώτη 9 - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
☎ 2237023025 - 6986658080 - 6977805669

ΑΜΑΡΑΔΕΣ

Παραδοσιακός Ξενώνας

- Δωμάτια με τζάκι
- Σουίτες με τζάκι & καθιστικό
- Αυτόνομη θέρμανση
- Mini-bar
- Τηλεόραση
- Τηλέφωνο
- Πρωινό

ΒΟΥΤΥΡΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ
ΤΗΛ.: 22370 80909, ΚΙΝ.: 6944 246516
Υπεύθυνος: Κ. Αθ. Νικόπουλος

ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ - ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ - ΑΞΕΣ. ΑΝΤΑΛ. ΑΥΤ/ΤΩΝ
ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ ΑΥΤ/ΤΩΝ - ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΘΕΡΜΑΣΤΕΣ ΚΕΡΟ-SUN

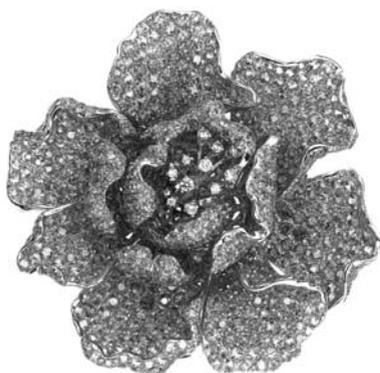
Αυθημερόν παράδοση
πετρελαίου θέρμανσης
στις χαμηλότες τιμές
ΤΗΛ. 2237023155

ΕΚΟ

Λειτουργία 24/24ωρο
με αυτόματο πωλητή καυσίμων

ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

3ο χλμ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ - ΠΡΟΥΣΟΥ
ΤΚ. 361 00 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

JL
JOHN LYRAS

EST. 1959

JEWELLERY - DIAMONDS

33 METAXA STR. • FLORIDA MALL
GLYFADA • ATHENS • 210 898-2996
www.johnlyras.gr • info@johnlyras.gr

26η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

7-18 Αυγούστου 2013

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ:
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΙΝΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Τετάρτη 7 έως 18 Αυγούστου	Έκθεση παλιάς Ευρυτανικής φωτογραφίας (αίθουσα Πνευματικής Στέγης)
Πέμπτη 8 Αυγούστου	Κατασκευές για παιδιά (Πνευματική Στέγη, 10:30 π.μ.)
Πέμπτη 8 Αυγούστου	Τουρνουά Ταβλιού (πλατεία Μεγάλου Χωριού, 5:30 μ.μ.)
Πέμπτη 8 έως 11 Αυγούστου	Τουρνουά Μπάσκετ
Παρασκευή 9 Αυγούστου	Κρυμμένος θησαυρός (Άγιος Αθανάσιος, 11:00 π.μ.)
Σάββατο 10 Αυγούστου	Τουρνουά Δηλωτής (πλατεία Μεγάλου Χωριού, 11:00 π.μ.)
Κυριακή 11 Αυγούστου	Ομιλία με θέμα: «Μεγάλο Χωριό. Τότε και σήμερα», ομιλητής Γιώργος Σταυράκης «Η ιστορία της Ποταμιάς Καρπενησίου από αρχαιοτάτους χρόνους έως και τους βυζαντινούς», ομιλητής Δημήτρης Φαλλής (αίθουσα Πνευματικής Στέγης, 10:30 π.μ.)
Δευτέρα 12 Αυγούστου	Δεύτερη συνάντηση μαθητριών Οικοκυρικής Σχολής (αίθουσα Πνευμ. Στέγης, 6:00 μ.μ.)
Τρίτη 13 Αυγούστου	Βραδιά Νεολαίας (Κήπος Λαογρ. Μουσείου, 10:00 μ.μ.)
Παρασκευή 16 Αυγούστου	Βραδιά Τσίπουρου (Κήπος Λαογρ. Μουσείου, 9:00 μ.μ.)

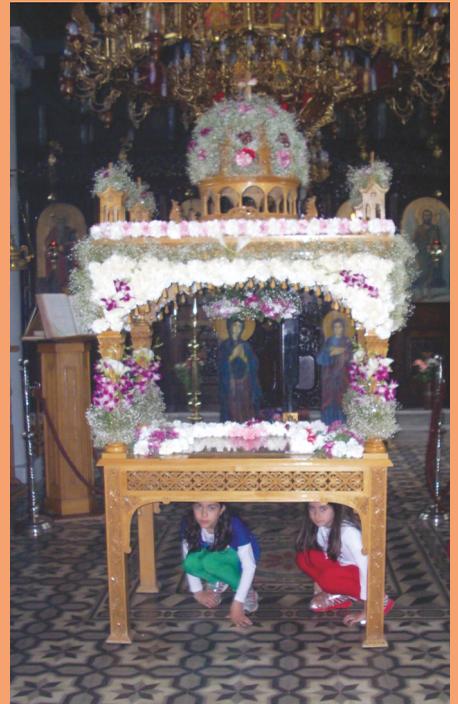
Για δηλώσεις συμμετοχής στις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις:
ΜΑΙΡΗ ΚΑΛΛΙΑΝΗ Τηλ.: 22370 41153,
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΡΙΤΣΙΟΛΑΣ κιν.: 6945 858582

Χοροσπερίδα και κοπή πίτας
Συνδέσμου.

Ημέρα αφιερωμένη στη γυναίκα.

Ο Επιτάφιος στην Αγία
Παρασκευή στο Μεγάλο Χωριό

Από την επίσκεψή μας
στη Βουλή των Ελλήνων